

א 2013

בֵּרֶךְ אֶשְׁמִית

מדריך לכתבי הקודש ליום שבת

רבעון א'

ינואר, פברואר, מארס 2013

בראשית

מאת: ל. ג'יימס גיבסון

הוצאת "חיים ושלום"

מאנגלית: שולמית גלאור

עורך: שלום דוד

עיצוב ואיורים: ודים ברגין

מערכת: לינקולן 4 ירושלים 94186

תוכן העניינים:

1	ישוע, בורא השמיים והארץ •	8
2	מעשה הבריא: יצירת העולם •	15
3	מעשה הבריא תם ונשלם •	22
4	הבריא בכתבי הקודש •	29
5	הבריא ומוסריות האדם •	36
6	הבריא והחטא הקדמון •	43
7	"עֲכָשׂוּ רֹאִים אָנוּ בְּמֶרְאָה, בְּמַעֲרָפֶל" •	50
8	ישוע מכלכלנו ומעניק לנו חיים •	57
9	נישואים – מתת מגן עדן •	64
10	מופקדים על הבריא והסביבה •	71
11	השבת: מתת מגן עדן •	78
12	הבריא והבשורה •	85
13	בריא חדשה •	92

המדריך ללימודי תנ"ך ליום שבת חובר במשרד המדריך ללימודי תנ"ך למבוגרים בועדה הכללית של האדוונטים שיומרי השבת, הכנת המדריך נעשית תחת פיקוחה הכללי של ועדה בינלאומית להערכת כתבי יד של מדריכי שבת, שחבריה משרתים בתור עורכים. המדריך היוצא לאור משקף את המלצות הועדה, ולא בהכרח או בלבד את כוונת הסופר(ים).

גירסאות תנ"ך

ציטוטי הברית החדשה לקוחים מתוך: הברית החדשה המודרנית, גירסא 2.1; הברית החדשה תרגום דליטש, גירסא 2.0

כל הזכויות שמורות © לחברה לכתבי הקודש בישראל, 1976, 1991. החומר ניתן ברשות.

מבוא

בראשית

שֶׁלֹט הַמֶּנֶת מֵאֲדָם וְעַד מֹשֶׁה גַם עַל אֵלֶּה
שֶׁלֹא חָטְאוּ בַעֲבֶרָה דּוֹמָה לַעֲבֶרָה שֶׁל אָדָם,
אֲשֶׁר הוּא דְמוּת מִקְבִּילָה לְאַחַד שְׁהִיָּה עֲתִיד
לְבֹא. " (רומ' ה' 14). שאול לא רק קישר בין
אדם הראשון שהיה אדם בשר ודם, לבין
ישוע, שהיה אדם בשר ודם, אלא אף קשר
זאת לתוכנית הגאולה (בפרק ה' באיגרת אל
הרומים) – תורה חשובה ביותר שאותה אנו
מבינים פשוטה כמשמעה: כולנו חוטאים
העומדים בפני כליון נצחי או חיי נצח!

לפנינו מקרה שבו ישוע בעצמו ובכבודו
ציטט מבראשית א' ו-ב': "הָשִׁיב לָהֶם וְאָמַר:
'הֵאֵם לֹא קִרְאתֶם שְׁהַבּוֹרָא 'עֲשֵׂה אוֹתָם זָכָר
וְנִקְבָּה' מִבְּרָאשִׁית וְגַם אָמַר, 'עַל כֵּן יַעֲזֹב אִישׁ
אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ וְהָיוּ לְבֶשֶׁר
אֶחָד' אֵין הֵם עוֹד שְׁנַיִם אֲלֵא בֶשֶׁר אֶחָד. לָכֵן
מִה שֶׁחָבַר הָאֱלֹהִים אֶל יִפְרִיד הָאָדָם." (מתי
י"ט 6-4). ישוע קיבל ללא עוררין את סיפור
מעשה הבריאה ולימד אותו פשוטו כמשמעו.
ואם המשיח עשה זאת, כיצד יוכלו חסידיו
לנהוג אחרת?

שמה של תנועתנו, אדוונטיסטים שומרי
שבת, מהווה עדות ישירה לששת ימי בריאה.
גם אם ישנם אנשים הדוחקים בנו להכליל את
תורת האבולוציה בתיאולוגיה שלנו, חשוב
לציין שהאמונה של הקהילה האדוונטיסטית
שומרת השבת והאמונה שבה דבקים חסידיו
דרוויין, מנוגדות לחלוטין. לא ניתן להאמין

פיתחו את הפרק הראשון בספר הראשון
בכתבי הקודש, וקיראו את הפסוק הראשון.
שימו לב לכך שאין בו אף מילה על המשיח
שמת בעבור חטאינו, אף מילה על ביאתו
השנייה, אף מילה על תחייתו. כמו כן, אין בו
שום אזכור על המצב שבו שרויים המתים, על
יום כיפור או אפילו על השבת.

המילים הפותחות את כתבי הקודש אינן
עוסקות בתורות ובאמיתות אלה, שכן אין
לאמיתות הללו שום משמעות ללא הדבר
הראשון שהתנ"ך עוסק בו: "בראשית ברא
אלוהים את השמיים ואת הארץ."

מעשה הבריאה הוא אמיתה בסיסית בכתבי
הקודש. כל התורות האחרות הטמונות בכתבי
הקודש, כגון: התגשמות המשיח בדמות בשר
ודם, מעשה הכפרה על הצלב, ביאתו השנייה,
ויתר תורות הכתובים – מבוססות על האמיתה
שעולמנו נברא בידי אלוהים.

מסיבה זו, הבריאה מככבת בדפים
הפותחים את כתבי הקודש, בראשית התנ"ך:
חמשת ספרי התורה של משה, ספרי הנביאים,
ספר תהילים, ואחריהם ספרי הבשורות,
האיגרות, מעשי השליחים וספר ההתגלות.
כמעט בכל הנושאים שכתבי הקודש עוסקים
בהם, ההקשר התיאולוגי מחייב אותנו לקבל
את הדברים האלה על אודות הבריאה באופן
מילולי.

לדוגמה, שאול השליח כתב: "בְּכָל זאת

במקביל בשתי התורות הללו, שכן הן אינן עולות בקנה אחד מבחינה הגיונית. לפיכך, בשיעורי הרבעון נתעמק בתורת הבריאה כפי שתוארה בבראשית א' ו-ב', ונבחן את השלכותיה על חלק מאמונותינו, ובכללן, מוסר, חטא, נישואים, ניהול העולם כסוכניו הנאמנים של ה', ועוד. על אף שאנו יוצאים מנקודת הנחה שסיפור הבריאה המקראי הוא אמיתי, נשוב ונלמד ברבעון כיצד מסר מרכזי זה בכתבי הקודש מושתת על האמיתה ההיסטורית של מעשה הבריאה. קחו לדוגמה את בשורת הגאולה. לפי הכתובים, בני האדם נבראו טובים יותר מכפי שהם כיום. ישוע בא להצילנו מן המוות, שהומט עלינו עקב חטאם של אדם וחוה. אבל על פי המודל האבולוציוני, אלוהים נוצר באמצעות תהליכים אכזריים ורצחניים של ברירה טבעית והתגשם בדמות קוף-אדם, וזאת במטרה לבטל את המוות, הוא "האויב האחרון" שלנו (קור"א ט"ו 26). אבל כיצד

יכול המוות להיות "אויב", אם שימש כאחד האמצעים שאלוהים בחר בו כדי ליצור את בני האדם? אלוהים בזבז ודאי אינספור בני אדם, החל מאדם הקדמון, דרך ההומו ארקטוס (אדם זקוף) והומו היידלברג'נסיס, כדי ליצור לבסוף אדם תבוני (הומו סאפיינס) בדמותו ובצלמו. אם תיאוריית האבולוציה נכונה, אזי ישוע בא להושיע את האנושות מהתהליך עצמו שאלוהים השתמש בו כדי ליצור אותנו מלכתחילה.

מדברים אלה עולה שערבוב של אמיתות מכתבי הקודש עם השקפות חילוניות, מפיס היקשים אבסורדיים וחסרי היגיון, האמורים להדאיג את כל מחפשי האמת הכנים. ככל שנתקדם בשיעורי הרבעון, נגלה סיבות רבות יותר מדוע שישה ימי הבריאה, פשוטם כמשמעם, חשובים בהקשר של כל מה שאנו מאמינים בו, ומדוע התפשרות על תורת הבריאה מחבלת בבסיס הבשורה ובתורות המעניקות לנו את זהותנו.

ל. ג'יימס גיבסון הוא מנהל המוסד לחקר גיאו-מדעי שבלומה-לינדה, קליפורניה. (www.grisda.org). גיבסון כתב מספר מאמרים על הקשר שבין הבריאה למדע.

ישוע, בורא השמיים והארץ

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: ברא' א' 1; עבר' י"א 3; תהילים י"ט 4-2; יוחנן א' 3-14; קול' א' 15, 16; יוחנן ב' 11-7.

פסוק לשינון: "בְּרֵאשִׁית, בָּרָא אֱלֹהִים, אֶת הַשָּׁמַיִם, וְאֶת הָאָרֶץ." (בראשית א' 1).

רק מישהו גדול יותר מן הבריאה יכול היה ליצור אותה. לכן, רק ישות כבירה יותר מן היקום יכלה לברוא את היקום. ישות זו היא אלוהים, שהתגלה בכתבי הקודש. הוא האל שאותו אנו עובדים ומשרתים, שכן בין יתר הדברים, הוא-הוא בוראנו. אנו אף למדים שהאלוהים שברא את היקום ומתח את ביליארדי הגלקסיות ברחבי היקום, הוא אותו האלוהים שבא לעולם בדמות בשר ודם כדי לחיות בקרבנו, ומה שיותר מדהים, כדי לשאת בעצמו בעונש על חטאינו.

לפעמים אנו שומעים על דברים ה"טובים מכדי להיות אמיתיים". אבל מה יכול להיות טוב יותר בשבילנו, יצורים חוטאים בעולם השרוי בחטא, צער וכאב, מאשר לדעת את האמיתה הנפלאה על אהבת הבורא – אהבה גדולה ועזה כל כך, שגרמה לו לבוא אלינו בדמות המשיח ולקשור את עצמו אל כל אחד ואחד מאיתנו בכבלים שלא ינתקו לעולם? כיצד עלינו לחיות את חיינו בתגובה לאמיתה נפלאה זו?

□ לימדו את השיעור לקראת שבת, ה-5 בינואר.

"בראשית, ברא אלהים, את השמים, ואת הארץ." (ברא' א' 1).

אמיתות עמוקות רבות טמונות בפסוק פשוט זה. אחת העמוקות שבהן היא שליקום יש ראשית. על אף שהרעיון אינו נראה מהפכני מאוד בימינו, הוא מנוגד לאמונה עתיקת יומין בבריאה הקיימת מנצח נצחים. רק במאה העשרים, כשתיאוריית "המפץ הגדול" הפכה רווחת, זכה הרעיון בדבר יקום בעל ראשית לקבלה גורפת. עד אז, רבים האמינו שהיקום קיים מאז ומתמיד. אנשים רבים התנגדו לרעיון שהיקום נברא, שכן הוא מרמז על בורא כלשהו. (למעשה, השם "המפץ הגדול" נועד ללעוג לרעיון על יקום שנברא). אבל הראיות המעידות כי ליקום היתה התחלה הן חותכות כל כך, שכמעט כל המדענים מקבלים את הרעיון הזה, לפחות בינתיים. (לעיתים קרובות, השקפות מדעיות, ואפילו אלה הנחשבות קדושות ביותר, משתנות או מופרכות).

קיראו את אל העברים י"א 3. מה נאמר בפסוק על אלוהים ועל בריאת היקום?

בדומה לפסוק א' בבראשית א', אל העברים י"א 3 גדוש רזים ורעיונות הנבצרים מבינתנו. אולם דומה שהפסוק מלמדנו כי היקום לא נברא מחומר שהיה בנמצא. היקום נברא בגבורת דבר ה', כלומר, הן החומר והן האנרגיה נבראו באמצעות גבורת ה'.

בריא כזו מכונה בריאה יש מאין. לעיתים קרובות אנו זוקפים לזכותם של בני האדם את יצירתם של דברים שונים, אבל בני האדם אינם מסוגלים ליצור יש מאין. ביכולתנו לשנות את צורתו של חומר קיים, אבל אין בכוחנו ליצור יש מאין. רק כוחו העל טבעי של ה' יכול לחולל זאת. זהו אחד ההבדלים הגדולים בין אלוהים לבני האדם, והדבר מזכיר לנו כי עצם קיומנו תלוי בבוראנו.

למעשה, הפועל ברא בבראשית א' 1 יוחד במקרא למעשה הבריאה, דהיינו, ליצירה על ידי אלוהים. אלוהים בלבד, לא בני האדם, יכול לברוא בריאה כזו (ראו גם רומ' ד' 17).

מדוע בורא על טבעי, שהיה קיים לפני הבריאה, הוא ההסבר ההגיוני היחיד לבריאה?
הביאו את תשובתכם לשיעור בשבת.

השמיים מכריזים

"הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֱלֹ; וּמַעֲשֵׂה יָדָיו, מַגִּיד הַרְקִיעַ.
יוֹם לַיּוֹם, יַבִּיעַ אָמְרִי; וְלַיְלָה לְלִילָה, יַחְזֶה דַּעַת.
אֵין אָמְרִי, וְאֵין דְּבָרִים: בְּלִי, נִשְׁמָע קוֹלָם."
(תהילים י"ט 4-2, ראו גם רומ' א' 19, 20).

האם חוויתם מעודכם את האמיתה הטמונה בפסוקים הללו? האם המדע המודרני עזר לנו להעריך ביתר שאת את כוחו וחוכמתו של אלוהים הבורא?

לא כל יקום עשוי לקיים חיים. למעשה, היקום חייב להיות מתוכנן בסדר מופתי כדי לאפשר חיים. ראשית, אבני הבניין של החומר, האטומים, חייבים להיות יציבים דיים כדי שניתן יהיה ליצור מהם חפצים גשמיים יציבים. יציבותם של האטומים תלויה בכוחות המחזיקים את האטומים יחדיו. אטומים מכילים חלקיקים רווי מתח, הדוחים ומושכים זה את זה. כוחות המשיכה והדחייה הללו חייבים להימצא באיזון מופתי. אילו כוחות המשיכה היו חזקים מדי, היו נוצרים רק אטומים גדולים, ולא היה בנמצא מימן. ללא מימן, לא היה מים, ולפיכך לא היו חיים. אם כוחות הדחייה היו חזקים מדי, היו נוצרים רק אטומים קטנים, כגון מימן, ואז, לא היו בנמצא פחמן או חמצן. ללא חמצן, לא היו מים ולא היו חיים. גם הפחמן חיוני לכל צורות החיים הידועות לנו.

האטומים לא רק חייבים להיות יציבים, אלא גם להיות מסוגלים לפעילות גומלין ביניהם, וזאת כדי ליצור את המספר העצום של תרכובות כימיות שונות. איזון עדין חייב להתקיים בין הכוחות המחזיקים את המולקולות יחדיו, לבין האנרגיה הנדרשת לפירוק המולקולה כדי לאפשר את התגובות הכימיות שהחיים תלויים בהן.

ההתאמה המופתית של היקום לחיים זכתה להערצתם של המדענים, והובילה רבים מהם למסקנה שהיקום תוכנן בידי ישות תבונית.

אין ספק שגם העולם תוכנן בחוכמה כדי לקיים בו חיים. טווח הטמפרטורות חייב להתאים לקיום החיים; לפיכך, המרחק מהשמש, מהירות הסיבוב והרכב האטמוספירה חייבים להימצא באיזון מושלם. רבים מפרטי הפרטים האחרים בעולמנו חייבו תכנון קפדני. ואכן, חוכמתו של אלוהים ניכרת במעשי ידיו.

הכוח בזכרו

קיראו את ירמיהו נ"א 15, 16 ואת תהילים ל"ג 6, 9. בנוסף לחוכמה, איזו תכונה נוספת של ה' מוזכרת בבריאה? כיצד היא באה לידי ביטוי בבריאה? והעיקר, מהן ההשלכות של אמתיה זו לגבינו?

על אף שאיננו יודעים בדיוק כיצד ברא ה' את העולם והיקום, נאמר לנו שהבריאה נוצרה בעזרת דברו רב הכוח. כל האנרגיה בכל חלקי היקום נבעה מכוחו של אלוהים. כוח הכבידה שביקום, כל כוכב הנע במסלולו וכל חור שחור בחלל נובעים מכוחו של ה'.

ייתכן כי כמות האנרגיה הגדולה ביותר מצויה בתוך האטום. אנחנו משתאים, ובצדק, מכוחו של נשק גרעיני, שכן כמות החומר הזעירה שבו הופכת לאנרגיה אדירה. המדענים טוענים שכל חומר מכיל כמויות גדולות של אנרגיה. אם כמות אנרגיה קטנה יכולה להפיק את האנרגיה העצומה של נשק גרעיני, תחשבו איזו כמות אנרגיה אדירה טמונה בחומרים המרכיבים את העולם! אבל זה כאין וכאפס בהשוואה לאנרגיה העצומה בחומר הקיים ביקום. נסו לדמיין את הכוח ששימש את ה' כדי ליצור את היקום.

מדענים רבים מאמינים כי כל דבר שאלוהים עשה בבריאה מוגבל בידי "חוקי הטבע", אבל רעיון זה מנוגד לכתבי הקודש. אלוהים אינו מוגבל בידי חוקי הטבע; אדרבא, אלוהים הוא זה שכוון את חוקי הטבע. כוחו של אלוהים חורג לפעמים מן הדפוסים שאנו מכנים "חוקי הטבע". לדוגמה, אחד מחוקי הטבע הוא "חוק שימור החומר והאנרגיה". על פי חוק זה, הכמות הטוטלית של החומר והאנרגיה ביקום נשארת קבועה. אבל איך ייתכן שהיקום נוצר יש מאין, אם לא ניתן להפר את החוק הזה? כוח היצירה של דבר ה' אינו כפוף ל"חוקי" המדע. אלוהים הוא שליט ריבון על כל בריאתו, ובידו החופש לעשות את רצונו.

הגו (כמיטב יכולתכם) בגודלו של היקום. חישבו על הכוח המדהים שנדרש כדי ליצור אותו. חישבו על כך שאלוהים רב הכוח אוהב אותנו, ואפילו מת למעננו. כיצד תשאבו נחמה מאמתיה מדהימה זו?

ישוע, בורא השמיים והארץ

קיראו את יוחנן א' 1-3, 14; אל הקולוסים א' 15, 16; אל העברים א' 1,2. כיצד זיהו מחברי הברית החדשה את הבורא? אילו השלכות עולות מן התשובה שנתתם?

יוחנן התייחס לישוע כאל הדבר (לוגוס ביוונית), והשווה אותו לאלוהים. למעשה, ישוע הוא האל שבאמצעותו נוצרו כל הדברים. בימיו של יוחנן הרבו להשתמש במונח לוגוס, הדבר, כדי לציין כוח יוצר. קוראיו של יוחנן הכירו ודאי את המונח לוגוס בתור כוח יוצר או אפילו בתור הבורא. יוחנן החיל את הרעיון הזה לישוע, וזיהה אותו עם הבורא האמיתי. ישוע, הדבר, הוא האל שהתגשם בבשר וחי בקרבנו. הוא לא רק קיים מבראשית, אלא שהיקום כולו נברא בידו. פירוש הדבר הוא, שנוכל לקרוא את בראשית א' 1 כך: "בראשית ברא ישוע את השמים ואת הארץ." בדבריו של שאול באיגרת אל הקולוסים א' מהדהדים דבריו של יוחנן, אשר זיהה את הבורא עם ישוע המשיח, שבאמצעותו כל הדברים נבראו. שאול מוסיף שני מאפיינים נוספים של ישוע. ראשית, ישוע הוא "צלם של האלוהים הבלתי נראה". משום שאנו שרויים בחטא, נבצר מאיתנו לראות את אלוהים האב, אבל אנו יכולים לראות את ישוע. אם ברצוננו להכיר את אלוהים ולדעת את טיבו, נוכל ללמוד על חיי ישוע (יוחנן י"ד 9). שנית, שאול מכנה את ישוע "בכור כל בריאה." (קול' א' 15). בהקשר זה, המונח "בכור" אינו מתייחס למוצא, אלא למעמד. הבן הבכור נחשב לראש המשפחה וליוורש הנחלה. ישוע היה "הבכור", מן הבחינה שכבורא וכאלוהים שהתגשם בבשר (כאשר נטל דמות בשר ודם), הוא משמש כראשה החוקי של משפחת האדם. ישוע לא היה ברייה שנבראה; להפך, הוא היה אחד עם האב מנצח נצחים.

באיגרת אל העברים א' 1, 2 שאול שב וחוזר על אותן נקודות שחידד בקטע באיגרת אל הקולוסים. ישוע הוא יורש הכול, והוא האחד שברא את השמים והארץ. בנוסף, הוא מייצג נאמנה את טבעו של אבינו שבשמיים – דרך נוספת לציין כי ישוע הוא "צלם עצמותו" של האלוהים.

כיצד תגיבו אם ישאלו אתכם: "מה טיבו של אלוהים?" כיצד תנמקו את תשובתכם?

הבורא בקרבנו

קיראו את יוחנן ב' 7-11, ו' 8-13, ט' 34-1. מה חושפים פסוקים אלה על כוח היצירה של אלוהים?

כל אחד מהנסים הללו מעניק לנו מבט חטוף על גבורת ה', על כוחו של אלוהים על העולם הגשמי שאותו הוא יצר בכבודו ובעצמו.

ראשית, איזה תהליך נדרש כדי להפוך מיידית מים ליין? לא ידוע לנו על תהליך כזה. אין ספק שנדרשה פעולה שחרגה מחוקי הטבע, לפחות אלה הידועים לנו, כדי לחולל את הנס שישוע חולל כאן.

לפי התייעוד על נס הדגים וכיכרות הלחם, לישוע היו תחילה שני דגים קטנים וחמש כיכרות לחם. אבל הנס שהוא חולל הספיק להאכלת קהל רב. אחרי שהכול אכלו ושבעו, נותרו 12 סלסילות עמוסות לחם ודגים. המזון הזה היה מורכב מאטומים ומולקולות. לבסוף, בתום הסעודה היו הרבה יותר אטומים ומולקולות של מזון מאלו שהיו בידי ישוע כשהתחיל להאכיל את ההמון. מניין באו המולקולות הנוספות, אם לא מהתערבותו העל טבעית של ה'?

זאת ועוד, אילו שינויים פיזיים התחוללו בגופו של האיש העיוור שמאור עיניו הושב לו בידי ישוע? הוא היה עיוור מבטן ומלידה. לפיכך, מוחו מעולם לא קיבל גירויים, ולא ייצר תמונות בעזרת מסרים הנשלחים מעצב הראייה שבעין. היה צריך "לחווט מחדש" את מוחו כדי שיוכל לעבד את קבלת המידע, ליצור תמונות ולפרשן. כמו כן, משהו לא היה כשורה בעין עצמה. ייתכן שמספר מולקולות של קולטני צילום נוצרו אצלו באופן שגוי כתוצאה ממוטציה בדנ"א שלו. יכול להיות שמוטציה אחרת התחוללה בשעת לידתו בגנים המפקחים על התפתחות חלקי העין: הרשתית, עצב הראייה, העדשות וכו'. ייתכן גם שנוצר אצלו פגם מכני שמנע מן העין תפקוד נאות. יהיו אשר יהיו פרטי עיוורונו של האיש, מילותיו של ישוע גרמו למולקולות להיווצר במקומות הנכונים, ליצור קולטנים מתפקדים, חיבורים עצביים ותאי מוח תקינים, וזאת כדי שהאור החודר לעין ייצור תמונה, והאיש יוכל לזהות עצמים ותמונות שמעולם לא ראה.

נסים הם נפלאים כשהם קורים, אבל איזו סכנה טמונה בכך שתניחו לאמונתכם להסתמך על נסים? אם כך, על מה חייבת אמונתנו להסתמך?

יש דבר אחד שחשוב לדעת בנוגע לעימות הגדול: איש לא יוכל להישאר נייטרלי. כולנו נימצא בצד האחד או האחר של המתרס. כל אדם יכול לטעון שהוא מצד זה (ראו יוחנן ט"ז 2); אך כיצד תדעו לבטח שאתם באמת נמצאים בצידו של ה' הביאו את תשובתכם לשיעור בשבת.

לימוד נוסף: "לא ניתן להסביר את מעשה הבריאה בעזרת המדע. איזה מדע יכול להסביר את רזי החיים?"

"התיאוריה שעל פיה אלוהים לא ברא את החומר כשהביא את העולם לידי קיום, היא חסרת תוקף. בבריאת העולם, אלוהים לא נזקק לחומר שהיה קיים מראש. אדרבא, כל הדברים החומריים או הרוחניים ניצבו לפני ה' לפקודתו ונוצרו לתכליתו. השמיים וכל צבאם, הארץ וכל אשר בה, הם לא רק מעשי ידי ה', אלא באו לידי קיום בהבל פיו." (אלן ג'. וייט, Testimonies for the Church, כרך 8, עמ' 258, 259).

"ה' לא גילה מעולם לאדם באיזה אופן הוא חולל את מלאכת הבריאה; המדע האנושי אינו מסוגל לחקור את צפונותיו של מלך המלכים. כוח היוצר של ה' נבצר מבינתנו." (אלן ג'. וייט, אבות האומה ונביאי ישראל, כרך א', עמ' 19).

שאלות לדין:

- ① דונו בכיתה בתשובות שנתתם לשאלה האחרונה בשיעור ביום א'.
- ② המדע מדבר על "צירופי מקרים אנטרופיים" (אנטרופוס, "אדם" ביוונית), על האיזון העדין, הלא יאמן והלא סביר של הכוחות הקיימים בטבע, המאפשר את קיום החיים. אולם שימו לב לדעה הקדומה הטמונה במילה צירופי מקרים. אם אינכם מאמינים באלוהים, אתם חייבים לייחס את האיזונים המדהימים הללו ליד המקרה בלבד. מדוע האמונה כי האיזונים הללו היו תוצר של אל בורא, היא הסבר הגיוני וסביר יותר מאשר פשוט לכנותם "צירופי מקרים"?
- ③ הגו באהבתו של הבורא בזמן שברא את אדם וחווה והעניק להם גן יפהפה שישמש כמעונם, ביוזעו שהוא עצמו יסבול וימות על הצלב בגולגולתא בידי משפחת האדם שנבראה ביזו. מה אנו למדים על אהבת ה' מן ההחלטה שנטל להמשיך במעשה הבריאה חרף ידיעה זו?
- ④ כיצד ניתן להשוות בין תיאוריית "המפץ הגדול" להכרזת מעשה הבריאה בבראשית א' 1? האם ייתכן ש"המפץ הגדול" מהווה תיאור של הדרך שבה היקום בא לידי קיום באמצעות דבר ה'? אילו בעיות טמונות ברעיון זה? מדוע מסוכן לקשר בין המיאולוגיה שלנו לתיאוריה מדעית כלשהי, במיוחד כשהמדע משתנה חדשות לבקרים?

מעשה הבריאה: יצירת העולם

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: ברא' א' 1-13, ישע' מ"ה 18, יוח"א א' 5, ההת' כ"ב 5, קור"ב ד' 6, פטר"ב ג' 5, איוב ל"ח 4-6.

פסוק לשינון: "כי כה אמר יהוה בורא השמים הוא האלהים, יצר הארץ ועשה הוא כוננה, לא תהו ברא, לשבת יצרה; אני יהוה, ואין עוד." (ישעיהו מ"ה 18).

מדענים אינם חדלים להתפעל מן ההתאמה של העולם לחיים. ואין פלא בכך, שכן לכל אורכם של כתבי הקודש, החל מבראשית פרק א', אנו קוראים על מטרה ותכלית. אלוהים הקדיש את שלושת ימי הבריאה הראשונים ליצירת צורה לארץ השוממה וחסרת הצורה, ואת שלושת ימי הבריאה האחרונים כדי למלאה. השבוע נתמקד בשלושת הימים הראשונים בשבוע הבריאה. ישנם חוקרים המתנגדים לרעיון שעל פיו אלוהים "כפה" על עולם הטבע את תכליתו. הם טוענים שהוא פשוט הניח לעולם הגשמי "להיות הוא עצמו", ולהתפתח באמצעות תהליכים טבעיים שכביכול טבועים בו. רעיון זה רווח בקרב אנשים המקדמים תיאוריות שונות של "אבולוציה תאיסטית". אולם, רעיונות כאלה אינם עולים בקנה אחד עם כתבי הקודש או עם הבנתנו את הבריאה. היקום משולל רצון עצמאי משל עצמו. הבריאה אינה עצמאית לחלוטין מאלוהים, אלא משמשת זירה שדרכה אלוהים מבטא את אהבתו למעשי ידיו.

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, ה-12 בינואר.

תוהו ובוהו

2

"בְּרֵאשִׁית, בָּרָא אֱלֹהִים, אֶת הַשָּׁמַיִם, וְאֶת הָאָרֶץ. וְהָאָרֶץ, הִיְתָה תֶהוֹ וְבֹהוּ, וְחֹשֶׁךְ, עַל פְּנֵי תְהוֹם; וְרוּחַ אֱלֹהִים, מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמָּיִם." (בראשית א' 1, 2). מה חושפים הפסוקים שלעיל על אודות האדמה, לפני שאלוהים החל ביצירת חיים על פני האדמה?

כתבי הקודש פותחים בסיפור מעשה הבריאה; סיפור הבריאה פותח בהכרזה כי אלוהים הוא הבורא. לאחר מכן מופיע תיאור על מצבה של הארץ לפני שה' הכין אותה לקראת אכלוס. בתחילת הסיפור, הארץ כבר קיימת אך היא נטולת צורה, ריקה, שוממה, אפלה ורטובה. הפסוקים הבאים בהמשך מתארים כיצד אלוהים הפך תחילה את הארץ למקום שניתן לחיות בו, ואז מילא אותה ביצורים חיים. הכתוב אינו מציין מתי בדיוק האדמה והמים נוצרו, אלא רק שהעולם לא היה תמיד מתאים לחיים וראוי למגורים. העולם הפך למקום הולם ליצורים חיים רק מפני שה' פעל כדי לבצע זאת.

מה אנו למדים מישיעיהו מ"ה 18 על כוונתו של אלוהים במעשה הבריאה?

כשהארץ נוצרה, היא לא היתה מותאמת לחיים. כתבי הקודש אינם מציינים דבר על משך הזמן שחלף בין בריאת האדמה והמים לבין יצירת הסביבה והיצורים החיים. ישנם חוקרים הסבורים כי הדבר קרה מיידית; אחרים גורסים כי הדבר קרה אחרי פרק זמן ממושך. העובדה הפשוטה היא שאיננו יודעים זאת, ושזה לא באמת חשוב. לא משנה מתי אירע הדבר; החומר המרכיב את הארץ נוצר בידי ה', ואז, ה' בעיתו שלו, יצר סביבה הולמת לחיים. הנקודה החשובה היא שאלוהים לא היה תלוי בחומר שהיה קיים מלכתחילה כדי לעסוק במלאכת הבריאה, אבל הוא השתמש בחומר שהוא עצמו יצר מתישהו – חומר שבמצבו ה"בראשיתי" היה "תוהו ובוהו". (כלומר, ריק, שומם וחסר צורה). ואז, לאחר מכן, בכוחו דברו, ה' יצר את עולמנו ההולם לחיים.

יהי אור

2

"וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים, יְהִי אֹר; וַיְהִי אֹר. וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר, מִי טוֹב; וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים, בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ. וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לָאֹר יוֹם, וְלַחֹשֶׁךְ קָרָא לַיְלָה; וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר, יוֹם אֶחָד." (בראשית א' 3-5). מה אנו למדים מן הפסוקים הללו על היום הראשון במעשה הבריאה?

ניתן להסיק מספר מסקנות מן הקטע שלעיל.

ראשית, האור הופיע בתגובה לצו ה'. דבר ה' פעל ממשית כדי לשכלל את הבריאה. שנית, האור היה טוב (פס' 4). ייתכן שנתהה מדוע נאמר כאן שאלוהים "ראה" את האור; האם יש ספק כלשהו שה' רואה הכול? הנקודה היא שאלוהים ברא את האור, והאור היה טוב, אפילו בעיניו. אנו יודעים שהאור הוא טוב מפני שאלוהים בכבודו ובעצמו הכריז כי הוא טוב. נקודה נוספת היא שאלוהים הפריד (הבדיל) בין האור והחושך. הן האור והן החושך נתונים תחת שליטת ה'. מבחינתו של אלוהים, האור והחושך חד הם, ואין הבדל ביניהם. (ראו תהילים קל"ט 12). אלוהים כינה את שעות החושך "לילה" ואת שעות האור "יום". אלוהים זכאי להעניק שמות לפרקי הזמן שייצר, שכן הוא-הוא בורא הזמן. כריבון על הזמן, ה' אינו מוגבל בידי הזמן. להפך, הזמן נתון תחת שליטתו ותלוי בו.

נקודה נוספת העולה מן הקטע היא שהיה פרק זמן של חשכה ופרק זמן של אור, שביחד יצרו יום אחד. רבות נכתב על משמעות ה"יום" בסיפור הבריאה. נתייחס לסוגייה בשלב מאוחר יותר, אך כרגע נציין שהיום הראשון היה מורכב משעות חשכה ושעות אור באופן זהה לזה שבו אנו מונים את הימים בימינו.

בנוסף, אור הוא אחת התכונות המאפיינות את שכינת האלוהים. איננו צריכים לשער שהאור נברא ביום הראשון לבריאה, שכן אלוהים היה קיים לפני שהארץ נוצרה, ושכינתו מקושרת לעיתים קרובות לאור (יוח"א א' 5, ההתגלות כ"ב 5). בעת הבריאה, האור נגה על הארץ השרויה בעלטה.

איך ייתכן שהיום והלילה היו קיימים לפני יצירת המאורות, לפני הצגת בריאת השמש בסיפור הבריאה? משה ידע ודאי על הקשר בין השמש לאור היום. אבל למרות הידע הזה, המובן מאליו, הוא כתב את מה שכתב על האור והחושך ביום הראשון לבריאה. כפי הנראה, אלוהים העניק לו ידע על הבריאה, ידע שלא ניתן להפיק מהתבוננות בעולם הטבע, ידע שכיום נבצר מהבנתנו. אם כך, מדוע שנפתע מכך שדברים אחדים לגבי הבריאה נותרו עלומים?

בריאת השמיים

2

"וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים: 'יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם, וְיִהְיֶה מַבְדִּיל, בֵּין מַיִם לְמַיִם.' וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים, אֶת הָרָקִיעַ, וַיַּבְדֵּל בֵּין הַמַּיִם אֲשֶׁר מִתַּחַת לָרָקִיעַ, וּבֵין הַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל לָרָקִיעַ. וַיְהִי כֵן. וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לָרָקִיעַ, שָׁמַיִם; וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר, יוֹם שֵׁנִי." (בראשית א' 6-8).

אלוהים ברא את הרקיע, קבע את ייעודו ותפקודו, ונתן לו שם: שמיים. תפקיד השמיים (הרקיע) היה להפריד בין המים שמתחת לרקיע לבין המים שמעליו. בימינו אנו משתמשים בעיקר במילה שמיים, ואנו מזהים את שני חלקי השמיים: האטמוספירה המהווה חלק מהסביבה שלנו, והחלל המצוי מעבר לאטמוספירה, בו ממוקמים השמש, הירח והכוכבים. דומה שהאטמוספירה היא חלק מה"רקיע" שנוצר ביום השני לבריאה. האטמוספירה מאפשרת את השקיית האדמה; מים עשויים להתאדות ולחדור לאטמוספירה, ומשם להגיע לכל מקום עלי אדמות. הם יכולים לעלות כאד מן האדמה ולהרוות את האדמה, כמתואר בבראשית ב' 6, או להגיע ארצה באמצעות ממטרי גשם.

אלוהים נתן לרקיע את שמו, ובכך ציין את ריבונותו עליו. נתינת השם רומזת על כך שאלוהים שולט בחלל. החלל אינו מגביל את פעולת ה' בדרך כלשהי, שכן ה' ברא את החלל והוא מושל בו. בדומה לאור שהאיר את העולם ביום הראשון, בריאת הרקיע הושלמה לפני תום היום השני, שהיה מורכב אף הוא מחשכה שירדה לעת ערב ומשעות אור שהחלו בבוקר. דיונים רבים נסבו על משמעות המילה רקיע. המילה רקיע, הנגזרת מהפעול רקע (שפרושו מתח, שיטח, רידד), משמשת כינוי לכיפת השמיים, ומתוארת לפעמים כמשטח מתכת מרוקע, שהפך דקיק כנייר. מבקרי כתבי הקודש טוענים שהעברים הקדמונים האמינו כי כיפת השמיים עשויה משטח קשיח המבדיל בין המים העליונים למים התחתונים; לפיכך, לדידם, משום שהשמיים אינם כאלה, התיעוד המקראי שגוי. אבל זוהי חשיבה מוטעית. השימוש בשם רקיע בהקשר זה, פירושו השמיים שמעלינו, הכוללים הן את האטמוספירה והן את החלל. כדי לדעת על מה מדובר כאן, כל שעלינו לעשות הוא לבחון את הכתוב ולראות את ההקשר המייד. בבראשית א', הציפורים מתוארות כמעופפות "על פני רקיע השמיים". (א' 20). בפסוק אחר, הרקיע הוא המקום שבו השמש והירח נגלים לעינינו. (ברא' א' 14). ברור שציפורים אינן עפות בחלק הרקיע שבו ממוקמים השמש והירח.

יהיו אשר יהיו רזי סיפור הבריאה, מסקנה ברורה אחת עולה מן הכתוב: דבר לא נותר ליד המקרה. מדוע נקודה זו חשובה לנו, במיוחד בתקופתנו, כשאנשים רבים מאמינים כי ליד המקרה היה תפקיד גדול בבריאתנו?

מקום מחייה ומגורים

2

קיראו את בראשית א' 9-13. נסו לדמיין את כוח היצירה המדהים של ה' בזמן שעסק בבריאת הדברים המתוארים בפסוקים הללו. כיצד מספק סיפור זה תשובה לגיונית לשאלה עתיקת היום: "מי נוצר קודם: התרנגולת או הביצה?"

בפרק הזמן שקדם לצמיחת הצמחייה, האדמה הייתה מכוסה מים. כדי לספק מקום למחייה ולמגורים לבני האדם שה' תכנן לברוא, ה' שינה את פני האדמה ויצר מקווי מים שיאגרו את המים, ייצרו ימות ואגמים ויאפשרו ליבשות להופיע. פעולה זו היתה כרוכה בחלוקה שלישית של פני האדמה. (החלוקה הראשונה היתה ההפרדה בין האור והחושך. החלוקה השנייה היתה ההפרדה בין המים שמתחת לרקיע לבין המים שמעל לרקיע. החלוקה השלישית היתה בין היבשות (יבשה=אדמה יבשה) לבין הימות.

בנוסף, בפעם השלישית אלוהים מעניק שמות למה שהפריד. הוא מכנה את היבשה "ארץ" ואת מקווי המים "מים". שוב נציין כי מתן השמות נועד להמחיש את ריבונותו של ה' על המרחב. אלוהים בוחן את יצירת היבשות והמים, ואז מכריז "כי טוב".

מעשה בריאה נוסף מתואר ביום השלישי לבריאה. היבשה מספקת מרחב שבו אלוהים יכול להורות לאדמה לצמח דשא, עצי פרי ומיני צמחים שישמשו למחייתם של היצורים והבריות שהוא עתיד לברוא בקרוב. אלוהים מצווה: "תדשא הארץ דשא, עשב...ועץ עושה פרי..." מיני הצמחים מפורטים כאן. הם ישמשו מקור לתזונת היצורים שיחיו על פני האדמה. הכתוב אינו מציין את מספר סוגי ומיני הצמחים שנבראו, אבל מציין את מגוון הצמחייה שצמחה מבראשית. למעשה, מן הצמחייה של ימינו אנו למדים שהיה חייב להיות מגוון עצום ומדהים של צמחים. מכתבי הקודש עולה בבירור שאין אב קדמון יחיד שממנו התפתחו משפחות הצמחים. למעשה, כבר מבראשית, ה' יצר צמחייה מגוונת מאוד. הרעיון העומד ביסוד הביולוגיה האבולוציונית, שעל פיו צמח יחיד שימש אב קדמון למשפחות הצמחים, עומד בסתירה חדה לסיפור הבריאה המקראי.

ראו את המגוון המדהים של הפירות, הירקות, התבואה, עשבי התבלין ויתר המזונות שהאדמה מניבה. כיצד הם מהווים עדות חותכת לאהבתו של ה' אלינו? מדוע זה אבסורד לחשוב שכל הדברים הללו נבראו באמצעות תהליכים אקראיים, על פי תיאוריית האבולוציה?

דבר ה' הכל יכול

מה נלמד מן הפסוקים הבאים על כוחו של דבר ה'?

קור"ב ד' 6

2

ישעיהו נ"ה 11

פטר"ב ג' 5

על פי כתבי הקודש, אלוהים ברא את היקום, יש מאין, באמצעות דברו. במהלך הבריאה לא התעוררו קשיים או התנגדות כלשהי. השקפה זו על הבריאה הייתה ייחודית לעם ישראל. היא היתה שונה תכלית שינוי מתפיסת הבריאה בקרב העמים האליליים בעולם העתיק. רוב סיפורי הבריאה ממקורות חיצוניים מספרים על התנגדות ואלימות שהתעוררו במהלך הבריאה. לדוגמה, על פי סיפור הבריאה של הבבלים הקדומים, אפסו התיפלץ וזוגתו המפלצת תיאמט, מולידים דור של אלילים. לימים הם מנסים להשמיד את צאצאיהם, אבל תיאמט נהרגת בקרב. גווייתה של תיאמט מבוותרת לשניים, ומשני החלקים נוצרים השמיים והארץ. החשיבה המודרנית הגתה סיפור בריאה פופולרי, שעל פיו הבריאה נוצרה באמצעות אלימות. על פי סיפור זה, אלוהים יצר במזיד עולם בעל מקורות מחייה מועטים. לפיכך, הדבר יצר תחרות בין היצורים החיים. התוצאה: החלשים הושמדו בידי החזקים. על פי סיפור מודרני זה, ברבות הזמן, האורגניזמים הפכו מורכבים יותר ויותר, עד שלבסוף הפיקו את בני האדם ואת יתר היצורים החיים שמקורם מאב קדמון משותף.

ואולם, "האלים" של תיאוריית האבולוציה (דהיינו, מוטציה אקראית וברירה טבעית), אינם זהים לאלוהים המוצג בכתבי הקודש. אלוהי כתבי הקודש מגן על החלשים ומספק בנדיבות מזון לכל חי. מוות, סבל ויתר הרעות החולות שבעולם אינם נגרמים בידי ה'; להפך, הם נובעים באופן טבעי מן המרי נגד ריבונותו של אלוהינו רב החסד. ואילו "אלוהי" תיאוריית האבולוציה בורא באמצעות תהליכים הכוללים תחרות בין היצורים החיים והכחדה של החלשים בידי החזקים; וגרוע מכך, הוא אחראי למוות ולסבל בעולמנו. ואכן, על פי תיאוריה זו, מוות וסבל הם האמצעים המשמשים לבריאה.

לפיכך, הכתוב בפרקים א' ו-ב' בבראשית, אינו יכול בשום פנים ואופן לעלות בקנה אחד עם תיאוריית האבולוציה, שמיסודה סותרת את סיפור הבריאה המקראי.

2

לימוד נוסף: על אף שהכתובים אינם אומרים זאת מפורשות, יש בידנו סיבות טובות מכתבי הקודש להאמין שהיקום התקיים הרבה לפני שחיים נוצרו על פני האדמה. ראשית, באיוב ל"ח 4-6, ה' מכריז כי בעת בריאת העולם בידיו, הריעו לו בני אלוהים. מכאן עולה, שיצורים חיים חיו ביקום לפני שהעולם נברא. הכתוב באיגרת הראשונה אל הקורינתים ד' 9 מתייחס כפי הנראה לאותה קבוצת יצורים אשר חוזים ביקום. הנחש על פי ספר בראשית היה קיים בגן עדן לפני שאדם וחווה חטאו. על פי ספר ההתגלות י"ב 9, הנחש מזוהה עם השטן שגורש מן השמיים והושלך ארצה. ישוע אמר שהוא ראה את התרחשות האירוע הזה (לוקס י' 18). ביחזקאל כ"ח 14, 15, מתואר אותו "כרוב סוכך" נשגב שהיה מושלם בהתחלה, אבל לבסוף מרד בה' וירד מגדולתו. מכאן עולה שהיה פרק זמן לפני מרידת השטן, וקרוב לוודאי שגם השטן חי ביקום. פסוקים אלה מוכיחים שאדם וחווה לא היו היצורים הראשונים שנבראו.

"האדמה שנוצרה בידי הקדוש ברוך הוא היתה יפה עד מאוד. פניה כוסו במגוון הרים, גבעות וערבות, המשובצים אגמים יפהפיים ונהרות כבירים. ואולם, הרים וגבעות אלו לא היו תלולים או מסולעים, וגם לא אפופי צוקים, מדרונות תלולים ומעוררי אימה, או בקיעים ותהומות מבעיתים כמו ההרים בימינו. מצוקי הסלעים החדים, המחוספסים והתלולים היו קבורים עמוק מתחת לאדמה הפורייה, שלבלבה בשפע של צמחייה ודשא רענן. ביצות סרוחות לא הציפו את פני האדמה, ומדברות צחיחים לא כיסו את פניה. שיחים חינניים ופרחים עדינים הזדקרו בכל פינה, וקידמו בברכה כל עין שצפתה בהם. מרומי ההרים היו עטורים עצים רבי הוד, נשגבים מכל העצים הצומחים בימינו. האוויר, שטרם זוהם באדים רעילים, היה צלול, טהור ויפה לבריאות. הנוף כולו גבר ביופיו על אדמותיו המעוטרות וגניו המטופחים של ההיכל היפה והמרשיים ביותר. צבא מלאכי השמיים צפה בנוף בהנאה רבה, ושש במעשי ידיו הנפלאים של הבורא." (אלן ג'י. ווייט, אבות האומה ונביאי ישראל, כרך א', עמ' 7).

שאלות לדיון:

- ① זהו כמה שיותר מאפיינים והיבטים בעולם המוכיחים כי מתכנן תבוני הגה ויצר אותו.
- ② באילו סיבות וטיעונים תשתמשו כדי להוכיח שתיאוריית האבולוציה אינה עולה בקנה אחד עם תפיסת הבריאה המקראית?
- ③ אין ספק שבסיפור הבריאה המקראי ישנם דברים הנבצרים מהבנתנו. ואולם, מדוע זו אינה סיבה לדחות את התיעוד המקראי כפשוטו על הדרך שבה ה' ברא את עולמנו?

מעשה הבריאה תם ונשלם

3

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: בראשית פרק א', תהילים ח' 3, אל הרומים ח' 19-22, ויקרא י"א 22-14, בראשית ב' 3-1, מרקוס ב' 28.

פסוק לשינון: "וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה; וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, מִקֵּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה." (בראשית ב' 2).

השבוע נסקור את התיאור הקצר המופיע בתנ"ך, על שלושת ימי הבריאה האחרונים ועל יום השבת. הוא מופיע בבראשית פרק א' ובפרק ב' פסוקים 3-1. ואולם, אזכורים רבים נוספים מצויים לכל אורכם של כתבי הקודש. אחד ההיבטים הבולטים בסיפור הבריאה הוא החלוקה לימים. מדוע ה' בחר לברוא את היקום בשבעה ימים (המכונים בפינו שבוע)? כתבי הקודש אינם מבהירים זאת מפורשות, אבל ביכולתנו לחפש רמזים. ייתכן שהרמז העבה ביותר הוא השבת עצמה, אותו פרק זמן מיוחד שהוקדש להתחברות של אלוהים והאדם. ייתכן שה' כונן את השבוע כדי לקבוע פרק זמן הולם לעבודת חולין, ובמקביל כונן יום קבוע בשבוע שישמש תזכורת לקשר שלנו איתו (ראו מרקוס ב' 28). השבת נועדה לסייע לנו לזכור שאלוהים הוא אבינו האמיתי, המכלכל ומקיים אותנו, ושאונו תלויים בו לחלוטין. תהיה אשר תהיה הסיבה, ברור שסיפור הבריאה המקראי חושף בריאה שתוכנה ונבראה מתוך תכלית, בדאגה רבה ובדקדקנות רבה. דבר לא הושאר ליד המקרה.

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, ה-19 בינואר.

שמש, ירח וכוכבים

קיראו את בראשית א' 14-19. אילו פעולות אוזכרו ביום הרביעי לבריאה?
כיצד עלינו להבין זאת, במיוחד לאור התובנות המודרניות על העולם הפיזי?

3

קרוב לוודאי שסוגיית היום הרביעי לבריאה נידונה הרבה יותר מיתר ימי הבריאה. אם השמש נבראה ביום הרביעי, מה תרם לקביעת מחזור הימים בשלושת ימי הבריאה הראשונים? מאידך, אם השמש היתה קיימת, מה אירע ביום הרביעי?

אי הוודאות בנוגע לאירועי היום הרביעי לבריאה אינה נובעת מכשל לוגי, אלא דווקא מריבוי אפשרויות. אפשרות אחת היא שהשמש נוצרה ביום הרביעי, ואילו האור המתועד בשלושת ימי הבריאה הראשונים נבע משכינת ה' או ממקור אחר, כגון כוכב סופרנובה. הכתוב בספר ההתגלות כ"א 23 עולה בקנה אחד עם רעיון זה: השמש אינה חיונית בשמי העיר השמימית, שכן ה' שוכן בה וכבודו מאיר אותה. אפשרות שנייה היא שהשמש, הירח והכוכבים מונו לתפקידיהם ביום הרביעי. הכתוב בתהילים ח' 4 עולה בקנה אחד עם השקפה זו. החוקר היהודי ס. ג'ון קולינס גורס כי לשון הכתוב העברי בבראשית א' 14 מרמזת על שתי האפשרויות הללו. (ראו C. John Collins, Genesis 1-4: A Linguistic, Literary, and Theological Commentary, Phillipsburg, New Jersey: P&R Publishing Co., 2006, עמ' 57).

אפשרות שלישית היא שהשמש הייתה קיימת, אבל עננים או אבק וולקני העיבו עליה, ולכן היא לא היתה גלויה לעין ולא תפקדה באופן מלא עד היום הרביעי. ניתן להשוות את האפשרות הזו למתרחש כיום על כוכב הלכת נוגה. מה שקורה שם בימינו דומה למצב זה.

הכתוב אינו מאשש או שולל מפורשות את האפשרויות הללו, על אף שהדבר אינו מונע דעות נחרצות בנושא. ככלל זהב, מן הראוי שלא ניתן לסוגיה כלשהי משמעות רבה יותר ממה שכתבי הקודש מייחסים לה. עלינו להכיר בכך שהבנתנו מוגבלת. לא קשה להכיר בכך, במיוחד בנוגע לסוגיית הבריאה. אחרי הכול, חישובו על התעלומות המדעיות הרבות הקיימות בימינו. תעלומות אלו עומדות לבחינה ולמחקר מדעי, ועם זאת הן נותרות בגדר תעלומה. לכן, אין ספק שאירוע שהתרחש בקדמת דנה הוא הרבה יותר מסתורי.

בריאת עופות השמיים ובעלי החיים הימיים

קיראו את בראשית א' 20-23. אילו ראיות, אם בכלל, טמונות בפסוקים אלה, הרומזות על עשייה אקראית?

3

הימות והרקיע אוכלסו ביום החמישי לבריאה. אנשים רבים מקשרים בין היום השני ליום החמישי בבריאה. ביום השני, המים הופרדו באמצעות הרקיע. ביום החמישי, הימות שעל האדמה והרקיע נמלאו יצורים חיים. דומה שאירועי הבריאה התרחשו ברצף המשקף דפוס מכון, המעיד על סדר מופתי וקפדנות יתרה בפועלו של ה'. במילים אחרות, דבר במעשה הבריאה אינו מאפשר לנו להסיק שהוא נוצר באופן אקראי וביד המקרה.

שימו לב לכך שהיצורים הימיים שמילאו את הימות והיצורים שמילאו את האוויר מוזכרים בלשון רבים, וזאת כדי לציין את מגוון בעלי החיים שנוצרו ביום החמישי. כל בעלי החיים בורכו בכושר רבייה,

ומגוון זה בעולם החי היה קיים מבראשית. לא היה בנמצא אב קדמון שממנו נוצרו כל מיני בעלי החיים, אלא שכל מין ומין בורך ביכולת ההתרבות, וכל מין ומין מסוגל להעמיד צאצאים העשויים לייצר מגוון של זנים. לדוגמה, למעלה מ-400 זנים פותחו מהיונה המצויה. בנוסף, אנו מכירים לפחות 27 זנים של דגי זהב. מסתבר שה' העניק לכל ברואיו את הפוטנציאל להוליד מגוון עצום של צאצאים, ובכך להוסיף זנים נוספים על המגוון הקיים

בבריאה. על פי פסוק 21, אלוהים ראה שהיצורים שברא הם טובים. מכאן עולה שהם תוכנו היטב, היו נאים לעין, נטולי פגמים והשתלבו בהרמוניה בהגשמת תכלית הבריאה.

רק בעלי חיים מעטים מרגשים ומרתקים אותנו יותר ומעוררים יותר את התפעלותנו מאשר הציפורים. ציפורים הם יצורים מדהימים שתוכנו בצורה מופלאה. נוצותיהם קלות אך חזקות, נוקשות ועם זאת גמישות. החלקים השונים של נוצת התעופה אחוזים יחדיו באמצעות מערכות מורכבות של קרסים זעירים, המהדקים אותם בחוזקה אך בקלילות. ריאת הציפור תוכננה כדי להכיל חמצן, הן בזמן הנשימה והן בזמן הנשיפה. כך זוכה הציפור לרמות חמצן גבוהות החיוניות לתעופה נמרצת. תוצאה זו מושגת בעזרת שקיקי אוויר המצויים בחלק מן העצמות. תפקודם של שקיקים אלה מאפשר את זרימת החמצן, ובעת ובעונה אחת הופך את גוף הציפור קל יותר ומאפשר לה לעוף בקלות ולשלוט בתעופה. ציפורים בנויות באופן מדהים.

שימרו את הדברים הללו בזיכרונכם, וקיראו את מתי י' 31-29. איזו נחמה תשאבו ממילים אלה?

כריאת החי על פני האדמה

3

על פי בראשית א' 31-24, ביום השישי נבראו הבהמות, הרמשים, חיות הבית וחיות היער. בדומה להקבלה בין היום השני ליום החמישי, גם כאן ניתן למצוא הקבלה בין בעלי החיים שנבראו ביום השלישי לבין בעלי החיים שמילאו את הארץ ביום השישי. הדבר מזכיר לנו שוב את הסדר המופתי והרצף התכליתי של אירועי הבריאה, אשר עולים בקנה אחד עם אלוהי הסדר והשלום (השוו עם קור"א י"ד 33).

בדומה ליצורים שנבראו ביום החמישי, מעידה לשון הכתוב (לשון רבים) על מיני בעלי החיים שנבראו ביום השישי. מגוון רב של בני בקר, בהמות, חיות טרף, ורמשים נבראו ביום זה. לכל מיני בעלי החיים שחיים על פני האדמה, אין אב קדמון משותף. תחת זאת, אלוהים ברא משפחות בעלי חיים שונות ומיני בעלי חיים השונים זה מזה.

שימו לב למילה "לְמִינָה" במשפט "תִּוצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָה". מילה זו מופיעה גם בבראשית א' 11, 21, 24, ו-25. ישנם אנשים המשתמשים במילה זו כדי לאשש את הרעיון בדבר "זנים" קבועים – רעיון הלקוח מן הפילוסופיה היוונית. היוונים הקדמונים סברו כי כל יצור חי מהווה ביטוי לא מושלם של אידיאל קבוע המכונה מין או זן. ואולם, הרעיון שעל פיו אין ביכולתם של המינים להשתנות אינו עולה בקנה אחד עם התורה המקראית, שעל פיה כל הבריאה סובלת מקללת החטא (רומ' ח' 22-19). על פי בראשית ג', אנו יודעים שבעלי החיים השתנו כתוצאה מן הקללות שהוטלו על אדם וחייה. (אלן ג'י. ווייט כתבה על "קללת משולשת" שהומטה על האדמה: אחת אחרי החטא הקדמון, אחת בעקבות חטאו של קין ואחת אחרי המבול). ניתן לראות זאת גם בקרב טפילים וחיות טרף אלימים, המסבים סבל רב כל כך בעולם. הדרך הטובה ביותר להבנת משמעות הביטוי "למינה" היא לבחון אותו בהקשר שבו נכתב.

קיראו את בראשית ו' 20, ז' 14 ואת ויקרא י"א 22-14. כיצד נעשה כאן שימוש במילה "לְמִינָה" (או בהוראותיה השונות כגון: לְמִינָהּ, לְמִינָהּם וכו')? כיצד מסייעות לנו דוגמאות אלו להבין את המילה בפרק א' בבראשית?

המונח "מין" המשמש בתורת המין, פירושו בן סוג – קבוצת צמחים או בעלי חיים הדומים בתכונותיהם. כל משפחה של בעלי חיים או צמחים מתחלקת לסוגים, וכל סוג מתחלק למינים. בפסוקים שאוזכרו לעיל, המונח מתייחס לסוגי יצורים שונים שהיו קשורים לסיפורים מקראיים שונים. חלק ממתרגמי התנ"ך השתמשו בביטוי "סוגים שונים", ודומה שביטוי זה מתאים יותר להקשר. במקום להתייחס לזנים ומינים קבועים, המונח מציין את המגוון הרב של היצורים החיים שנבראו ביום השישי. מאז הבריאה, קיימים סוגים רבים וזנים רבים של צמחים ובעלי חיים.

מעשה הבריאה תם ונשלם

לאחר שהבריאה הושלמה בשישה ימים (בהמשך נלמד על בריאת האדם), מופיע האזכור הראשון בתנ"ך של היום השביעי.

קיראו את בראשית ב' 1-3. שימו לב במיוחד לפסוק 1, המדגיש את השלמת מעשה הבריאה בידי אלוהים. מדוע הדבר חשוב כל כך להבנתנו את חשיבותו של היום השביעי?

3

המילה "וַיִּשְׁבֹּת" (פס' 2), כלומר, נח מן המלאכה, נובעת מן השורש ש.ב.ת (חדל, פסק, חדל מלעבוד), ממנו נגזרת המילה שבת. הדבר מעיד על הקשר ההדוק בין המילים. המילה מציינת את הפסקת העבודה עם סיומה. אלוהים לא היה עייף ולא נזקק למנוחה בתום מעשה הבריאה; הוא סיים את מלאכת הבריאה, ולפיכך שבת "מָכַל מְלָאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה". ברכתו המיוחדת של ה' נחה על היום השביעי. היום השביעי לא רק בורך בידי ה', אלא אף קודש על ידו, כלומר, הובדל והוקדש לאלוהים. כך כונן אלוהים את השבת בתור יום קדוש, והעניק לה משמעות מיוחדת בהקשר של היחסים בינו לבין בני האדם.

קיראו את מרקוס ב' 27, 28. מה אמר ישוע על תכליתה של השבת?

שימו לב לכך שהשבת לא נבראה משום שאלוהים נזקק למנוחה, אלא משום שהאדם נזקק למנוחה ולכן אלוהים סיפק לו את הצורך הזה. בתום השבוע הראשון, אלוהים נח ממעשה הבריאה והקדיש את זמנו לקשר עם ברואיו. בני האדם נזקקו להתחברות עם בוראם כדי להבין את מקומם ביקום. דמיינו את השמחה והפליאה שאדם וחווה חשו בשעה ששוחחו עם אלוהים וחזו בעולם הנפלא שברא. החוכמה הטמונה בהענקת יום המנוחה לאנושות נראית אפילו ברורה יותר אחרי החטא הקדמון. אנו זקוקים למנוחת השבת כדי שלא נשכח את אלוהים, לא נעבוד יתר על המידה ולא נשקע בחומרנות.

אלוהים מצונו להקדיש שביעית מחיינו לזכר מעשה הבריאה. מה אמור הדבר ללמדנו על חשיבותה של תורה זו? כיצד תשיגו חוויה עמוקה ועשירה יותר עם ה' באמצעות מנוחת השבת, כפי שהוא בכבודו ובעצמו עשה?

יום אחד, פשוטו כמשמעו

קיראו את בראשית א' 5, 8, 31. ממה מורכב כל יום במעשה הבריאה? האם בפסוקים אלה טמון רמז כלשהו המעיד על כך שכל אחד מימי הבריאה לא היה יממה בת 24 שעות, לפי מניין הימים בימינו?

3

טיבם של ימי הבריאה שימש נושא לדיון רב. ישנם אנשים התוהים באם מדובר כאן בימים רגילים או בפרקי זמן ממושכים יותר. תיאור ימי הבריאה בכתובים מעניק לנו את התשובה לסוגיה. כל אחד מימי הבריאה הורכב משעות חשכה (ערב) ומשעות אור (בוקר), שנמנו ברצף ונחשבו ליום אחד. כלומר, הימים מתוארים כאן באופן כזה, המראה לנו בברור שהם היו זהים לימים כפי שאנו חווים אותם כיום, כלומר, ערב ובוקר, שעות חשכה ושעות אור. אין ספק שההכרזה "ויקרא אלוהים לאור יום ולחושך לילה, ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד" (א' 5), מבטאת בצורה הכי ברורה ומפורשת את ימי השבוע. הכרזה זו שבה לכל אורכו של מעשה הבריאה, והיא מחדדת את העובדה שכל אחד מן הימים הללו היה יום אחד, פשוטו כמשמעו.

קיראו את ויקרא כ"ג 3. מה בפסוק מעיד על כך שכל שבועת הימים בשבוע הבריאה היו זהים לימי השבוע כפי שאנו חווים אותם?

לבני ישראל לא היה שום ספק לגבי טיבו של יום השבת. הוא נחשב ליום רגיל שארך יממה, אך זכה לברכות מיוחדות מאת ה'. שימו לב להשוואה המפורשת בין שבוע מעשה הבריאה בידי אלוהים לבין שבוע העבודה שלנו, ובמקביל להשוואה בין יום המנוחה של אלוהים ליום המנוחה שלנו (ראו גם שמות כ' 9, 11). חוקרים רבים אשר דוחים על הסף את הרעיון כי מדובר בימים פשוטים כמשמעם, מודים לעיתים קרובות שמחברי התנ"ך אכן כתבו על ימים פשוטים כמשמעם.

האמון שלנו באלוהים ובדברו חשוב מאוד לקשר שלנו איתו. אם איננו מאמינים בדבר ה' בנוגע לרעיון בסיסי ומהותי כל כך, שהובע באופן ברור ומפורש כל כך, כמו מעשה הבריאה בשישה ימים פשוטים כמשמעם, האם נוכל לבטוח בו לגבי דברים אחרים?

לימוד נוסף: כאמור, ימי שבוע הבריאה נמנו וזוהו על פי שעות החשכה שכונו ערב, ושעות האור שכונו בוקר. אין דרך הגיונית שבה ניתן להסביר את הימים הללו, זולת האופן שבו אנו חווים את ימי השבוע כיום. ישנם אנשים המצביעים על פסוקים כגון תהילים צ' 4 ופטר"ב ג' 8, כדי לאשש את הטענה שכל אחד מימי הבריאה ארך למעשה 1000 שנים. מסקנה זו אינה עולה מן הכתוב ואינה מסייעת בפתרון הסוגיה המוצגת על ידי אנשים הסבורים כי ימים אלה מייצגים בילארדי שנים. בנוסף, אם ימי הבריאה יצגו פרקי זמן ממושכים, היינו מצפים למצוא ברובדי המאובנים רציפות העולה בקנה אחד עם רציפות הצמחים והיצורים שנבראו בזה אחר זה בששת "ימי" הבריאה. על פי תפיסה זו, המאובנים הראשונים אמורים להיות צמחים שנבראו ב"יום" השלישי. אחריהם אמורים לבוא מאובנים ימיים ועופות השמיים, ולבסוף, בעלי החיים הראשונים שנבראו על פני האדמה. ואולם, רובדי המאובנים אינם תואמים את הרצף הזה. על פי רובדי המאובנים, יצורים ימיים באים לפני צמחים, ויצורי יבשתיים באים לפני עופות השמיים. המאובנים הראשונים של עצי פרי ויתר הצמחייה מופיעים לאחר כל הקבוצות הנ"ל. נקודת הדמיון היחידה היא שבני האדם מופיעים אחרונים בשני התיעודים.

"על פי המקרא, כל אחד ואחד מימי הבריאה, החל מן היום הראשון וכלה ביתר הימים שבאו אחריו, ארך יממה שכללה יום ולילה." (אלן ג'י. ווייט, אבות האומה ונביאי ישראל, כרך א', עמ' 17). "ואולם, השערת הכופרים, שעל פיה נדרשו שבעה פרקי זמן לא מוגדרים כדי להשלים את אירועי השבוע הראשון, פוגעת ישירות בלב ליבה של השבת שצוותה בדיבר הרביעי. היא הופכת את הדבר שאלוהים אמר מפורשות וברורות לדבר מעורפל ולא ברור. זוהי כפירה לשמה, כפירה מהסוג הגרוע ביותר; שכן, אצל אנשים רבים המתיימרים להאמין בתיעוד הבריאה המקראי זוהי כפירה בתחפושת." (אלן ג'י. ווייט, Spiritual Gifts, כרך 3, עמ' 91).

שאלות לדין:

- 1 גם אם נפנה לפרשנות לא מילולית של פרק א' בבראשית, נסיק שתי מסקנות ברורות: א. דבר לא היה אקראי במעשה הבריאה, ב. אין אב משותף יחיד למיני הצמחים ובעלי החיים. ואולם, המיאוריה של דרווין, בגרסאותיה השונות, דוגלת בשני דברים: אקראיות ואב קדמון משותף לכל המינים. כיצד ניתן לפרש את הכתוב בבראשית בעזרת תיאוריה הסותרת את הכתוב בבראשית ברמה הבסיסית ביותר?
- 2 מדוע חשוב להבין שהמדע, על כל הטוב שבו, עדיין מתבצע בכוחות אנוש ותו לא?
- 3 בכוחו של המדע לחקור אך ורק את העולם הקיים בימינו, עולם השרוי בחטא, השונה תכלית שינוי מן הבריאה המקורית. מדוע חשוב לזכור תמיד את האמיתה הזו?

הבריאה בכתבי הקודש

4

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: בראשית ב', מתי י"ט 6-4, תהילים ח', איוב ל"ח 1-21, מ"ב 6-1, ישעיהו מ"ה 18, מה"ש י"ז 31-22.

פסוק לשינון: "ראיתי מלאך אחר מעופף באמצע השמים, אשר לו בשורת עולם לבשר ליושבי הארץ ולכל אמה ושיבט ולשון ועם, והוא קורא בקול גדול: 'ראו את אלהים ותנו לו קבוד, מי באה עת משפטו. השתחוו לעושה השמים והארץ והים ומעינות המים.'" (ההתגלות י"ד 6, 7).

הכתוב בבראשית א' - 31' 3 מהווה בסיס לפסוקים רבים בכתבי הקודש הדנים בבריאה. חלק מן ההתייחסויות לסיפור הבריאה בבראשית הן ברורות, בחלקן אף מובאות ציטטות ממנו, אך ישנן התייחסויות אחרות פחות ישירות. בהתייחסויות פחות ישירות, לעיתים קרובות חוזר המחבר על מילים או רעיונות מבראשית בלי לצטט ישירות מן הכתוב. לדוגמה, שימו לב לכתוב באיגרת השנייה אל הקורינתים ד' 6: "האלהים האומר 'יופיע אור מחשך' הוא הגיה אור בלבנו להאיר דעת על אודות כבוד אלהים אשר בפניו של המשיח." לעומת זאת, ההתייחסות באיגרת אל העברים ד' 4, כוללת ציטוט ישיר מבראשית ב' 2: "שכן במקום אחד הוא אומר על היום השביעי, 'וישבת אלהים ביום השביעי מכל מלאכתו.'" השבוע נבחן התייחסויות שונות לתיעוד מעשה הבריאה בבראשית, המראות כיצד מחברי כתבי הקודש השונים הבינו זאת כתיאור מילולי של מוצא הקיום האנושי.

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, ה-26 בינואר.

מעשה הבריאה על פי בראשית פרק ב'

"אלה תולדות השמים והארץ, בהבראם: ביום עשות יהוה אלהים ארץ ושמים."
(ברא' ב' 4).

בראשית א'-ב' 3 הוא התייעוד הראשון של אלוהים הבורא את עולמנו. הפסוק מהווה את התשתית לכל יתר האמיתיות שאנו, המשיחיים, מאמינים בהן.

אולם סיפור הבריאה אינו מסתיים כאן. מבראשית ב' 3 ועד סוף הפרק מופיעים פרטים רבים יותר, במיוחד בהקשר לבריאת אדם וחווה. לפיכך, עלינו לראות בבראשית ב' 4 (שצוטט לעיל), מבוא להיסטוריה מפורטת יותר של בריאת אדם וחווה, שתומצתה בבראשית א' 26-29. מספר מדענים מודרניים טוענים שקיימת סתירה בין בראשית פרק א' לפרק ב', אולם סברה זו היתה מפתיעה את משה ויתר מחברי כתבי הקודש. אילו היתה סתירה בין הסיפורים הללו, משה לא היה כותב אותם בסמיכות רבה כל כך. הסתירה אינה טמונה בכתוב אלא בקוראים, שהסתירה היא בעיניהם בלבד.

קיראו את מתי י"ט 6-4. כיצד מאשש ישוע את האמת ההיסטורית בבראשית א'-ו-ב'?

בתגובה לשאלת הפרושים בנוגע לגירושם, ישוע ציטט מבראשית א' 27 ו-ב' 24, ובכך הראה כי שני האירועים הללו, בריאת העולם ובריאת האנושות, היו אירוע היסטורי אחד. מכאן עולה ששני התייעודים של מעשה הבריאה בבראשית פרק א' ופרק ב' עולים בקנה אחד, ומהווים תורה שהיא הבסיס לקיומנו ולתכליתנו. האם אנו זקוקים להוכחה נוספת לכך? איננו נמצאים בעולם הזה במקרה או במזל; אנו בריות שנוצרו בצלם אלוהים. תיעוד מעשה הבריאה בבראשית א'-ו-ב' הוא ההתגלות המיוחדת שאלוהים העניק לנו בנוגע למוצא הקיום.

קיראו את בראשית ב'. כיצד מסייע לנו הכתוב להטיב להבין את משמעות היותנו בני אנוש שנוצרו בצלם ה' וזכו לחופש בחירה?

הבריאה על פי מזמורי התהילים

קיראו את מזמור ח' בתהילים. כיצד מתקשר המזמור לכתוב בבראשית א'?

קיראו את מזמור ק"ד בתהילים. שימו לב כיצד הפסוק מהלל את ה' על טובו וחסדו המשתקפים בבריאה ובדרך שבה הוא מקיים את העולם. מיצאו את ההקשרים בין הכתוב בבראשית א' לבין הפסוקים הבאים בתהילים ק"ד:

4

פס' 2

פסוקים 5-7

פסוקים 7-9

פס' 14

פס' 19

פס' 25

שימו לב כיצד הרצף הנושאי בפרק ק"ד בתהילים עולה בקנה אחד עם הרצף הנושאי בבראשית א'. דימויים פואטיים מוצגים בצורה חיה בכל הפסוקים הללו, והמסר הברור העולה מהם מציג את העוצמה, החוכמה והחסד של אלוהים ואת היות הבריאה כולה תלויה בבוראה. אין במזמור בתהילים דבר המרמז על כך שאין עלינו לקבל את התיעוד בבראשית פשוטו כמשמעו.

שימו לב לדוגמאות הבאות ממזמורי התהילים המקבילות לכתוב בבראשית א'.

תהל' כ"ד 1, 2

תהל' ל"ג 6

תהל' ע"ד 16, 17

תהל' פ"ט 12

מזמורי התהילים גדושים דברי שבח והלל לבורא. לפעמים לשון הכתוב דומה לזו שבבראשית א', ולפעמים השפה כללית יותר. אבל בכל המקרים, תיאור מעשה הבריאה עולה בקנה אחד עם בראשית א', והוא מזכיר לנו את תפקידו הבסיסי של ספר בראשית בהבנתנו את מוצא קיומנו בתור ילדי האלוהים.

הבריאה על פי ספר איוב

קיראו את איוב ל"ח 1-21. שימו לב לנושאי הבריאה בפסוקים הבאים:

פסוקים 4-7

פסוקים 8-11

פס' 12

פס' 16

פס' 19

4

חשוב לזכור כי ההקשר כאן הוא ספר איוב. טרגדיה נוראה פקדה את איוב. הוא התקשה להבין כיצד אסון כזה נחת דווקא עליו, הוא שהיה חסיד ה' ודבק באלוהים בכל ליבו ומאודו. בתשובה לשאלותיו הנוקבות והכואבות, אלוהים מדבר איתו ומתאר בפניו את כוח היצירה שלו (החל מפרק ל"ח ועד פרק מ"א).

קיראו בתשומת לב את תגובת איוב לדברי ה', המופיעה בפרק מ"ב פסוקים

1-6. מדוע הגיב איוב כפי שהגיב, ואיזה לקח נלמד מתגובתו, שיסייע לנו לבטוח

בה' באסונות הבאים עלינו?

חוסר יכולתו של איוב להסביר את נפלאות הבריאה גרמה לו להודות בגדולתו של אלוהים ולבטוח בו, וזאת למרות כל מה שקרה לו. גם אנו מגלים שאין בידנו להשיב על שאלות רבות בנוגע לבריאה. לכן, עלינו לשאוב עידוד מן המופת של איוב, אשר בטח בה', יהיה אשר יהיה, ולנהוג כמוהו. שאלות רבות בנוגע לכל תחומי החיים תמיד יישארו בלתי פתורות, לפחות בעולם הזה. בעולם הבא נקבל הסברים לדברים שהיום נבצרים מהבנתנו. אך באמצעות נפלאות הבריאה, שהיום אנו מבינים אותן טוב יותר מאשר בימיו של איוב, עלינו ללמוד לבטוח באהבתו המדהימה של אלוהים ובכוחו האדיר.

אנו החיים כיום, לאחר מעשה הכפרה על הצלב, רואים גם את הבורא בתור גואלנו הצלוב. דבר שאיוב לא זכה לו, לפחות לא באופן ברור כמונו. לכן, משום שאנו יודעים מה אלוהים עשה למעננו, מן הראוי שנבטח יותר ב**ח**ו**ד**.

הבריאה בספרי הנביאים

"כי כה אמר ה' בורא השמיים, הוא האלוהים יוצר הארץ ועושה, הוא כוננה, לא תוהו בראה, לשָׁבֶת יצרה, אני ה' ואין עוד." (ישעיהו מ"ה 18).

פסוק זה מדגיש את כוונתו של אלוהים להכין לבני האדם מקום לחיים ולמגורים; לפיכך, התאמתו של כדור הארץ לחיים אינה מקרית.

הגו בחלק מן התכונות והמאפיינים של כדור הארץ, שהופכים אותו מתאים לחיים, בניגוד ליתר הכוכבים במערכת השמש. ראשית, יש בו מים בשפע. ישנה ראייה כלשהי להימצאותם של מים על מאדים, אבל אין בו וביתר הכוכבים מקווי מים. תכונה ייחודית אחרת של כדור הארץ היא הרכב האטמוספירה: כ-21 אחוזי חמצן ו-78 אחוזי חנקן. האטמוספירות בכוכבים אחרים מורכבות בעיקר מדו תחמוצת הפחמן או מהליום, אבל רק בכדור הארץ ישנה אטמוספירה המתאימה לחיים. טווח הטמפרטורות על כדור הארץ מתאים לחיים על פני האדמה, בניגוד ליתר הכוכבים במערכת השמש. אחראים לכך מגוון גורמים, ובכללם, מסת האדמה ומהירות סיבובה, שקובעים את אורכם של הימים והלילות. כל המאפיינים הללו, ומאפיינים רבים נוספים, מאפשרים קיום של חיים על פני האדמה והופכים את כדור הארץ לכוכב היחיד המותאם לחיים, לפחות על פי הידוע לנו.

מה נאמר בפסוקים שלהלן בנוגע לאירועים המתוארים בבראשית א'?

ישעיהו מ"ד 24 _____

ישעיהו מ"ה 12 _____

ירמיהו נ"א 15, 16 _____

עמוס ד' 13 _____

יונה א' 9 _____

זכריה י"ב 1 _____

הגו לעומק בהשלכות של מוצא הקיום. מדוע הבנה נאותה של הנושא חשובה כל כך להבנת זהותנו, תכלית קיומנו והתקווה שאנו מייחלים לה בעולם, שהוא כשלעצמו נטול כל תקווה?

הבריאה כברית החדשה

קיראו את מעשי השליחים י"ז 22-31. מה היו הנסיבות שבהן נישא נאום זה? לאחר ששאל השליח הציג את נושא נאומו, מה היה הנושא הראשון שהוא העלה לפני אותם מלומדים? (פסוקים 24, 25). לדברי שאול, מהו הקשר בין אלוהים הבורא לבני האדם? (פסוקים 26-28).

4

הקהל שהתקבץ כאן כלל שתי אסכולות של פילוסופים: האסכולה האפיקורסית והאסכולה הסטואית. פילוסופים מן האסכולה הסטואית דגלו בקיומו של תכנון בעולם הטבע, ואילו האפיקורסים התכחשו לכך. לאיש מהם לא היה כל ידע על אלוהי האמת, אך טיעוניהם בנושא זה היו זהים לרבים מן הטיעונים המועלים בימינו.

הנקודה החשובה היא שבנאומו לפני אותם אינטלקטואלים והוגי דעות אליליים, שאול הציג מפורשת את הטענה בדבר אלוהים, בורא היקום והאנושות. לשאול היה מעט מאוד מן המשותף עם אנשים אלה, לכן הוא דן מיד בדבר שהיה משותף להם – עובדת קיומם. על סמך מציאות זו, שלא ניתן להתכחש לה, ביסס את טיעונו. לפיכך, שוב אנו רואים שהבריאה היא נושא חשוב ביותר בכתבי הקודש.

בחנו את הפסוקים הבאים: מתי י"ט 4-6, מרקוס ב' 27, לוקס ג' 38, יוחנן א' 3-1, קור"ב ד' 6, אל העברים ד' 4, יעקב ג' 9, פטר"ב ג' 5, יהודה 11, 14. מרתק לגלות שכל אחד מן המחברים הללו בברית החדשה התייחס ישירות או בעקיפין לסיפור הבריאה המקראי. דבר זה מעניק ראייה נוספת לקבלה האוניברסלית של סיפור הבריאה המקראי בידי כל מחברי כתבי הקודש.

קיראו את ההתגלות ד' 11 ו-1' 5, 6. מה אומרים דרי השמיים על כך שאלוהים הוא בורא הכול?

הבריאה לא היתה מקרית, אלא התרחשה ברצון ה'. פסוק 6 בהתגלות י' מרמז על שמות כ' 11. כאן, כמו בבשורת יוחנן א' 3-1, מפגין יוחנן את בקיאותו בתנ"ך ומעיד על בטחונו באמינותו של סיפור הבריאה המקראי. יהיה טיפשי מצדנו אם נאמין בסיפור זה במידה פחותה ממנו.

לימוד נוסף: כתבי הקודש מעידים על אלוהים, על הקשר שלו איתנו ועל זיקתו לעולמנו. אירועי שבוע הבריאה הם ייחודיים ועל טבעיים. הם מצויים מחוץ לתחום המחקר המדעי, לפחות בשל שתי סיבות. האחת, הם ייחודיים. אירועים ייחודיים מתרחשים פעם אחת בלבד. המדע מתקשה להסביר אירועים ייחודיים, מפני שלא ניתן לחזור עליהם ולבחון אותם בנסיבות אחרות. הסיבה השנייה היא, שאירועי הבריאה התרחשו באופן על טבעי. הם לא היו תוצאה טבעית של הדרך שבה ה' מקיים את הבריאה, אלא היו מיוחדים ונבעו מפועלו של ה'. המדע עוסק אך ורק בגורמים משניים ואינו מקבל, לפחות כיום, שום הסבר המסתמך על פועלו הישיר של אלוהים. משום שאירועי הבריאה הם ייחודיים, חד פעמיים ועל טבעיים, הם נמצאים מחוץ לתחום המחקר המדעי.

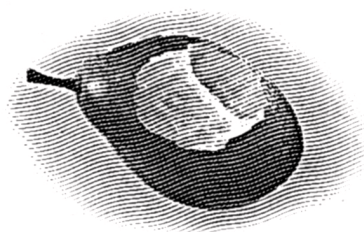
מכאן עולה שלהשקפת האדם על מוצא המינים יש השלכות חשובות לגבי השקפתו על הטבע האנושי והזהות העצמית. הבנת מוצא קיומנו חשובה כל כך, שאלוהים בחר לעסוק בנושא כבר בראשית התנ"ך, והמסר של כתבי הקודש מבוסס על תולדות מעשה הבריאה. הטענה שביכולתנו ללמוד את ההיסטוריה האמיתית של העולם באמצעות המדע, זהה לטענה שניתן להסביר את ההיסטוריה בלי להתייחס לפעולה ישירה מידי ה'; זוהי טעות שגררה אחריה טעויות נוספות.

"בני האדם ינסו להסביר את מעשה הבריאה בעזרת גורמים טבעיים, שאותם ה' לא גילה לנו מעולם. אולם המדע האנושי אינו יכול לחקור במופלא ממנו, לחשוף את רזיו של אלוהי השמיים ולהסביר את מעשיו הכבירים והמדהימים בבריאה, שכן הללו היו נס שהתחולל בגבורתו הכול יכולה. בדומה, נבצר מהמדע לגלות כיצד אלוהים בא לידי קיום." (אלן ג'. ווייט, The Spirit of Prophecy, כרך 1, עמ' 89).

שאלות לדיון:

- ① נושא הבריאה מופיע לכל אורכם של כתבי הקודש. האם ישנה ראייה כלשהי לכך שמחברי הכתובים החזיקו בהשקפות אחרות על הבריאה, או שלחלק מהם היו ספקות בנוגע למהימנותם של פסוקים כלשהם בבראשית? מזוע תשובה זו חשובה?
- ② אילו סיבות אנשים עשויים לתת כדי להצדיק את הפסילה על הסף של הרעיון שהטבע מוכן בידי מתכנן תבוני?
- ③ ישוע אישש את סמכותו של משה (לוקס ט"ז 29-31), ואת סיפור מעשה הבריאה שחיבר (מרקוס ב' 27, 28; מתי י"ט 4-6). בהתחשב בעובדה זו ובמפת של ישוע, מה אמורה להיות גישתנו לסיפור הבריאה המקראי?

הבריאה ומוסריות האדם

שבת אחר הצהריים

5

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: ברא' ב' 16, 17; ברא' א' 26-28; יעקב ג' 9; מוה"ש י"ז 26; משלי י"ד 31; מתי ה' 44-48; ההתג' כ' 13-11.

פסוק לשינון: "וַיֵּצֵא יְהוָה אֱלֹהִים, עַל הָאָדָם לֵאמֹר: 'מִכָּל עֵץ הָעֵדֶן, אָכַל תֹּאכַל. וּמִעֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע – לֹא תֹאכַל, מִמֶּנּוּ: ִּי בַיּוֹם אֲכָלְךָ מִמֶּנּוּ, מוֹת תָּמוּת.'"
(בראשית ב' 16, 17).

אנשים אוהבים לדבר על "זכויות האדם". החל מן המגנה-כרטה (כתב אמנה שניתן באנגליה בשנת 1215 והבטיח את זכויות האזרחים), דרך הכרזת זכויות האדם והאזרח שניתנה בצרפת בשנת 1789 וכלה בהכרזות שונות שיצאו בנידון בארצות הברית – הרעיון העומד בבסיס "זכויות האדם" דוגל ב"זכויות מושרשות" מסוימות שכל אדם זכאי להן, ואיש אינו יכול לקחתן ממנו. זכויות אלה שייכות לנו מתוקף היותנו בני אנוש (לפחות על פי תיאוריה זו). ואולם, מספר שאלות נותרו פתוחות, לדוגמה: מהן אותן זכויות? כיצד נקבע מהן? האם ניתן לשנותן, ואם כן, כיצד? ובכלל, מדוע שנזכה בהן? במספר מדינות, לנשים לא היתה זכות בחירה עד המאה העשרים (ישנן ארצות שעדיין שוללות את הזכות הזו מהנשים). אם כן, כיצד יכולה ממשלה להעניק לתושביה זכויות שהם זכאים להן מלכתחילה, מתוקף היותם בני אנוש? אכן, שאלות נוקבות! התשובות לשאלות הללו קשורות הדוקות לסוגיית מוצא האדם, נושא לימודנו השבוע.

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, ה-2 בפברואר.

תלותנו כבורא

פסוק 7 בפרק ב' בבראשית מתאר את אלוהים בורא את אדם הראשון במו ידיו, ומציג אותו בתור ישות מוסרית תבונית ולא כבעל חיים. הכתוב אינו מבהיר כיצד התבצע הדבר, אבל הקורא יכול לדמיין את ה' יוצר את האדם במו ידיו מעפר האדמה, ומעצב אותו בגודל ובצורה שיעד לו. יכולנו לתהות על כך שה', הריבון הכביר, מחל על כבודו, "ירד לשפל המדרגה" ולכלך את ידיו בעפר כדי לברוא את האדם. אבל בתנ"ך נאמר מפורשות שהבורא בכבודו ובעצמו עסק במעשה הבריאה. בכתבי הקודש מתועדים מקרים רבים שבהם ה' היה מעורב מיזמתו במתרחש בבריאה. לדוגמה: שמות ל"ב 16, לוקס ד' 40, יוחנן ט' 6.

ואכן, עובדת התגשמותו של המשיח בדמות בשר ודם ומעורבותו היומיומית בחיי האדם ובבריאה, מפריכה את התפיסה שלפיה ה' לא היה מוחל על כבודו ו"מלכלך" את ידיו ביצירת האדם ובמגעיו עם האנושות.

קיראו את בראשית ב' 16, 17. איזו מצווה נתן ה' לאדם הראשון? מה משתמע ממנה?

ייתכן שתתהו: איזו זכות היתה לה' לכוון חוקים בעבור אדם וחווה? השוו בין מצב זה למצבו של ילד במשפחה. הורי הילד מעניקים לו קורת גג ומספקים לו את כל צרכיו. הם אוהבים אותו ורוצים בטובתו. חוכמתם הרבה וניסיונם העשיר יוכלו לחסוך ממנו צרות רבות ואומללות רבה אם רק ישמע בקולם. ישנם ילדים המתקשים לקבל את הדרכת הוריהם, אבל בעולם כולו מקובל שכל עוד הילד תלוי בהוריו לקיומו, עליו לקבל את מרותם ולציית לכלליהם. בדומה, משום שאנו תלויים תמיד באבינו שבשמיים, המקיים אותנו ומעניק לנו את כל צרכינו, מן הראוי שנקבל תמיד את הדרכתו. אלוהים הוא אלוהי האהבה, לכן אנו יכולים לבטוח בו בביטחון מלא, ולדעת שהוא יספק תמיד את צרכינו לתועלתנו.

קיראו את תהילים צ"ה 6, 7, ואת תהילים ק'. כיצד מביע מחבר המזמורים את תלותנו בה'? אילו מחויבויות מתלוות אוטומטית לתלות זו, במיוחד בהקשר ליחסנו לזולת?

בצלם אלוהים

קראו את בראשית א' 26-28. באיזו תכונה מיוחדת ניחנו בני האדם, שלא ניתנה לבעלי החיים?

5

מה פירוש הביטוי "בצלם אלוהים"? סוגיה זו עוררה מחלוקת רבה והדעות לגביה חלוקות. אך הכתוב מעניק לנו מספר רמזים בנוגע לפשר הרעיון. ראשית, שימו לב לכך שמשום שנוצרנו בצלם ה', אנו דומים לו במספר תכונות. היבט חשוב בבריאת האדם בצלם אלוהים הוא זה שה' נתן לאדם שלטון על בעלי החיים ועל יתר היצורים החיים. כשם שה' הוא ריבון הכול, הוא מינה את בני האדם לחלוק את ריבונותו ונתן להם שלטון על עוף השמיים, דגת הים וכל חית הארץ. בנוסף, שימו לב שאלוהים אמר: "נעשה אדם בצלמנו כדמותנו." (פס' 26). הוא התכוון לברוא את האדם "כדמותנו". השימוש בלשון רבים מקושר לריבוי הקיים באלוהות. ואז, ה' ברא את האדם "זכר ונקבה." (פס' 28). "צלם האלוהים" באדם אינו מתבטא באופן מלא באדם יחיד, אלא במערכת יחסים. כשם שהאלוהות מורכבת משלוש אישיות (או הוויות), המקיימות ביניהן מערכת יחסים, כך צלם ה' באדם מתבטא בקשר שבין הגבר לאישה. יכולתנו ליצור מערכות יחסים היא חלק מ"צלם ה'" הטבוע בנו. מובן שמערכות יחסים כרוכות במחויבות ובאחריות, אשר באות לידי ביטוי בהתנהגות מוסרית. לפיכך, בדיוק כאן ניתן לנו רמז עבה לכך שמוסריות האדם מושתתת על סיפור הבריאה.

קראו את בראשית ט' 6 ואת איגרת יעקב ג' 9. כיצד הרעיון על בריאתנו בצלם ה' קשור הדוקות למושג מוסריות?

מזה אלפי שנים, בני האדם מתמודדים עם סוגיית המוסריות. אפילו לפני שאנו נכנסים לוויכוח "מהי מוסריות נכונה", אנו מודעים לכך שרעיון המוסריות עצמו מעלה מגוון סוגיות עמוקות. לדוגמה, מדוע שבני האדם יהיו בעלי מצפון שיסייע להם להבחין בין טוב ורע, ואילו חיפושיות, זבובים ואפילו קופים, לא יהיו בעלי מצפון? כיצד יכולים יצורים, העשויים מחומר א-מוסרי (כגון קוורקים, אלקטרונים וכו') להיות מודעים לרעיונות מוסריים? התשובה עשויה להימצא בפרקים הפותחים את התנ"ך, המגלים לנו כי בני האדם הינם יצורים מוסריים שנבראו "בצלם אלוהים."

קרכת דם

על פי בראשית ב' 23, אדם הראשון קיבל את המשימה לתת שם לאשתו. אדם קרא לה חווה "כי היא היתה אם כל חי". פירוש הביטוי "כל חי" הוא "כל אשר נשמת חיים באפו". מכאן שפירוש השם חווה הוא "מעניקת חיים". שמה של חווה מייצג את העובדה שהיא היתה אם כל המין האנושי. מכאן שכולנו משפחה אחת, פשוטו כמשמעו.

קיראו את מעשי השליחים י"ז 26. כיצד מקשר שאול השליח בין אחוות האנושות למעשה הבריאה? (השוו עם מתי כ"ג 9).

5

כולנו מאוחדים מתוקף היותנו צאצאיהם של אדם וחווה. אלוהים, אבינו שבשמיים, הוא אבי כולנו. עובדה זו מעניקה את הבסיס לשוויון בין בני האדם. חישבו עד כמה היו משתנים לטובה יחסיהם של בני האדם, אם הכול קיבלו את האמיתה החשובה הזו. אם נזקקנו אי פעם להוכחה על שפל המדרגה המוסרי שירדנו אליו, ועל מידת ההשחתה שהחטא המיט עלינו, הנה היא לפנינו: היא טמונה בעובדה העגומה והמצערת, שבני האדם נוהגים לעיתים קרובות איש ברעהו גרוע יותר מיחסם של אנשים מסוימים לבעלי חיים.

קיראו את משלי י"ד 31, וכ"ב 2. כיצד תורמים פסוקים אלה להבנתנו את הקשר בין מוסריות לבין העובדה שנבראנו בידי ה'?

גורמים רבים מפלגים בין בני המין האנושי: פוליטיים, לאומיים, אתניים, וכמובן, כלכליים. ניתן לטעון כי הגורם הכלכלי הוא אחד החשובים שבהם (על אף שלא במידה שבה קרל מרקס ייחס לו, שכן פועלי כל העולם לא התאחדו מעולם; אדרבא, הם נלחמו זה בזה, כשכל צד נותר נאמן ללאום שלו). גם היום, כמו שהיה מאז ומעולם, העניים והעשירים מביטים אלה באלה בחשד ובבזו. לעיתים קרובות, רגשות אלה מסלימים ומובילים לאלומות, ואפילו למלחמות. הגורמים לעוני והפתרון לעוני ממשיכים להביך אותנו (ראו מתי כ"ו 11), אבל דבר אחד נוכל לדעת לבטח מדבר ה': בין אם אנו עשירים או עניים, כולנו ראויים לכבוד מתוקף היותנו בני אנוש שנוצרו בצלם אלוהים.

לפני שנים רבות, כשרעיונותיו של דרווין הפכו אופנתיים, היו אנשים שהצדיקו את ניצול העניים על בסיס תיאוריית "הדרוניזם החברתי", שעל פיה, משום שבעולם הטבע החזקים גוברים על החלשים ומנצלים אותם, אין כל סיבה שלא ניישם את אותו עיקרון לגבי הכלכלה. כיצד מהווה עובדה זו דוגמה נוספת לכך שהבנה נכונה של מוצא הקיום חיונית להבנת המוסריות?

אופיו של בוראנו

אלוהים ברא אותנו בדמותו ובצלמו. פירוש הדבר בין היתר הוא שהוא רצה שנדמה לו באופיינו. כלומר, עלינו להידמות לו, ככל שהדבר מתאפשר לנו כבני אנוש. (שימו לב שהשאיפה להידמות לאלוהים אינה זהה לשאיפה להיות אלוהים – הבדל חד ומכריע!) כדי להידמות לאלוהים, מן הבחינה שנשקף את אופיו, עלינו להבין את אופיו של ה' לאשורו.

קיראו את מתי ה' 44-48. מה מגלים פסוקים אלה לא רק על אופיו של אלוהים, אלא גם על האופן שבו עלינו לשקף את אופיו בחיינו?

5

קיראו את לוקס י' 29-37. מה חושף המשל על אופיו של אלוהים, ועל האופן שבו אופיו של ה' אמור להשתקף בנו? (ראו גם פיל' ב' 8-1).

במשל "השומרוני הטוב", ישוע מספר על שני אנשים משתי קבוצות שונות העויינות זו את זו. אבל ישוע טוען שהשניים היו שכנים, ולפיכך היו ערבים זה לזה. הם הניחו בצד את חילוקי הדעות ביניהם והתייחסו איש לרעהו באדיבות, אמון וחמלה, והדבר היה טוב בעיני ה'. הבדל חד נחשף כאן בין עקרונות מלכות ה' ועקרונות שלטון השטן! אלוהים קורא לחזקים לדאוג לחלשים, אך השטן קורא להכחדת החלשים בידי החזקים.

אלוהים ברא עולם גדוש שלום ושלווה; הקשרים בין יצירי כפיו שאכלסו את העולם היו שלווים ונעימים. אך השטן עיוות זאת לחלוטין, ולכן רבים רואים בהכחדת החלשים ובהישרדות החזקים קנה מידה נורמלי להתנהגות. אחרי הכול, אם תהליכי הברירה הטבעית (שבהם החזק גובר על החלש) היו האמצעים האכזריים שבעזרתם באנו לידי קיום, מדוע שננהג אחרת? אם נקבל את ההשקפה הזו ונחיה על פיה, נקדם את האינטרסים שלנו על חשבון אנשים "נחותים" מאיתנו, שלא "נבחרו" בידי הברירה הטבעית. במקרה כזה, ברור שלא נלך בעקבות ה' ולא נציית לחוקי הטבע כפי שהוא כונן אותם.

מאילו בחינות אחרות מוכלו לראות כיצד הבנת מוצא הקיום עשויה להשפיע על ערכי המוסר שלנו?

מוסריות ואחריות

באחד השיעורים הקודמים בחנו את נאומו של שאול השליח לפני אנשי אתונה (מה"ש י"ז 31-16). עיקבו אחר הלך החשיבה של שאול, ושימו לב לא רק לנקודת הפתיחה שלו, אלא גם לנקודת הסיום שלו.

מה חשוב כל כך במסקנה שאליה הגיע שאול, במיוחד בהקשר לסוגיית מוצא הקיום והמוסריות?

5

שאול פותח את נאומו לפני אנשי אתונה בסיפור מעשה הבריה, ומסיים אותו בתיאור משפט ה'. לשיטתו של שאול, האל שברא את העולם וכל אשר בו, כונן יום מיוחד שבו הוא ישפוט את העולם. להיות בעל מוסר פרושו להיות אחראי. כל אחד ואחד מאיתנו יישא באחריות למעשיו ולדבריו. (ראו קהלת י"ב 14, מתי י"ב 36, 37).

קיראו את ההתגלות כ' 13-11, ואת מתי כ"ה 40-31. מה נאמר מפורשות בפסוקים אלה, הקשור הדוקות למוסריות?

כל בני האדם שחיו בעולם יתקבצו יחדיו בנוכחות ה' כדי לעמוד למשפט לפניו. ההבדל בין שתי הקבוצות במשל של ישוע (מתי כ"ה 40-31), ייקבע לפי הדרך שבה כל אחד ואחד בהן התייחס לחולים, לנזקקים או לאנשים שנקלעו לצרה. הבורא מתעניין בדרך שבה ברואיו נוהגים זה בזה, במיוחד כלפי הנזקקים. אלוהי השלום אינו יכול לקבל את עקרון הברירה הטבעית, שכן הוא מנוגד לאופיו.

לפי אחת התורות המרכזיות בכתבי הקודש, הצדק כל כך נעדר מן העולם, עד שיבוא יום שבו אלוהים בכבודו ובעצמו ימלא את החסר וידון את העולם דין צדק. יתרה מכך, רעיון המשפט מרמז על סדר מוסרי. מדוע ידון ה' את בני האדם, ואפילו יעניש אותם, אלמלא נתן להם קני מידה מוסריים שניתן לחיות על פיהם?

הגו לעומק בממשות ובוודאות של משפט ה'. אם כך, מדוע הבשורה והבטחת הגאולה במשיח מאששות את ודאותנו במשפט ה'?

לימוד נוסף: לפי כתבי הקודש, אדם היה בן האנוש הראשון שנברא בידי ה' מעפר האדמה. הבנתנו את מקור המוסריות מעוגנת בהבנתנו את מוצאו של אדם הראשון. בכתבי הקודש, רעיונות לגבי המוסר כרוכים הדוקות בסיפור הבריאה המקראי. כשאנו מכירים בכך שאדם הראשון היה בן האנוש הראשון, אנו מפריכים את הטענה בדבר הימצאותם של מאובנים מתקופות שקדמו לו, שהיוו את אבות אבותיו או את אבות האנושות. לפיכך, מהיכן באו מאובנים אלה? ישנן מספר אפשרויות.

ראשית, ייתכן כי מאובנים דמויי אדם היו בני אדם תבוניים שדפוס ההתפתחות שלהם היה שונה לחלוטין מזה המוכר לנו כיום. אפשרות שנייה היא שהמאובנים הללו התנוונו עקב אורחות החיים של אותם יצורים או לחצים סביבתיים ואחרים. אפשרות שלישית היא, שהם פרי מאמציו של השטן, שניסה להשחית את הבריאה בדרכים שאינן נהירות לנו. אפשרות נוספת היא שהם לא היו בני אנוש, אלא יצורים הזהים מורפולוגית לאדם. אנשים שונים מעדיפים הסברים שונים, ואולם בהעדר ראיות חותכות שיסייעו לנו ליישב את הסוגיה, עדיף להימנע מהשערות ותיאוריות פסקניות. מאובנים אינם מגיעים עם תווית שעליה הכיתוב: "נוצר בסין לפני 500 מיליון שנה", וכדומה. הבנתנו את תולדות העולם, המשתנה חדשות לבקרים מקצה לקצה בידי המדענים, מעניקה לנו מסגרת התייחסות שבתוכה אנו מפרשים את המאובנים, אבל אין לנו שום ראיה המאששת את נכונות הפרשנות. בסופו של דבר, פרשנויות אלה הן רק פרשנויות, ותנו לא.

שאלות לדיון:

- 1 הגו לעומק בהשלכות העולות מן השאלה הבאה: אלמלא היה בנמצא בורא עולם שאכף סדר מוסרי על האנושות, מאין היו נובעים ערכי המוסר? אנשים רבים שאינם מאמינים באלוהים, בכל זאת דבקים באמות מידה מוסריות נוקשות. על איזה בסיס זולת ה' מסוגל האדם לכונן חוקי מוסר? אילו תרחישים אפשריים נוכל להעלות בנידון? ואולם, מהי נקודת התורפה האולטימטיבית המשומפת להם?
- 2 כיצד השקפתנו את הבריאה משפיעה על דעותינו בנוגע לסוגיות עכשוויות כגון, המתת חסד, שיבוט בני אדם, הפלות וכדומה?
- 3 תושב מקומי שהתנדב לערוך סיורים במחנה ההשמדה זכא, פתח את אחד הסיורים בדברים על תיאוריית האבולוציה של דרווין, ורמז כי תיאוריה זו הובילה לזכא, לשואה, וכדומה. איזו מסקנה לוגית ברורה נובעת מהלך חשיבה זה? מה מוטעה בהלך חשיבה כזה?

הבריא והחטא הקדמון

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: ברא' ג' 1-15; מתי ד' 10-3; קול' ב' 20-23; יוחנן ג' 17; התג' י"ד 6,7.

פסוק לשינון: "וְאִיכָה אִשִּׁית, בִּינֶךָ וּבֵין הָאִשָּׁה, וּבֵין זָרָעָךְ, וּבֵין זָרָעָה: הוּא יְשׁוּפֶךָ רֹאשׁ, וְאַתָּה תְּשׁוּפֶנּוּ עֵקֶב." (בראשית ג' 15).

קומיקאית ששיחקה דמות בשם ג'רלדין, גילמה באחד המונולוגים אשת כומר ששבה הביתה עם שמלה חדשה יקרה. בעלה (שגולם גם הוא על ידי אותה קומיקאית) הביע את כעסו. בתגובה, ג'רלדין צווחה: "השטן גרם לי לקנות את השמלה! לא רציתי לקנות אותה, אבל השטן לא הפסיק להציק לי, אז קניתי אותה!"
זה היה אמור להיות מצחיק. אבל עולמנו, עם כל הרע שבו, מוכיח כי השטן הוא אויב רציני ולא נושא לצחוק.

ישנם אנשים הסבורים כי הרעיון בדבר קיומו של השטן אינו אלא דעה קדומה עתיקה שאין לקחת אותה ברצינות. אולם כתבי הקודש מבהירים חד משמעית: על אף שהשטן הוא אויב שהובס (התג' י"ב 12; יוח"א ג' 8), הוא נמצא כאן עלי אדמות, והוא נחוש בדעתו לחולל בבריא את ה' כמה שיותר הרס ולזרוע בה כמה שיותר חורבן.

השובע נבחן את מתקפתו הראשונה של השטן ואת הלקח שנפיק ממנה, וזאת כדי שנוכל לתבוע לזכותנו את הניצחון שנחלנו במשיח כל עוד אנו נתונים תחת מתקפת השטן.

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, ה-9 בפברואר.

"והנחש היה ערום מכל חיית השדה"

קיראו את בראשית ג' 1. כיצד מתואר כאן השטן המוצג בדמות נחש? כיצד אמיתה זו לגבי טיבו של השטן נחשפת אפילו בפסוק יחיד זה?

ערמומיותו של השטן נחשפת בדרך שבה הוא מנסה לפתות את חווה. הוא אינו תוקף אותה ישירות, אלא פותח איתה בשיחה ומנסה לגרום לה לשוחח איתו. שימו לב לכך שבדברי השטן טמונים לפחות שני היבטים בעייתיים. הוא שואל את חווה אם ה' באמת אמר לה ולאדם לא לאכול מפרי הגן, אך מנסח את השאלה כך שיתעוררו בליבה ספקות לגבי נדיבותו של אלוהים. למעשה, מה שהוא שאל אותה היה: "האומנם ה' מנע מכם דבר מה?" כך הוא מסלף במזיד את דברי ה', וגורם לחווה לענות לו כדי לתקן את דבריו. וכך הוא גם מפתה אותה לשוחח איתו. אין ספק שהאסטרטגיה שהשטן נוקט בה היא ערמומיות.

מובן שדבר מכל הדברים הללו אינו מפתיע אותנו. ישוע כינה את השטן "שקרן ואבי כל שקר". הוא אמר עליו: "הוא רוצח ה'ה מראשית וּבְאַמֶּת לֹא עָמַד, כִּי אֵין אֱמֶת בּוֹ. מִדֵּי דְבָרָיו שֶׁקֶר, מִתּוֹךְ יְשׁוּתוֹ שֶׁלֹּו דְבָר, כִּי שֶׁקֶר הוּא וְאָבִי הַשֶּׁקֶר." (יוחנן ח' 44). על פי ההתגלות י"ב 9, השטן נוחר את העולם כולו, מה שאומר שאיש מאיתנו, אפילו בקרב הקהילה האדוונטיסטית, אינו בטוח. ברור שהשטן לא איבד, ולו במעט, מערמומיותו או מרמאותו. הוא עדיין נוקט באותה אסטרטגיה שהוכתרה בהצלחה בשעה שניסה להדיח את חווה לחטא. הוא עדיין מעלה בפנינו שאלות ותהיות בנוגע לדבר ה' או לכוונותיו של אלוהים, בתקווה לעורר בליבנו ספקות ו"למשוך" אותנו ל"שיחה" עימו. לכן, עלינו לעמוד תמיד על המשמר כדי להתנגד לתחבולותיו. (פטר"א ה' 8).

השוו בין מתי ד' 10-3 לבין בראשית ג' פסוק 1. באיזה תכסים השתמש השטן כשניסה לפתות את ישוע, ומדוע התכסים נכשלו? אילו לקחים נפיק מתגובת ישוע לניסיונו של השטן להדיח אותו לחטא בהיותו במדבר? באילו דרכים מנסה השטן להדיח אותנו לחטא?

האישה והשטן

קיראו את בראשית ג' 2, 3. מה אמרה חווה בתגובה לשאלת השטן? אילו טעויות עשתה?

על אף שחווה ידעה היטב את צו ה', ומכאן שהיתה מודעת לאשמתה, היא הכריזה על דבר מה שחרג מהצו שאלוהים הורה להם (לפחות לפי המתועד כאן). אלוהים הורה לאדם ולחווה מפורשות שלא לאכול מפרי העץ. לפי הכתוב, דבר לא נאמר להם לגבי איסור נגיעה, דהיינו, לא נאסר עליהם לגעת בעץ. משום שאיננו יודעים מה גרם לחווה לומר לשטן שה' אסר עליהם לגעת בעץ, עדיף שלא נעלה השערות בנדון. אבל אין ספק שעד שחווה פגשה בנחש, המחשבה על האיסור לגעת בעץ סייעה לה לא להתפתות לאכול מפרי, שכן נבצר ממנה לאכול פרי שהיא אינה רשאית לקטוף.

לעיתים קרובות אנו מתמודדים עם מצב דומה: משהו מציג בפנינו תורה כלשהי, שמרבים הרעיונות שבה אך לא כולם, עולים בקנה אחד עם כתבי הקודש. אבל אותן סוגיות ספורות הסותרות את הכתובים, הן שעלולות להרוס את הכול. טעות המעורבת עם אמת היא עדיין טעות.

קיראו את מתי ט"ו 9-7. איזו תוכחה נותן ישוע לסופרים ולפרושים בנוגע להוספת מצוות שלא נכללו בתורה ה'? השוו זאת עם ההתגלות כ"ב 18 ועם האגרת אל הקולוסים ב' 20-23. אילו סכנות טמונות בכינון חוקים שלדעתנו יגנו עלינו מפני החטא? (פס' 23).

הבעיה הטמונה בחטא אינה העדר חוקים, אלא העדר חרטה. אפילו בחברה חילונית שומעים לעיתים את הדרישה להוסיף חוקים נגד פשיעה, למרות שישנם די והותר חוקים כאלה. איננו זקוקים לחוקים חדשים. אנו זקוקים ללב חדש.

לאילו סכנות ניקלע אם נבצע את הדברים שהוזכרו כאן מפניהם? קני מידה המעוגנים על עקרונות מכתבי הקודש הם חיוניים. השאלה היא, כיצד נוודא שקני המידה והחוקים המשמשים אותנו לא יסיטו אותנו מדרך הישר? הביאו את תשובתכם לשיעור בשבת.

ללכת שולל אחר ראיות

קיראו את בראשית ג' 4-6. אילו עקרונות גרמו לאדם וחווה לחטוא? אילו לקחים נפיק מחוייתם, שיעזרו לנו להתמודד עם פיתויים הצצים בחיינו, יהיו אשר יהיו?

השטן הצליח לסחוף את חווה לשיחה, ואז עורר בליבה ספקות בנוגע לדברים שה' אמר לה ולאדם. השטן אומר לחווה שה' אינו דובר אמת. הוא מעניק לה הסבר לגבי המניע של ה' לאסור עליהם לאכול מפרי העץ. לדברי השטן, ה' אסר עליהם את הפרי כדי למנוע מהם דבר טוב שיעזור להם למצות את מלוא הפוטנציאל שלהם. בעשותו זאת, השטן מסתמך על שאלתו הקודמת: האם ה' אסר עליכם לאכול חלק מפירות עצי הגן?

חווה מסתמכת על שלוש ראיות, המובילות אותה למסקנה שהיא תפיק תועלת מאכילת הפרי האסור. ראשית, היא רואה שהעץ מניב פרי טוב למאכל. ייתכן שראתה את הנחש אוכל מן הפרי הזה. ייתכן שהנחש העיר משהו על טעמו הטוב. מעניין לראות שעל אף האיסור על אדם וחווה לאכול מפרי העץ, חווה הבחינה שהוא "טוב למאכל". אם כבר מדברים על סתירה בין מראה עיניים לדבר ה' המפורש!

הראיה השנייה ששכנעה את חווה לאכול מן הפרי הייתה ש"תאווה הוא לעיניים", כלומר, הוא עורר תיאבון במראהו. אין ספק שכל עצי הגן היו נאים, אבל מסיבה כלשהי, חווה נמשכה במיוחד לעץ שהשטן הציע לה לאכול מפריו.

הסיבה השלישית שגרמה לחווה לרצות לאכול מן הפרי הייתה הכוח שיוחס לפרי העץ הזה שביכולתו להחכים אותה. השטן הבטיח לה שאכילת הפרי תרחיב את דעתה ואת הבנתה ותהפוך אותה דומה לאלוהים. מובן שהאירוניה העגומה כאן נובעת מן העובדה שלפי התנ"ך, חווה כבר הייתה בדמות אלוהים (ברא' א' 27).

נאמר לנו שחווה הלכה שולל אחרי דברי השטן והתפתתה, ואילו אדם הראשון לא פותה ביד השטן. (טימ"א ב' 14). אם אדם לא התפתה, מדוע אכל מפרי העץ? אדם הפר במודע ובמזיד את צו ה', ובחר ללכת בעקבות חווה במקום בעקבות ה'. כמה שכיחה התנהגות כזו בימינו! באיזו קלות אנו מתפתים מדבריהם או ממעשיהם של אחרים, גם אם הללו סותרים לחלוטין את דבר ה'. אדם הקשיב לחווה במקום לה', והשאר היסטוריה, או ליתר דיוק, השאר הוא הסיט הידוע כ"תולדות האנושות". (ראו רומ' ה' 12-21).

חסד ומשפט בגן עדן: חלק א'

על פי בראשית ג', דבריו הראשונים של אלוהים אחרי החטא הקדמון היו שאלות: "אייכה?" (היכן אתה?), "מי הגיד לך כי עירום אתה?", "המון העץ אשר ציוויתך לבלתי אכול ממנו אכלת?" ... "מה זאת עשית?" (בראשית ג' 9, 11, 13).

האמירה הראשונה של אלוהים בפרק ג' מהווה הצהרה הבאה בעקבות שאלות אלה. מה אומר אלוהים כשהוא מדבר אל השטן, ומה פשר דבריו? (ראו ברא' ג' 14, 15).

6

הגו לעומק בהשלכות של מה שמתחולל כאן. ההצהרה הראשונה של ה' בפני העולם השרוי בחטא מעידה למעשה על הרשעת השטן, לא על הרשעת האנושות. אבל בשעה שה' מרשיע ומקלל את השטן, הוא מעניק לאנושות תקווה והבטחה לגאולה דרך המשיח (פס' 15). כשה' גוזר על השטן את אובדנו, הוא מכריז על תקוות האנושות. חרף חטאם של אדם וחווה, ה' מעניק להם מיד את הבטחת הגאולה.

בנוסף, שימו לב שרק לאחר שניתנה הבטחת החסד והגאולה (בפסוק 15), הידועה גם כ"הבטחת הבשורה הראשונה", ה' חורץ את דינם של אדם וחווה. ככתוב: "אַל הָאִשָּׁה אָמַר: 'הָרְבָּה אֲרֵבָה עֲצָבוֹנִי וְהִרְנִי, בְּעֶצֶב, תֵּלְדִי בָנִים; וְאֶל אִישִׁי, תִּשְׁוֹקֵתִי, וְהוּא, יִמְשֹׁל בִּי.' וּלְאָדָם אָמַר: 'כִּי שְׂמִעַתָּ לְקוֹל אִשְׁתְּךָ, וְתֹאכַל מִן הָעֵץ, אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לֵאמֹר לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ, אֲרוּרָה הָאֲדָמָה, בְּעִבְדִּיךָ, בְּעֶצְבוֹן תֹּאכְלֶנָּה, כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.'" (בראשית ג' 16, 17).

אל תחמיצו את הנקודה החשובה הזו: הבטחת הגאולה באה תחילה, ורק לאחריה ניתן גזר הדין. משפט ה' מופיע אך ורק על רקע הבשורה, אחרת גזר הדין יהווה הרשעה ותו לא. אבל בכתבי הקודש נאמר מפורשות: "הֵן הָאֱלֹהִים לֹא שָׁלַח אֶת בְּנוֹ אֶל הָעוֹלָם לְשַׁפֵּט אֶת הָעוֹלָם, אֶלָּא בְּדִי שִׁינְשַׁע הָעוֹלָם עַל יְדִיו." (יוחנן ג' 17).

מדוע חשוב תמיד להגות בכך שתכלית ה' לחיינו היא להושיענו, לא להרשיענו? כיצד גורמים לנו חטאינו לשכוח את האמיתה החשובה הזו? כלומר, כיצד מרחיק אותנו החטא מאלוהים?

חסד ומשפט בגן עדן: חלק ב'

בפרקים א' ו-ב' בבראשית, אלוהים מכריז מספר הכרזות וצווים, כגון: "יהי אור!" "יהי מאורות ברקיע!" "לא טוב היות האדם לבדו." כל ההכרזות הללו קשורות לבריאה ולמקומו של האדם בבריאה. כפי שראינו אמש, ההכרזה הבאה בתנ"ך מופיעה בבראשית ג' פסוקים 14, 15, ובה ה' מציע לאנושות את בשורת הגאולה.

לפיכך, ההצהרות הראשונות מפי ה' בכתבי הקודש עוסקות בבריאה ואחר כך בגאולה, והגאולה קשורה למשפט ה'. היא חייבת להיות קשורה למשפט ה'. אחרי הכול, מהי תכלית הבשורה, מהן "הבשורות הטובות", ללא משפט ה' או ההרשעה שה' מבקש לחסוך מאיתנו? עצם המושג "בשורה" טומן בחובו את נושא ההרשעה שנחסכה מאיתנו. אכן, בשורות טובות! על אף שחיללנו את תורת ה', ועל אף שדין ה' ייגזר על עבירות אלה, בזכות ישוע המשיח אנו ניצלים מההרשעה שתנבע בהכרח ממשפט ה'.

בריאה, בשורה ומשפט מופיעים לא רק בדפים הפותחים את התנ"ך, אלא אף בדפים החותמים את כתבי הקודש. קיראו את ההתגלות י"ד 6, 7. כיצד קשורים פסוקים אלה לשלושת הפרקים הראשונים בבראשית? כלומר, אילו רעיונות מקבילים טמונים בפסוקים אלה?

בפרק י"ד פסוקים 6-7 בספר ההתגלות מופיעה הכרזה על ה' כבורא – נושא מרכזי בפרקים הפותחים את כתבי הקודש. ואולם, בפרק מופיעה תחילה "בשורת עולם", ורק אחריה באה הכרזת המשפט, ממש כמו בבראשית פרק ג'. משפט ה' אוזכר כאן, אך לא לפני הבשורה. וכך, הבסיס למסר האמת שלנו היום אמור להיות חסד האל, דהיינו, הבשורות הטובות שעל פיהן, על אף שאנו ראויים להרשעה, ביכולתנו לזכות במחילה ולעמוד לפני ה' זכים, טהורים ומוצדקים בדיון בזכות ישוע המשיח. ללא הבשורה, גורלנו היה זהה לגורלם של הנחש וזרעו. ללא הבשורה, לא היינו נוחלים את ההבטחה שניתנה לאישה ולזרעה, והגורל שיועד לה ולצאצאיה לא היה נופל בחלקנו. למרבה הפליאה, החדשות הכבירות הללו ניתנו כבר בגן עדן בהצהרות הראשונות שיצאו מפי ה' אל העולם השרוי בחטא.

לימוד נוסף: "אלוהים העניק לאבות האנושות את המזון שייעד למאכל למין האנושי. נטילת חיים עמדה בסתירה לתוכניתו. מוות לא היה אמור לקרות בגן עדן..." (אלן ג'י. ווייט, Counsels for the Church, עמ' 228).

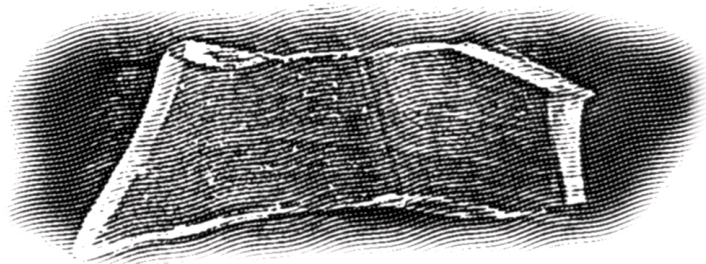
"השטן מציג את תורת האהבה של ה' כתורה אנוכית, ומצהיר כי אין בכוחו לציית לחוקיה. הוא זוקף לאשמת הבורא את החטא הקדמון של אבות האנושות, על כל הצער הנובע ממנו. דבר זה גורם לבני האדם לראות באלוהים את יוצרם של החטא, הסבל והמוות. ישוע בא כדי לחשוף את השקר הזה." (אלן ג'י. ווייט, The Desire of Ages, עמ' 24).

"ואולם, האדם לא הופקר לתוצאות הרשע שבו בחר. בגזר הדין שנחרץ על השטן ניתן רמז לגאולה... גזר דין זה שהוכרז באוזני אבות האנושות, היה מבחינתם הבטחה. לפני ששמעו על "הקוץ והדרדר" שהאדמה תצמיח להם, על העמל והסבל שיהיו מנת חלקם או על שובם אל עפר האדמה במוותם, הם הקשיבו למילים שלא יכלו שלא להפיח תקווה בליבם. באמצעות המושיע, הם יוכלו להשיב לעצמם את כל מה שאבד להם עקב כניעתם לשטן." (אלן ג'י. ווייט, Education, עמ' 27).

שאלות לדיון:

- ❶ עיברו בכיתה על התשובות שנתתם לשאלה האחרונה בשיעור ביום ב'. אילו חוקים אנו מכוננים, העלולים לגרום לנו להיות מסוג האנשים שישוע גינה, הוכיח והרשיע? בעת ובעונה אחת, כיצד ניטול מחיוביות שיעזרו לנו להיטיב לחיות לפי עקרונות האמת הנחשפים בכתבי הקודש?
- ❷ חווה הסתמכה על חושיה, ולא על מצוות ה' המפורשת. מדוע קל לנו כל כך לנהוג כמותה?
- ❸ הגו בסתירה הברורה בין סיפור הבריאה המקראי לבין רעיונות אבולוציוניים שונים, המתארים את הרוע הקיים בטבע כחלק מתהליך הבריאה המקורי של אלוהים. מדוע לא ייתכן שהשקפות סותרות אלה על מוצא הקיום יעלו בקנה אחד עם דבר ה' בכתבי הקודש, בלי שיהרסו לחלוטין את משמעותו המפורשת? מדוע חשובה הבנה נכונה של הבריאה להשגת תובנה נכונה על החטא הקדמון?
- ❹ ישנן תרבויות הרואות ברעיון של שטן ממשי סכלות ותו לא; לעומתן, ישנן תרבויות העוסקות בכפייטיות ברוחות רעות ובכוחו של השטן. מהי הגישה או המגמה הרווחת בישראל, בהקשר לכך? כיצד תלמדו למצוא את האיזון הנכון לכשתקלעו למאבקים על טבעיים?

"עֲכָשׁוּ רוּאִים אָנוּ בְּמַרְאָה, בְּמַעֲרָפֶל"

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: איוב י"ב 10; קור"א ו' 19, 20; ברא ג' 17; יוחנן י"ב 31; קור"א א' 21-18.

פסוק לשינון: "כִּי חֲכָמַת הָעוֹלָם הִזָּה הִיא סְכָלוֹת בְּעֵינֵי אֱלֹהִים, שֶׁהָרִי כְּתוּב: 'לִבְדֹּ חֲכָמִים בְּעֶרְמָם.'" (האיגרת הראשונה אל הקורינתים ג' 19).

7

התיאולוג ויליאם פלי חיבר בשנת 1802 ספר בשם "תיאולוגיה נטורלית", בו טען שבעזרת צפייה בטבע ניתן ללמוד על אופיו של אלוהים ולהבין אותו. הוא כתב רבות על האופן שבו תכונות בעלי החיים מפגינות את דאגתו ומיומנותו של הבורא. ייתכן שפלי הפליג יתר על המידה בשבחם של חלק מן התכונות והמאפיינים הללו של בעלי החיים, שכן הוא התעלם כליל מהשפעת החטא הקדמון על עולם הטבע. אולם, הטענה הכללית שלו לא הופרכה מעולם, וזאת חרף ניסיונות בוטים רבים להוכיח את ההפך!

בניגוד אליו, דרווין טען כי אל שתכנן את כל התכונות והמאפיינים של עולם הטבע, לא יכול להיות אל טוב ורב חסד. כראיה, נתן כדוגמה טפיל מסוים המתמקם בגופם של זחלים וניזון מהם, ולחילופין ציין את האכזריות שבה חתול משתעשע עם טרפו. לדידו של דרווין, דוגמאות אלה מהוות ראיות חותכות נגד קיומו של בורא רב חסד.

למרות שאין ספק כי פלי היה קרוב יותר לאמת מדרוין, בשיעור השבוע נבחן מה נאמר בכתבי הקודש בהקשר לסוגיה זו, דהיינו, מה עולם הטבע חושף ואינו חושף על אודות האלוהים.

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, ה-16 בפברואר.

"לִיהוָה, הָאָרֶץ וּמְלֹאָהּ"

מדען קרא תגר על הצורך האנושי באלוהים. הוא טען כי בכוחו ליצור בן אנוש בדיוק כמו אלוהים. אלוהים אמר לו: "אין בעיה, לך על זה!" המדען התחיל לערום עפר, אבל אז אלוהים אמר לו: "חכה רגע. תחילה עליך ליצור בעצמך את העפר!"

למרות שסיפור זה הוא רק מעשייה, מוסר ההשכל ברור: ה' הוא היחיד שבכוחו ליצור יש מאין. אלוהים יצר את כל החומרים המרכיבים את היקום, כולל את כדור הארץ, הגוף שלנו והרכוש שלנו. אלוהים הוא הבעלים החוקיים של כל מה שברשותנו, וכל מה שמצוי בעולם וביקום.

מהו המסר הבסיסי הטמון בפסוקים שלהלן? והעיקר, מה נלמד ממנו על האופן שבו עלינו להתייחס לאלוהים, איש לרעהו ולעולם? (תהלים כ"ד 1, איוב מ"א 11, תהלים נ' 10, ישעיהו נ"ג 1, 2, קור"א ו' 19, 20).

7

מזמור משיחי פופולרי פותח במילים: "זה עולמו של אבי שבשמיים." אכן, זהו עולמו של אבינו שבשמיים, שכן הוא זה שברא אותו. אין זכות חוקית יותר לבעלות מאשר זו המתבססת על יצירה. לדוגמה, יוצרים נהנים מזכויות יוצרים. אלוהים ברא את היקום, ולכן כל היקום שייך לו, כולל הארץ והשמיים וכל אשר בהם.

לא רק העולם כולו שייך לאלוהים, ה' אף טוען לבעלות על כל יצור עלי אדמות. למיטב ידיעתנו, אין אף ישות אחרת שבכוחה ליצור חיים. אלוהים הוא הבורא היחיד. בתור הבורא, הוא הבעלים היחיד של כל יצירי כפיו. כולנו תלויים בו לחלוטין לקיומנו. אין בידנו לתת לו דבר זולת נאמנותנו, שכן כל דבר אחר עלי אדמות שייך לו מלכתחילה.

זאת ועוד, אנו שייכים לאלוהים לא רק מתוקף מעשה הבריאה, אלא בעיקר בזכות מעשה הגאולה. על אף שחיי האדם הם מתת נפלאה מאת ה', הם הושחתו במידה ניכרת באמצעות החטא, והם יסתיימו במוות. המוות הזה, הצפוי לכל אדם, מערטל את החיים מכול משמעות ותכלית. החיים כפי שאנו חווים אותם כיום אינם נפלאים במיוחד. תקוותנו היחידה היא הבטחת הגאולה הנפלאה, הדבר היחיד שבכוחו "להחזיר עטרה ליושנה." לכן אנו שייכים למשיח מתוקף מעשה הבריאה ומעשה הגאולה.

עולם השרוי בחטא

דבר אחד בטוח: העולם שבו אנו חיים שונה בתכלית השינוי מהעולם שיצא מתחת ידי של הבורא בתום שבוע הבריא. אין ספק שראיות חותכות ומרשימות ליופיו ולתכנונו העילאי קיימות כמעט בכל מקום בעולם. אך אנו חיים בעולם שהושחת בידי החטא וצלם האלוהים שבנו הושחת עקב החטא, ובמצב זה אנו מנסים להבין את עולמו של ה'. אפילו לפני המבול, העולם כבר הושפע לרעה מן החטא.

"בימי נוח הומטה קללה כפולה על הארץ, וזאת עקב חטאו של אדם הראשון ועקב הרצח שבוצע בידי קין." (אלן ג'י. ווייט, Conflict and Courage, עמ' 32).

כיצד "קולל" העולם, ומה היו תוצאות הקללות הללו? (ברא' ג' 17, ד' 11, 12, ה' 29).

הקללה שהוטלה על האדמה בעטיו של החטא של אדם הראשון, הוטלה גם על עולם הצומח, שכן היא התבטאה מאז בצמיחת קוצים ודרדרים. מכאן עולה שכל הבריא כולה הושפעה מהקללות שהומטו עקב החטא הקדמון. הציטוט שלעיל מדברי ווייט מראה בברור שהקללה שהומטה על קין, לא הוגבלה רק אליו, אלא הומטה על העולם כולו. לרוע המזל, הקללות שבאו בעטיו של החטא לא הסתיימו כאן, שכן העולם עמד בפני קללה אחרת, העתידה להשחית אותו עד מאוד. קללה זו היתה כמובן המבול, שהשחית את האדמה כולה.

המבול שיבש את מערכת השקיית האדמה שה' כונן בשעת הבריא. עתה, במהלך המבול, האדמה נסחפה מאזורים מסוימים בעולם ושקעה באזורים אחרים. הגשם המשיך לרדת, לשטוף את האדמה ולחלחל בה. בדרך זו, הוא סינן את האדמה וגזל ממנה את פוריותה, דבר שהפחית עוד יותר את יבולה. לאחר המבול, אלוהים הבטיח בחסדו לא לקלל שוב את האדמה, אבל האדמה שנחלנו שונה תכלית שינוי מן האדמה הפורייה, העשירה והמניבה שה' יצר מבראשית. "וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵל לְבֹן לֹא אֶסָּף לְקַלֵּל עוֹד אֶת הָאֲדָמָה בְּעִבּוֹר הָאָדָם, כִּי יֵצֵר לֵב הָאָדָם רָע מִנְּעֻרָיו; וְלֹא אֶסָּף עוֹד לְהַכּוֹת אֶת כָּל חַי, כְּאֲשֶׁר עָשִׂיתִי." (בראשית ח' 21).

קיראו את אל הרומים ח' 19-22. כיצד פסוקים אלה (חרף הקושי בהבנתם), מתייחסים לדברים שלמדנו היום? והעיקר, איזו תקווה טמונה בהם בעבורנו?

שר העולם הזה

"וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל הַשָּׁטָן: 'מֵאַיִן תָּבֵא?' וַיַּעַן הַשָּׁטָן אֶת יְהוָה, וַיֹּאמֶר: 'מִשּׁוֹט בְּאָרֶץ, וּמִהֲתִהַלֵּךְ בָּהּ.' (איוב א' 7).

"הִיוּ עֲרִים וְעָמְדוּ עַל הַמִּשְׁמֶרֶת. אֲוִיבְכֶם הַשָּׁטָן מִשּׁוֹטֵט בְּאֶרֶץ שׂוֹאֵג וּמַחֲפֵשׁ לוֹ לְטָרֶף מִיִּשְׂרָאֵל." (פטר"א ה' 8)

כאמור, העולם שייך לאלוהים הן בזכות מעשה הבריאה, והן בזכות מעשה הגאולה. אך בל נשכח את ממשיותו של השטן, את העימות הגדול הממשי המתחולל בעולם ואת ניסיונו הממשי של השטן להשתלט על כל מה שעולה בידו לחמוס. על אף שלאחר מעשה הכפרה בצלב תבוסתו של השטן היתה ודאית, הוא לא עזב את העולם, והוא לא עומד לעזוב בשקט. אל לנו לעולם לזלזל בזעמו הרב ובכוחו המשחית, למרות שה' מגביל אותו בדרכים שנבצרו מהבנתנו. בנוסף, אל לנו לשכוח שעל אף שהקשיים שנתמודד איתם לא יהיו קלים, הם יהיו חלק מהעימות הסופי שמתחולל בין שני כוחות: המשיח והשטן. אין דרך ביניים. וכידוע, רוב העולם מצדד בשטן. לכן, האם יש להתפלא על כך שהעולם מושחת כל כך?

קיראו את יוחנן י"ב 31, י"ד 30, ט"ז 11, אל האפסים ב' 2, ו' 12. איזו אמיתה חשובה על ממשות השטן וכוחו טמונה בפסוקים אלה?

בספר איוב נחשף מעט מן המסווה המסתיר את ממשות העימות הגדול. בדרך זו, אנו יכולים לראות כי לשטן יש כוח לחולל הרס רב בעולם הטבע. תהיה אשר תהיה משמעות הביטוי "שר העולם הזה", מה שעולה ממנו בברור היא העובדה שהשטן בתפקידו זה מפעיל את ריבונותו, את השפעתו ואת כוח המשחית שלו על העולם. אמיתה זו מעניקה לנו סיבות נוספות להיווכח בכך שעולם הטבע הושחת וקולקל רבות, וכי עלינו להיזהר מאוד בלקחים ובמסקנות שאנו מסיקים מהטבע בנוגע לאלוהים. אחרי הכול, אל תשכחו את הפרשנות המוטעית של דרווין על מצבו של העולם.

כיצד אתם רואים בברור את השפעתו ההרסנית של השטן על חייכם? מדוע מעשה הכפרה בצלב וההבטחות הטמונות בו הם התקווה היחידה שלנו?

"חוכמת העולם"

האנושות רכשה ידע ומידע רב, במיוחד בשתי המאות האחרונות. אולם, ידע ומידע אינם זהים בהכרח לחוכמה. כיום, יש בידינו תובנות רבות יותר על עולם הטבע מאשר לאבות אבותינו. אבל אפילו "הבנה רבה יותר" אינה זהה לחוכמה.

קראו את קור"א א' 18-21, ג' 21-18. כיצד אנו רואים בימינו את ביטויי האמיתות העוצמתיות הטמונות במילים אלה, כמעט 2000 שנים לאחר כתיבתן?

7

בחשיבה האנושית ישנם דברים רבים העומדים בסתירה לדבר ה'. בין אם מדובר בסוגיית תחיית המשיח, במעשה הבריאה עצמו או בכל נס אחר, ה"חוכמה" האנושית (גם זו שחומשה ב"עובדות" מדעיות), חייבת להיחשב כ"סכלות" כל עוד היא סותרת את דבר ה'.

בנוסף, כאמור, רוב המדע בימינו יוצא מזווית ראייה נטורליסטית טהורה, במיוחד בהקשר של מוצא האדם. למרות שרבים מגאוני המדע בהיסטוריה, כמו ניוטון, קפלר וגלילאו, האמינו באלוהים וראו בעבודתם כלי עזר להבהרת מעשי ה' בבריאה (קפלר כתב פעם: "הו אלוהים, הוגה אני במחשבותיך..."), רגשות כאלה נלעגים בימינו בקרב חלק מחברי הקהילייה המדעית.

ישנם חוקרים המנסים להסביר את סיפורי הנסים בכתבי הקודש בטענה שהיו תופעות טבע ממשיות. לדידם, אנשי העולם העתיק, שהיו בורים לגבי חוקי הטבע, פירשו את הנסים הללו בטעות כפעולה על טבעית מיד ה'. ישנן תיאוריות רבות כאלה, שהדוגלים בהן גורסים כי חציית ים סוף או עשר המכות שנחתו על מצרים, לא התרחשו כנס ביד ה', כי אם היו תופעות טבע. לפני שנים אחדות, מדען אחד העלה את ההשערה שמשה רבנו היה מסומם, ומכאן שטענתו של משה כי ה' נתן לו את עשרת הדיברות על לוחות אבן, לא היתה אלא פרי הזייתו בלבד!

אומנם, חלק מן הטענות הללו נשמעות טיפשיות, אבל ברגע שדוחים על הסף את הרעיון על קיומו של אלוהים בעל כוח על טבעי, צריך להמציא הסברים אחרים לתופעות הנסיות הללו. מכאן שזוהי אותה "סכלות" ששאלו השליח ניבא עליה באופן ברור ומפורש כל כך באיגרותיו.

מבעד לעיני האמונה

תהילים פרק ח' הוא אחד המזמורים האהובים ביותר. בעיני דוד המלך שהאמין בה', הבריאה כולה דיברה על רוממותו, הדרו ואהבתו של אלוהים. אילו לקחים הפיק דוד מן הבריאה, על פי תהילים פרק ח' ? בנוסף, בהתחשב במה שידוע לנו כיום על הבריאה, על הירח, הכוכבים וכו', לעומת מה שהיה ידוע בימי קדם, מדוע דברי דוד נראים כיום אפילו נפלאים יותר?

רק במאה השנים האחרונות החל האדם להבין את גודלו האדיר של היקום, ומכאן את היותנו זעירים כל כך בהשוואה אליו. קשה לדמיין את דוד מתאר את גודלם העצום של "השמיים" בלי שזכה להתגלות מאלוהים. אם דוד היה אחוז התפעלות, התפעמות ויראת כבוד כאלה בימיו, איזו מידה של התפעלות ויראת כבוד עלינו להביע, בידיעה שעל אף גודלו הכביר של היקום, אלוהים אוהב אותנו באהבה שנבצר מאיתנו אפילו להתחיל לרדת לעומקה?

קיראו את תהילים י"ט 4-1. מה ראה דוד בשמיים?

אנשים רבים לאורך ההיסטוריה הביטו בלילות בשמיים זרועי הכוכבים, זיהו את גדולתו של אלוהים ואת קטנותם של כדור הארץ והאנושות, והיללו את אלוהים על אהבתו, דאגתו וחסדו. אנשים אחרים התמקדו בסוגיית הרוע בטבע, והאשימו את אלוהים על בעיות שלמעשה נובעות מבחירות שהם עצמם נטלו או מפועלו של השטן. בעיניו של המאמין, הבריאה מדברת על טובו ואהבתו של אלוהים, אפילו בקרב הרוע שהוחדר לעולם בידי השטן.

ואולם, על אף העדות המרשימה והחותכת הזו של בריאת ה', ההתגלות אינה שלמה, במיוחד עקב תוצאות החטא הקדמון והקללות שהומטו בעטיו.

קיראו את יוחנן י"ד 9 והגו בישוע על הצלב. מדוע מעשה הכפרה בצלב חייב לשמש תמיד בעינינו התגלות עיקרית של טיבו ואופיו של אלוהים?

לימוד נוסף: "[בשנת 1890] הוזהרתי כי מעתה ואילך תהיה לנו תחרות מתמדת. המדע, כביכול, והאמונה יעומתו זה מול זה, שכן בני האדם המוגבלים בתפיסתם אינם מבינים את כוחו וגדולתו של אלוהים. המילים הבאות מכתבי הקודש הוצגו בפני: 'ומקרבכם יקומו אנשים דוברי תהפוכות להטות אחריהם את התלמידים.'" (אלן ג'י. ווייט, Medical Ministry, עמ' 98).

שאלות לדיון:

7

- 1 הגו ב"קללה המשולשת" שהוטלה על האדמה (אלן ג'י. ווייט, Spiritual Gifts, כרך 3, עמ' 88). [הקללה שהומטה עקב החטא הקדמון, הקללה שהומטה עקב חטאו של קין וקללת המבול]. ההשפעה המצטברת של הקללות הללו במשך אלפי שנים משמעה שעולמנו הנוכחי שונה מאוד מן העולם בשעה שנברא בידי ה'. לכן, מדוע עלינו להיזהר במסקנות שאנו מסיקים מעולמנו כיום לגבי ראשית הבריאה?
- 2 הגו במדע, ובמיוחד בפועלו בתחום מוצא הקיום. כל הדברים שאנו רואים בעולמנו, לא הגיעו עם הוראות והסברים. חקירות המדע נערכות ביוזמת האדם בלבד. בל נשכח כי מוח האדם הוא מוגבל ונוטה להתנגד לסמכות אלוהית. זאת ועוד, השפעת השטן מורגשת בחוזקה בטבע, עד שהרבה ממה שאנו רואים אינו עולה בקנה אחד עם התגלות ה' בכתבי הקודש. מדוע חשוב כל כך שנבטח יותר בכתבי הקודש מאשר במדע, במיוחד לאורם של אירועים ייחודיים, כגון בריאת העולם?
- 3 איננו מבינים את כל ההיבטים הקשורים לסתירות בין כתבי הקודש לכתבי המדע, אבל אלוהים חכם בהרבה מאיתנו, ועלינו להודות כי בבריאה ישנן תעלומות רבות שהמדע לא יצליח לעולם לרדת לעומקן, וכי ישנם דברים רבים שנבצר מהמדע לגלותם. לכן, מדוע אל לנו להיות מופתעים מהסתירה הקיימת בין גישת המדע החומרנית לבין האירועים העל טבעיים שתועדו בכתבי הקודש?
- 4 שובו וקראו את הציטוט שלעיל מדברי ווייט. כיצד אנו רואים את התגשמות המילים הללו בקהילה? כיצד נתמודד עם אתגרים כאלה, המסוכנים כל כך לבישור ולמסר שלנו, בלי להתפשר לעולם על האמת שלנו על אודות הבריאה ועל דבר ה', ועם זאת נשמור שהקהילה תשמש "מקום בטוח" לאנשים המתמודדים עם סוגיות קשות אלה?
- 5 קראו את אל הרומים י"א 33-36 ואת איוב מ' 1, 2, 7, 8. עד כמה אמינה מחשבת האדם שמנסה להבין ולפרש את דרכי ה'? מה אמורה להיות גישתנו לגבי הקשיים שניתקל בהם בניסיונו לשלב בין המדע לכתבי הקודש?

ישוע מכלכלנו ומעניק לנו חיים

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: עבר' א' 3; קול' א' 16, 17; איוב מ"ב; מתי ה' 45; ו' 34-25; ל' 28.

פסוק לשינון: "ואלהי ימלא את כל צרככם כפי עשר כבודו במשיח ישוע." (אל הפיליפים ד' 19).

8

אלוהים מקיים את בריאתו על פי סדרים קבועים ונהלים מופתיים כל כך, שהיקום מושווה לפעמים למכונה שה' הפעיל, ואז הניח לה להמשיך לעבוד מעצמה. אולם, קיים דימוי טוב יותר מזה של היקום כמכונה. ניתן לומר שהבריאה דומה לכלי נגינה שה' מנגן עליו כדי להפיק את "המנגינה" שהלחין. כלומר, ה' מעורב כל הזמן בקיום הבריאה. הכול ביקום תלוי באלוהים; דבר אינו מתקיים באורח עצמאי. ה' ברא כל דבר בבריאה. "הכל נהיה על ידי, ומבלי עדי לא נהיה כל אשר נהיה." (יוחנן א' 3). זאת ועוד, הוא האל הזן ומפרנס ומקיים את הכול. מה שמדהים יותר היא העובדה שהאל שברא את הכול ומקיים את הכול, הוא המשיח שנצלב למעננו.

"כששאל השליח כתב על רוח הקודש, הוא הכריז לגבי המשיח: 'כי בו נברא כל אשר בשמים ואשר בארץ, מה שברא ומה שבלתי נראה, גם כסאות ורשיות וגם ממשלות ושלטונות. הכל נברא באמצעותו ולמענו, והוא קודם לכל והכל קים בו.' [קול' א' 16, 17]. היד המקיימת את כל העולמות בחלל, שומרת על סדרם המופתי ותומכת בתנועתם הבלתי נלאית של כל הכוכבים והגלקסיות ברחבי היקום של ה' – היא-היא היד שמסמרה אל הצלב בעבורנו." (אלן ג'י. ווייט, Education, עמ' 132).

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, ה-23 בפברואר.

"הכל קים בו"

קיראו את אל העברים א' 3 ואת אל הקולוסים א' 16, 17. מהו תפקידו של ישוע בקיום היקום?

מן הפסוקים הללו עולה כי ישוע ממשיך לקיים את היקום בגבורתו. היקום אינו מתנהל באורח עצמאי; קיומו תלוי ברצון ה' וביד ההשגחה, הממשיכה לקיימו ולנהלו. עובדה זו מפריכה את פילוסופיית הדאיזם, שעל פיה, אלוהים ברא את העולם אך הותיר אותו לקיים את עצמו, להתנהל לבדו ולהתפתח ללא שום תמיכה מצדו. מתפיסה זו עולה שאלוהים אינו מתערב בנעשה בעולם. אולם, כתבי הקודש שוללים תיאוריות כאלה.

כמו כן, אלוהים אינו שוכן בתוך הבריאה וממשיך ללא הרף ביצירתה, כפי שגורסות התיאוריות הכוזבות של הפנתאיזם (האל והיקום אחד הם; האל זהה עם העולם ועם הטבע), או של הפאנתיאיזם (אלוהים שוכן ביקום כאילו היה גופו שלו). אלוהים אינו תלוי ביקום משום בחינה שהיא. הוא קיים בנפרד מן היקום. הוא קיים כישות נבדלת, ומתקיים באורח עצמאי מן היקום.

קיראו את קור' א ח' 6 ואת מה' ש י"ז 28. כיצד מתאר שאול את הקשר שלנו עם ישוע?

אנו תלויים בגבורת ה' לשם קיומנו, שעה אחרי שעה, יום אחרי יום. בזכות אהבתו וחסדו אנו ממשיכים להתקיים, ומסוגלים לפעול בעולם וליצור קשרי גומלין. הדבר נכון במיוחד לגבי אנשים שהקדישו את חייהם לאלוהים, ולפיכך הם "נמצאים", כדברי שאול, "במשיח". (קור' ב' 17, אפס' ב' 10, שימו לב להתייחסות לבריאה בפסוקים אלה). אולם, גם אנשים שדחו את מתת הגאולה עדיין תלויים בגבורת ה' לשם קיומם. דניאל הבהיר זאת כשהוכיח את המלך בלשצאר במילים הנוקבות הבאות: "וְאֵת הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נִשְׁמָתְךָ בְּיָדוֹ וְכָל אֲרָחוֹתֶיךָ מְסֻרִים לוֹ לֹא הִדְרָתָּ." (דניאל ה' 23).

לאורם של כל הדברים האלה, כיצד אנו מבינים את ממשותו של חופש הבחירה שהוענק לנו? מדוע היבטימ אלה בקיומנו חשובים לגבי כל מה שאנו מאמינים בו?

"ה' משביע לכל חי..."

על פי בראשית א' 29, 30 אלוהים סיפק ליצירי כפיו תזונה נאותה. עשבים, צמחים, פירות, ירקות וזרעונים היו המזון שה' בחר בו כדי להזין את בני האדם ובעלי החיים. לא נאמר כאן דבר וחצי דבר על תחרות בין המינים כחלק ממאבק הישרדות, או על כך שהם יטרפו זה את זה. אלוהים הנדיב ורב החסד סיפק מזון בשפע לכול, ואיש אינו נזקק לאלמוות כדי להשיגו. איזה ניגוד משווע לדגמים של מוצא הקיום שהוצעו על ידי חסידי תורת האבולוציה, הגורסים כי חיי האדם, או חיים כלשהם, מתקיימים אך ורק באמצעות תהליך אלים, שבו הטורפים או החזקים משמידים את החלשים, וכך שורדים. בפרקים הפותחים את ספר בראשית אין שום אזכור לרעיונות כאלה. להפך, הם חושפים לפנינו עולם שהיה מראשיתו גן עדן, פשוטו כמשמעו. מסיבה זו, כשאלוהים סיים את מעשה הבריאה, התנ"ך מעיד כי: "וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה, וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד." (ברא' א' 31).

קיראו את בראשית ב' 8, 9. מה מעידים הפסוקים על העניין המיוחד שאלוהים גילה באדם ובחוה, ועל מה שהעניק להם לשם קיומם?

8

כאמור, ה' סיפק מזון לכל ברואיו, כולל בני האדם. עתה נטל צעד נוסף. הוא לא רק סיפק מזון בשפע לברואיו בכל רחבי התבל, אלא אף יצר גן מופלא למען אדם וחוה, ובו "כל עץ נחמד למראה וטוב למאכל." (ברא' ב' 9). הגן הנאה על מגוון המזונות שצמחו בו היה מתת מיד ה', שהפגינה את אהבתו העצומה ואת חסדו הרב. זו היתה מתת חסד, שכן אדם וחוה לא עשו דבר כדי לזכות בה; היא הוצעה להם חינם אין כסף, והייתה נדיבה ביותר.

כפי שציינו באחד השיעורים הקודמים, היום אנו רחוקים מאוד מן הבריאה המקורית. עולמנו הושחת מאוד מאז ימי בראשית. דומה שדבר על פני האדמה לא נותר בצורתו הראשונית הטהורה והנפלאה. הכול בו הושחת. ועם זאת, אפילו בתוך כל מה שהושחת ונפגע עדיין קיימות ראיות חותכות לאהבת ה'.

"איתני הטבע ניחנו בכוח, אבל אלוהי הטבע [ה'] אינו מוגבל בכוחו. מעשיו מעידים על אופיו. מי ששופט אותו לפי מעשי ידיו ולא על סמך השערות של אנשים דגולים, יראה את נוכחותו בכל דבר." (אלן ג'י. ווייט, The Signs of the Times, 13 במארס, 1884). התבוננו בטבע. כיצד אנו רואים את "נוכחותו בכל דבר"?

רוע בטבע

מובן שאחת הסוגיות כבדות המשקל שמעסיקות את כל המאמינים באל מלא אהבה, היא סוגיית הרוע; לא רק רוע אנושי, אלא הרוע השורר בטבע. כלומר, כשמתרחשים אסונות טבע, כגון: שיטפונות, סופות הוריקן, בצורות, רעידות אדמה וכו' – הם מחוללים נזק, הרס, סבל וכאב רב, לא רק לאדם, אלא אף לעולם החי והצומח.

כיצד עלינו להבין זאת? אחרי הכול, אם אלוהים שולט בבריאה, מדוע שדברים רעים כאלה יתרחשו?

אחד הספרים העתיקים ביותר בכתבי הקודש הוא ספר איוב. שאלות אלה (ואחרות) העסיקו רבות את איוב, שכן הן הפכו מוחשיות וכואבות לגביו. (ראו שיעור 4).

קיראו את איוב מ"ב. על אילו משאלותיו עונה הפרק? אילו שאלות נותרו ללא תשובה?

כל אדם שקרא אי פעם את ספר איוב, סיים ודאי את קריאתו כשבליבו מקננות שאלות לבלי די. ספר זה חושף אמינות חשובות על העימות הגדול (ראו גם ההתגלות י"ב 12), המסייעות לנו להבין את קיומו של הרוע. אבל תרחיש העימות הגדול אינו מסביר כל דוגמה ודוגמה של רוע. הוא עשוי לחשוף בפנינו סוגיות כבירות הטמונות ברוע, אך אינו שופך אור על כל מקרה ומקרה של רוע. עם זאת, יש לזכור שהניסיון להסביר את פשר הרוע הוא מבחינה מסוימת ניסיון להצדיקו – דבר שלעולם לא נוכל לעשות.

איוב לא הבין את פשר האסון שפקד אותו. גם כשאנו מתמודדים עם אובדן עקב אסון, איננו מבינים את פשרו. למרות שה' דיבר אל איוב, הוא לא סיפק תשובות לשאלותיו ולא הסביר לו את הסיבה לאסונות שפקדו אותו. הוא פשוט הזכיר לאיוב כי ישנם דברים שנבצרו מהבנתו וכי עליו לבטוח בו. איוב שעה לדברי ה' ועשה זאת. החוויה שלנו דומה לפעמים לחוויה של איוב; ייתכן שלא נקבל מענה לשאלותינו. אבל סיפורו של איוב מעניק לנו תובנות חשובות על טיבו של הרע, ומראה לנו כי ה' מודע למאבקים ולקשיים שאנו מתמודדים איתם.

חזרו למבוא של שיעור זה, וקראו שוב את הציטוט מדברי אלן ווייט. כיצד דבריה מסייעים לנו להתמודד טוב יותר עם סוגיית הרוע, בידיעה שה' בכבודו ובעצמו סבל רבות מן הרוע?

למשול בבריאה שהושחתה

קיראו את מתי' ה' 45 ואת תהילים ס"ה 10, 11. כיצד פועל אלוהים בבריאה כדי לקיים את יצירי כפיו? מה נלמד מכך על העניין שה' מגלה בעולם שברא?

כולנו מכירים את אורה וחומה של השמש וכולנו מכירים את הגשם; מדענים סיפקו הסברים מדעיים לתהליכים הכרוכים בכל אחת מן התופעות הללו. ואולם, בתופעות הללו כרוכים היבטים המצויים הרבה מעבר למה שהמדענים משערים. מאחורי הקלעים, ה' פועל ללא הרף ומעניק אמצעי מחייה לברואיו. ייתכן שאיננו מבינים את דרכי ה', אבל אנו יודעים שהוא תמיד בשליטה. בדומה למוזיקאי מיומן המנגן על כלי נגינה ומפיק מוזיקה נפלאה הגורמת למאזין להקשיב קשב רב ולהתמקד רק בה ולא במוזיקאי, כך אלוהים שולט בבריאה, מכון ומארגן אותה כדי שאנו נחזה בסדר המופתי שיצר ונתפעל מהוד בריאתו.

אך בעת ובעונה אחת, ייתכן שלא נזהה את יד ה' מאחורי הקלעים, את יד ההשגחה המארגנת את התרחשות התהליכים והאירועים בהתאם לרצונו ולכוונתו שכל הדברים יפעלו בסופו של דבר לטובתם של חסידי ה' האוהבים אותו ודבקים בו. (אל הרומים ח' 28).

איזו תופעה דומה צוינה בפסוקים הבאים? (ברא' ח' 1, שמות י' 13, במדבר י"א 31.)

רוח היא תופעה שכיחה. בדרך כלל אנו מבינים מה גורם לרוחות לנשוב. אבל לפי פסוקים אלה, הרוחות הללו נשבו בנסיבות מיוחדות. נוכל לכנותן "רוחות מיד ה'". רוחות כאלה נושבות במועדים מסוימים ובמקומות מסוימים, ומגשימות את התכלית המיוחדת שה' יעד להן. על אף שהן נראות "טבעיות", יד נעלמה מפעילה אותן, מכוונת אותן ומגשימה דרכן את רצון ה' (תוך שימוש בתכונות שה' ברא בעולם הטבע), וזאת כדי להגשים את מטרותיו. בספר מלכים ב' פרק כ' פסוקים 9-11, אנו קוראים על אחד הנסים הכי יוצאי דופן שתועדו בכתובים. דומה כי הקשר בין השמש, כדור הארץ ואורכו של היום הוא מהתכונות היציבות ביותר והכי ניתנות לניבוי בחוויה האנושית. דמיינו את תגובת הקהיליה המדעית לנוכח נס דומה שיתרחש בימינו. ואולם גם כאן עלינו לשאול: "הֲיִפְלֵא מִיָּהוָה, דְּבָר? " (ברא' י"ח 14). מה נלמד מנס זה? אנו מסיקים ממנו כי ישנם דברים בבריאה ובמעשי ה' שנבצרו מהבנתנו. מסיבה זו חשוב כל כך שנכיר את ה' באופן אישי ונחווה על בשרנו את ממשות אהבתו. כך נלמד לבטוח בו, למרות כל מה שנבצר מהבנתנו.

ה' מקיים בריאה שהושחתה

"הביטו אל עוף השמים: אינם זורעים ואינם קוצרים, אף אינם אוספים אל אסמים, ואביכם שבשמים מכלכל אותם." (מתי ו' 26).

אפילו לאחר שאדם וחווה חטאו ועמדו לפני גירוש מגן עדן, ה' סיפק להם את צורכיהם הפיזיים המידיים (ברא' ג' 21). חטאם עורר צורך חדש: הצורך בכסות. הם ניסו למצוא לעצמם לבוש כדי לכסות על מערומיהם, אבל עלי התאנה שהשתמשו בהם לא התאימו למטרה זו. הם נזקקו לכסות אחרת, טובה יותר, וה' סיפק להם אותה בצורת "כותנות עור". (בשיעור אחר נדון במשמעות העורות הללו). הנקודה החשובה היא שאלוהים סיפק להם את צורכיהם על אף שחטאו. זוהי דוגמה נוספת לחסדו של אלוהים, המעניק לנו את צרכינו למרות שאיננו ראויים לכך.

קיראו את מתי ו' 25-34. איזה מסר חשוב מעניק ישוע במילים אלה? כיצד עלינו להבין אותן לאור המבחנים והאסונות הפוקדים אנשים רבים כל כך בעולמנו?

מילות נחמה אלה נועדו לנחם אותנו ולעודד את רוחנו. עלינו לדבוק בהן בכל ליבנו, נפשנו, רוחנו ומאודנו, במיוחד בשעת צרה, סבל, מחסור ואובדן. ישוע מת בעבורנו, לא בעבור שושני השדה או עופות השמיים. אנו יכולים לבטוח באהבתו אלינו, יהיו הנסיבות אשר יהיו. ואולם, כידוע לכולנו, נסיבות עלולות לפעמים להיות מחרדות במיוחד. אנו חוזים סביבנו באסונות רבים: בצורת, רעב, שטפונות, מגפות ומוות. אפילו אנו, המשיחיים, איננו חסינים מפני טרגדיות כאלה. אלוהים אינו מבטיח לחסידיו חיי מותרות נטולי סבל או מכאוב, אבל הוא מבטיח להעניק להם את צורכיהם, ולחזקם כדי שיוכלו להתמודד עם האתגרים שיצוצו בחייהם. לכן איננו יכולים לשכוח את העימות הגדול ואת העובדה שאנו חיים בעולם השרוי בחטא.

קיראו את מתי י' 28. כיצד מסייעים לנו פסוק זה ויתר פסוקי הלימוד להיום להתמודד טוב יותר עם הקשיים הנקרים על דרכנו?

לימוד נוסף: "אנשי המדע סבורים כי ביכולתם להבין את חכמת האלוהים הטמונה במעשי או בדברים שביכולתו לחולל. הרעיון כי אלוהים מוגבל על ידי חוקים שהוא עצמו כונן, רווח למדי. בני האדם מתכחשים לקיומו של אלוהים, או מתעלמים מקיומו, או מדמים לעצמם כי ביכולתם להסביר כל דבר, אפילו את פועלה של רוח הקודש בלבבות בני האדם; ואין הם יראים עוד מכוחו של אלוהים או חשים יראת כבוד לשמו. הם אינם מאמינים בעל טבעי, ואינם מבינים לאשורם את חוקי האלוהים, או את כוחו הבלתי מוגבל, המאפשר לו לעשות את רצונו באמצעותם. המונח הרווח "חוקי הטבע", מתייחס לאותם חוקים השולטים בעולם הגשמי, שבני האדם הצליחו לגלות. ואולם, כמה מוגבל ידע האנושות, ולעומת זאת כמה נרחב כר הפעולה של הבורא, בו הוא פועל בתיאום מלא עם חוקיו שלו, ויחד עם זאת הרבה מעבר להבנתו של בן התמותה!" (אלן ג'י. ווייט, אבות האומה ונביאי ישראל, כרך א', עמ' 20). (קיראו גם בספרה של אלן ג'י. ווייט, Testimonies for the Church, את הפרק Laws of Nature, כרך 8 עמ' 259-261).

שאלות לדיון:

- ❶ קיראו בתשומת לב את הציטוט לעיל של ווייט. מה היא אומרת, למעשה? כיצד מדענים רבים בימינו עושים בדיוק את הדברים שהיא ציינה כאן?
- ❷ המדע המודרני מיטיב להבהיר, בעזרת חוקי הטבע, את פשר התרחשותם או אי התרחשותם של אירועים ותהליכים רבים. הבעיה אינה טמונה ב"חוקי הטבע" המנחים את המדענים, אלא ברעיון שחוקי הטבע ותופעות טבע הם הדבר היחיד הקיים עלי אדמות, ושום דבר אחר (כגון כוח על טבעי), אינו עומד מאחוריהם. מה מוטעה בהשערה זו? מדוע היא נטולת היגיון? (שאלו את עצמכם מה מקורם של חוקים אלה). מדוע רעיון זה סותר לחלוטין את התורה הבסיסית ביותר של כתבי הקודש?
- ❸ כיצד הדימוי של הבריאה ככלי נגינה בידי הבורא, מעניק לנו תמונה מדויקת יותר של יחסו של ה' לבריאה, מאשר הדימוי של הבריאה כמכונה?
- ❹ אילו דוגמאות תמצאו בכתבי הקודש המתארות התרחשויות או אירועים יוצאי דופן שהי' חולל, שלא חרגו מדרך הטבע או מ"חוקי הטבע"? (לדוגמה, מל"א י"ט 11, 12).

נישואים – מתת מגן עדן

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: בראשית ב' 18-25, מרקוס י' 7-9, אל האפסים ה' 22-25, מתי ה' 27-30, קור"ב ג' 18.

פסוק לשינון: "וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים, לֹא טוֹב הִיֵּית הָאָדָם לְבֶדּוֹ; אָעֲשֶׂה לּוֹ עֵזֶר, כְּנֶגְדּוֹ." (בראשית ב' 18).

הגו בטובה ובשפע הברכות הטמונות בנישואים מאושרים ובחיי משפחה חמה ואוהבת. כמה ברי מזל הם אלה הזוכים לחוויה כזו!

לרוע המזל, אנשים רבים חווים את חיי הנישואים כמקור של כאב, תסכול וכעס במקום שמחה ושלווה. ואולם, הנישואים לא יועדו ליצירת תסכולים ומכאובים, והם אינם אמורים להיות כאלה. חיי הנישואים העגומים של אנשים רבים מעידים בברור על ההשחתה שהחטא המיט על האנושות.

"אלוהים קידש את ברית הנישואים הראשונה. לפיכך, בורא היקום הוא יוצרו של מוסד הנישואים. 'חַיֵּי אִישׁוֹת יִכְבְּדוּ אֶצֶל הָעָל' (אל העברים י"ג 4). הנישואים היו אחת המתנות הראשונות שאלוהים העניק לאדם. הם אף היוו אחד משני הנוהגים שאדם הראשון נטל עימו אל מחוץ לשערי גן העדן אחרי החטא הקדמון. כאשר קשר נישואים מתנהל בהתאם לעקרונות האלוהיים, הנישואים הם ברכה; הם שומרים על טוהרם ואושרם של בני האדם, מספקים לאדם את צרכיו החברתיים ומעשירים ומרוממים את טבעו הפיזי, השכלי והמוסרי." (אלן ג'י. ווייט, אבות האומה ונביאי ישראל, כרך א', עמ' 10).

איזה רעיון נפלא! השבוע נבחן חלק מן העקרונות שברית הנישואים מושתתת עליהם.

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, ה-2 במארס.

"לא טוב"

אלוהים ברא את העולם בגבורתו מתוך התוהו ובוהו ששרר בו מבראשית. לכל אורכו של סיפור הבריאה נאמר שהכול היה "טוב" בעיני ה'; בתום שבוע הבריאה נאמר שאלוהים ראה ש"כל אשר עשה" הוא "טוב מאוד." (ברא' א' 31).

אולם, בקרב כל "הטוב" הזה, דבר אחד נחשב "לא טוב" בעיני ה'. קיראו את בראשית ב' 18. מה היה "לא טוב"? מדוע? מהן חלק מן ההשלכות העולות מהפסוק?

עד לבריאת האדם, אלוהים הכריז שכל מעשי בריאתו הם טובים. בשלב זה, לאחר שברא את האדם, אדם הראשון היה בן האנוש היחיד. על אף שנברא בצלם אלוהים, נבצר ממנו לשקף את מלוא צלם האלוהים, אשר שורה במערכת יחסים עם יתר ההוויות באלוהות. כידוע, האלוהות מורכבת מן האב, הבן ורוח הקודש. לפיכך, אדם הראשון נזקק למישהי בדמותו כדי שיוכל לשרות עימה ביחסי אהבה ושיתוף פעולה, ולשקף את יחסי האהבה המתקיימים בין שלושת ההוויות באלוהות.

קיראו את בראשית ב' 19-21. מה קרה לפני שה' הפיל תרדמה על אדם הראשון ויצר אישה מצלעו?

9

ייתכן שהמפתח להבנת הדבר טמון במשפט האחרון בפסוק 20. כשאדם הראשון מנה שמות לבעלי החיים, הוא הבחין שהם באו בזוגות, וכל זוג מנה זכר ונקבה, בשונה ממנו, שהיה ברייה יחידה. נוכל להיות סמוכים ובטוחים בכך שה' התכוון מלכתחילה לתת לאדם את האישה. ייתכן שרצה לעורר בליבו כמיהה, תחושה שמשוהו חסר בחייו; רגש כזה יגרום לו להעריך ביתר שאת את המתת שאלוהים עמד להעניק לו בדמות אישה.

הגו בהבדל החד בין ההכרזה שכל הבריאה היא "טובה", לבין ההכרזה: "לא טוב היות האדם לבדו." מה מעיד הדבר על ערכה הרב של מערכת יחסים? מה תעשו כדי לחזק את מערכות היחסים היקרות ללבכם?

בת לווייה לאדם

פסוק 20 בבראשית פרק ב' מתאר את אדם הראשון נותן שמות לבעלי החיים. הדבר מעיד על הפער הגדול הקיים בין בני האדם ויתר היצורים החיים. שום בעל חיים לא היה יכול להשתוות לאדם, וזאת משום שאדם הראשון לא דמה לשום בעל חיים, אפילו לא לקוף. חשוב לזכור את הנקודה החשובה הזו, שכן אנשים רבים בימינו מקדמים את הרעיון שבני האדם הם לא יותר מקופי אדם מפותחים. איננו קופים, ובדיוק כפי שהקוף לא התאים לשמש חבר ורע לאדם הראשון, הוא לא התאים לשמש לו בן לווייה.

קיראו את בראשית ב' 21, 22. איזו חשיבות טמונה בשיטה שבה ה' יצר בת לווייה לאדם?

כשם שה' יצר ועיצב במו ידיו את אדם הראשון מעפר האדמה, עתה הוא יצר ועיצב במו ידיו את גופה של חווה מאחת מצלעותיו של אדם. אלוהים לא נזקק לצלעו של אדם כדי ליצור את חווה; הוא היה יכול לברוא אותה מן העפר כפי שברא את אדם, או אפילו לברוא אותה בדברו. אבל לאלוהים היתה סיבה טובה ליצור את חווה מאחת מצלעותיו של אדם. אילו נבראו שניהם באופן נפרד לחלוטין, הדבר היה מעיד על כך שהם נוצרו כשתי בריות עצמאיות נבדלות. אבל העובדה שחווה היתה "בשר מבשרו" של אדם, העידה על כך שהם נועדו לחיות באחדות ולהיות "לבשר אחד." (פס' 24).

לאחר שה' ברא את חווה, הוא נתן אותה לאדם הראשון כדי שתשמש "עזר כנגדו." (פס' 18). חווה נבראה מן האדם (פס' 22), וניתנה לאדם (פס' 22). התהליך שבו ה' יצר את חווה העיד בברור על כך שהוא בחר ליצור אותה מאדם, על אף שהיה יכול לספק לו בן לווייה אחר. נקודה זו מקבלת חשיבות בשלב מאוחר יותר, כשאדם מתמודד עם הפיתוי לאכול בחברת אשתו את הפרי האסור או לבטוח באלוהים, לעמוד בניסיון ולהאמין שה' ישלוט במצב. לאדם הראשון היו שפע של סיבות להאמין שאלוהים יכול לעזור לו בניסיון זה, ודבר זה הפך את חטאו חמור יותר.

קיראו את בראשית ב' 23. כיצד הגיב אדם הראשון כאשר אלוהים הביא אליו את חווה?

אדם הראשון היה נרגש כל כך כשראה את חווה, שהוא פצח בשיר. מדובר בשיר הראשון שצוטט בתנ"ך, והוא משקף את ההערכה הרבה של אדם לחווה ואת הקרבה היתרה ששררה ביניהם. חווה נועדה להיות שווה לאדם – היבט נוסף בבריאה שעתיד להישחת בעטיו של החטא הקדמון.

נישואים אידיאליים

הסופר ויליאם פוקנר כינה פעם את מוסד הנישואים "כישלון" וכתב כי: "הדרך היחידה להפיק שלום ושלווה מן הנישואים היא... להישאר עם [האישה] הראשונה שלך ולהתרחק ממנה רחוק ככל יכולתך, בתקווה שיום אחד תאריך ימים אחריה." איזו הערה עגומה על מצבם העגום של נישואים רבים.

קיראו את מרקוס י' 7-9. אילו פסוקים ציטט ישוע בקטע שלעיל? על פי דברי ישוע אלה, מהם המאפיינים של נישואים טובים?

היתרונות הטמונים בעזיבת בית ההורים כדי לבנות בית עם בן/בת זוג ידועים היטב לכולנו, ואין צורך להרחיב עליהם את הדיבור. חיכוכים ובעיות עם הורי החתן או הכלה הם הגורמים העיקריים למחלוקת בנישואים. אחד הצעדים הראשונים שיש ליטול כדי ליצור משפחה מאושרת הוא לכבד את עצמאותם של בני הזוג ולכונן בעבורם בית נפרד, הרחק מן ההורים. במקרים שבהם הדבר אינו מתאפשר, יש לכבד את הפרטיות והאינטימיות של בני הזוג. אחדות היא מאפיין נוסף של נישואים טובים. אין פירוש הדבר שבני הזוג יוותרו על שיקול הדעת האישי שלהם, אלא שיתאחדו במטרותיהם, יפעלו בעצה אחת ויעשו כמיטב יכולתם כדי לתמוך זה בזה, לתחזק את הזוגיות ולשמור על אחדותם.

ישוע אף חידד את הנקודה שהנישואים אמורים להיות קשר יציב ומתמשך. נישואים אינם קשר ידידות זמני שניתן ליצור אותו או לנטוש אותו לפי בחירה. ברית הנישואים מהווה מחויבות לכל החיים. טוב יעשו אנשים שאינם מוכנים להתחייב לכל החיים, אילו לא ייטלו צעד כזה, עד שיהיו מוכנים לקראתו.

קיראו את האיגרת אל האפסים ה' 22-25. לפי פסוקים אלה, מהם העקרונות לחיי נישואים טובים?

אחת מזכויותיו של הבעל היא לשרת את אישתו באהבה ובמסירות, כפי שהמשיח מסר את עצמו למען הקהילה. הרעיה אמורה לכבד את בעלה ולשתף עימו פעולה לשם הגשמת מטרותיהם המשותפות. כאן טמון הפתרון למחלוקת שהחטא עורר בתוך קשר הנישואים. יחס של אהבה נטולת אנוכיות יגרור אחריו יחס של כבוד מהול באהבה, ויביא לבני הזוג אושר. בתינו יכולים לשקף במעט את גן העדן.

לשמור על מתת יקרת ערך

אחת הדוגמאות הכבירות ביותר של אהבת האלוהים לאנושות היא מיניות האדם. זוהי מתת נפלאה מאת ה'. ואולם, בדומה ליתר המתנות שקיבלנו, היא לא ניתנה לנו ללא תנאי. כלומר, איננו יכולים להשתמש בה כראות עינינו. אלוהים כונן מספר חוקים בנוגע אליה. הוא אמר מפורשות שיחסי מין אמורים להתקיים אך ורק בין בעל ואישה הנשואים כדין. כל התנהגות החורגת מן הכלל הזה נחשבת לחטא.

קיראו את מתי ה' 27-30. שימו לב לחומרה שבה מטפל ישוע בסוגיית הניאוף. מה למעשה מוטל כאן על כף?

על אף שאנו אוהבים (ובצדק) להתמקד בחסד ובמחילה שישוע מרעיף על החוטאים, לא נוכל לשכוח את קני המידה המוסריים הנעלים שישוע חי על פיהם ולימד אותם. אין ספק שישוע לא היה יכול להביע בצורה נוקבת יותר את אזהרתו לגבי הניאוף מכפי שהתבטא ("נקראת עינך, קצץ את ירך") אם זה מה שנדרש כדי להיות טהור, מן הראוי שננהג כך, אחרת אנו עלולים לאבד את חיי הנצח שנחלנו.

"אם כל אדם המתיימר לציית לתורת ה' היה חופשי מן החטא, נפשי היתה נושעת; אבל זה אינו המצב. חלק מן האנשים המתיימרים לציית לכל מצוות ה', אשמים אף הם בחטא הניאוף. מה אוכל לומר כדי לעורר את קהות החושים שלהם? עקרונות המוסר הם המגן היחיד של הנשמה, אשר דבקה בהם וחיה על פיהם." (אלן ג'י. ווייט, Counsels on Health, עמ' 621, 622).

חורף חומרת האזהרה שישוע מעניק כאן, בל נשכח את סיפורה של האישה שנתפסה בניאוף. (יוחנן ח' 11-1). כיצד נמצא את האיזון הנכון בין שמירה על קני המידה שישוע זיבר עליהם בפסוקים שלעיל, לבין הפגנת חסד וחמלה כלפי החוטאים, כפי שראינו בסיפור זה?

נישואים כדימוי לקהילה

אנשים הבקאים בכתבי הקודש יודעים היטב שהן בתנ"ך והן בברית החדשה הנישואים משמשים סמל לקשר בין אלוהים לעמו הנבחר. מסיבה זו, בכתבי הקודש מופיע גם הדימוי של אישה נואפת, המסמלת את הכפירה ואת נטישת האל – מנהגים שרווחו בישראל הקדומה. לדוגמה, כבר לאחר יציאת מצרים, ה' הורה לעמו שלא לכרות בריתות ולא ליצור קשרים קרובים עם עובדי האלילים סביבם, שכן מדובר באנשים מושחתים העלולים להסיט את עם ישראל מדרך הישר.

קראו את שמות ל"ד 15, 16, באיזה דימוי משתמש ה' באזהרה מסוימת זו? כיצד ניתן להסביר זאת בהקשר של עם ה', אשר "נשוי" לאלוהים? (ראו ירמיהו ג' 14).

בעת ובעונה אחת, הדימוי של הקהילה ככלת המשיח מצביע על האחדות השוררת בין המאמינים לבין המשיח, במיוחד בהקשר של אידיאל הנישואים המקראי: גבר אחד ואישה אחת, המקיימים מערכת יחסים המבוססת על אהבה והקרבה עצמית.

קראו את האיגרת אל האפסים ה' 28-32 ואת ההתגלות י"ט 5-9. מה אנו למדים מקטעים אלו?

בפסוקים אלה, קשר האהבה בנישואים האידיאליים מושווה לקשר האהבה בין אלוהים לחסידיו. אלוהים מזמין את חסידיו לקיים עימו קשר אינטימי. תמונה מדהימה זו משקפת את העניין העצום שה' מפגין בחסידיו ואת תשוקתו להתחבר איתם.

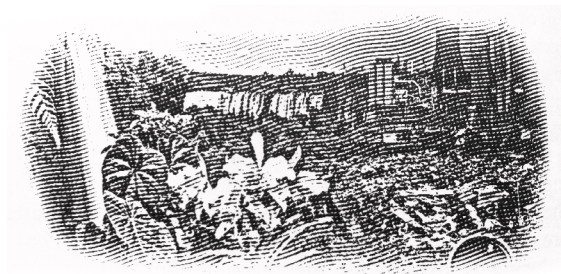
אילו בחירות חטלו כדי לשרות בקרבה רבה יותר עם ה' ולהתקרב לאידאל הנישואים המקראי? מדוע כרוך הדבר בבחירות שרק אתם יכולים ליטול?

לימוד נוסף: מבחינות רבות, הבנה נאותה של התנהגות מוסרית, במיוחד התנהגות מינית, קשורה בברור להבנה נאותה של מוצא הקיום. קחו לדוגמה את הפילוסופיה האבולוציונית שאינה מעניקה בסיס אובייקטיבי לקשר כלשהו בין יחסי מין למוסריות. אצל בעלי החיים נצפו "שיטות רבייה" רבות ומגוונות. בעלי חיים רבים הם פוליגמיים, ומקצתם מונוגמיים. אבל מחקרים גנטיים גילו שמינים רבים של בעלי חיים הנראים לנו מונוגמיים, למעשה אינם כאלה. בקרב מינים רבים, הנקבה עשויה ללדת שגר של צאצאים שאינם מאותו אב, אלא מאבות שונים. ללא קנה המידה המוסרי האובייקטיבי שניתן לנו מאת הבורא, לא היתה לנו דרך להעריך את ההתנהגות המינית מבחינה מוסרית. המגמה העכשווית התומכת בקשרי נישואים הומוסקסואלים ומקדמת אותם, ממחישה את הסוגיה הזו. נוכל להבין את קשר הנישואים לאשורו אך ורק לאורה של הבריאה. "הן בתנ"ך והן בברית החדשה, קשר הנישואים מייצג את האחדות העדינה והמקודשת השורה בין המשיח לחסידיו. בעיני ישוע, השמחה שבהילולת החתונה הצביעה על השמחה שתשרה ביום שבו יביא את כלתו לבית אביו שבשמיים. או אז, הנושעים יסבו עם גואלים לסעודת חתונתו של השם." (אלן ג'י. ווייט, *The Desire of Ages*, עמ' 151).

שאלות לדיון:

- 1 תורת דרווין מתכחשת לכל רעיון שהוא, הדומה לסיפור הבריאה המקראי. אילו כללים להתנהגות מינית, אם בכלל, מעניקה תורת דרווין, וכיצד הם סותרים את האידיאל שהוצג בכתבי הקודש?
- 2 אילו הן מקצת מן הדוגמאות מכתבי הקודש לחיי נישואים טובים ולמשפחות מאושרות? מנו מספר דוגמאות מכתבי הקודש של נישואים לא מוצלחים ושל משפחות הרוסות. מה נוכל ללמוד משני סוגי הדוגמאות הללו?
- 3 קראו את תיאורה של "אשת החיל" שניתנה בשפע של מידות טובות (משלי ל"א 10-31). מה אמור להיות אופיו של בעלה?
- 4 כיצד תשמש קהילתכם מקום תומך ומחזק בכל מה שקשור לאידיאל הנישואים? אילו צעדים מעשיים תוכל קהילתכם ליטול כדי להגשים את המטרה הזו?

מופקדים על הבריאה והסביבה

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: תהילים ח', בראשית ב' 15, ההתגלות ד' 11, שמות כ' 8-11, קור"א ג' 16.

פסוק לשינון : "וַיִּבְרָךְ אֹתָם, אֱלֹהִים, וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלאוּ אֶת הָאָרֶץ, וּכְבֹּשְׁהָ; וַרְדּוּ בְדִגְתַּת הַיָּם, וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם, וּבְכָל חַיָּה, הַרְמִשֵּׁת עַל הָאָרֶץ." (בראשית א' 28).

העולם שבו אנו חיים הוא מתת אהבה מאת ה' הבורא, אשר הוא "עוֹשֶׂה הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְהַיָּם וּמַעֲשֵׂי הַמַּיִם." (ההתגלות י"ד 7). אלוהים מיקם את בני האדם בתוך הבריאה שיצר למענם. בני האדם ניחנו ביכולת לקיים מערכות יחסים עם אלוהים, עם הזולת ועם הסביבה. לפיכך, כאדוונטיסטים, אנו מאמינים כי שמירת הסביבה וטיפול קשורים הדוקות לשירותנו את האלוהים.

"היות שקיים קשר גומלין בין עוני לבין השחתת הסביבה, אנו מתחייבים לשפר את איכות החיים של כל בני האדם. מטרתנו היא פיתוח מתמשך של מקורות ומשאבים, ובעת ובעונה אחת סיפוק הצרכים האנושיים..."

"במחויבות זו, אנו מאשישים ומקיימים את ניהול בריאת ה' שהופקדה בידינו ומאמינים ששיקום כולל יושלם אך ורק כאשר אלוהים יבא את הכול מחדש." (לקוח מתוך "דאגה לבריאה" – הצהרה על הסביבה מטעם האסיפה הכללית של האדוונטיסטים שומרי שבת).

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, ה-9 במארס.

שלטון לאדם בעת הבריא

על פי בראשית א' 26, ה' נתן לאדם הראשון שלטון על כל יתר היצורים החיים – ביים, ביבשה ובאוויר. כלומר, האדם אמור לשלוט בכל היצורים הללו. לא נאמר כאן דבר על שלטון על איתני הטבע, אלא אך ורק על היצורים החיים בבריא. על פי הכתוב, שלטון זה היה אוניברסלי: אדם הראשון נועד להיות, הלכה למעשה, שליט האדמה.

קיראו את תהילים ח'. כיצד הביע דוד את התפעמותו מן הכבוד שה' חלק לבני האדם? מהי משמעות ה"כבוד וההדר" שקיבלנו מה', במיוחד בהקשר של השלטון שניתן לאדם על העולם?

על פי בראשית ב' 19, אחת המשימות הראשונות של אדם הראשון היתה למנות שמות לבעלי החיים. בתקופת התנ"ך, לשמות נודעה חשיבות רבה. השם סימל את האדם ואת התכונה המיוחדת לו, ולפעמים את מעמדו. הסמכות שניתנה לאדם הראשון לתת שמות לציפורים ולחיות, איששה את מעמדו כמושל עולם החי.

קיראו את בראשית ב' 15. כיצד מתבטא כאן עיקרון הניהול שניתן לאדם?

10

הטיפול בגן עדן הוטל על אדם הראשון: עליו לעבוד את האדמה, לנהל את הגן, לשמור עליו, לטפל בו ולטפח אותו. השורש ש.מ.ר. משמעו לשמור, להשיג, להגן. גן העדן ניתן לאדם הראשון כמתנת אהבה מאת ה'. עכשיו אדם מונה לנהל אותו – דוגמה נוספת לשלטון שקיבל לידי האדם בשעת מעשה הבריא.

כיצד אמורה הבנתנו את ה' כבורא, ובאופן מיוחד את סיפור הבריא, להשפיע על יחסנו לסביבה? מדוע הבנתנו את הדברים הללו אמורה להגן עלינו מפני אדישות מוחלטת לסביבה, או מנגד, מפני התמסרות קיצונית לשמירת הסביבה?

דאגה ליצורים אחרים

"כי לי כל חיתו יער; בהמות, בהרי אֵלֶּף." (תהילים נ' 10). כיצד מתקשר הפסוק לנושא הניהול שהופקד בידי האדם?

קיראו את ההתגלות ד' 11. כיצד מהווה פסוק זה סתירה חדה לרעיונות אתאיסטים רווחים על בריאה ללא בורא, שבאה לידי קיום ביד המקרה בלבד?

בריאת בעלי החיים לא היתה מקרית ולא נעשתה כלאחר יד. אלוהים ברא את בעלי החיים במחשבה תחילה ובכוונה תחילה. הוא רצה בקיומם. עיקרון זה אמור להנחות אותנו בטיפול בבעלי החיים (ראו גם שמות כ"ג 5, 12; משלי י"ב 10; לוקס י"ד 5).

כידוע, אכזריות כלפי בעלי חיים או אדישות לסבלם מצביעות על הפרעות אישיות. מוסדות ועמותות רבות הוקמו, ובצדק, לשם קידום טיפול נאות בבעלי חיים.

אולם בעת ובעונה אחת, ישנם אנשים המפליגים לקיצוניות האחרת, וטוענים כי בני האדם אינם חשובים יותר במהותם מבעלי החיים, ולפיכך אינם ראויים ליחס מועדף. ואולם, מבחינות רבות, הלך חשיבה כזה נובע הגיונית מהמודל האבולוציוני של מוצא הקיום האנושי.

אחרי הכול, אם הדבר המבדיל בינינו לבין בעלי החיים הוא אך ורק המועד והאופן שבו נבראו ביד המקרה, מדוע נהיה יותר מיוחדים מהם? פילוסוף אחד גורס כי לתרנגולת או אפילו לדג יש "אישיות" מרשימה יותר מאשר לעובר ברחם אימו או אפילו לתינוק שרק נולד. מגוחכים ככל שיהיו רעיונות כאלה, ניתן להגיע אליהם באופן הגיוני למדי דרך המודל האבולוציוני האתאיסטי של מוצא הקיום האנושי.

מובן שלרעיונות כאלה אין אישוש בכתבי הקודש. בני האדם זכו למעמד מיוחד בתוכנית האלוהים לעומת בעלי החיים (ראו בראשית ג' 21, שמות כ"ט 38, ויקרא י"א 3).

נסו לאמץ את הלך המחשבה של אתאיסט הדוגל באבולוציה, ואז, נמקו מדוע היחס לבעלי החיים אינו אמור להיות שונה מן היחס כלפי בני האדם. מה תלמדו מכך על חשיבותן של ההשערות וההנחות שלנו בקביעת השקפותינו?

השבת והסביבה

כאמור, רעיון ניהול העולם על ידינו, המתבטא בדרך שבה אנו מטפלים בו, קשור ישירות לסוגיית הבריאה. השקפותינו על הבריאה ישפיעו בהכרח על השקפותינו על הדרך שבה עלינו להתייחס לבריאה.

ישנם אנשים הסבורים כי עלינו להשתמש בבריאה, לנצל את משאביה ואפילו לבזוז אותם כמעט עד תום, וזאת כדי לספק את תשוקותינו ומאוויו. מנגד, ישנם אנשים הסוגדים לבריאה עצמה (ראו רומ' א' 25). וישנה גם ההשקפה המקראית, האמורה להעניק לנו זווית ראייה הגיונית ושקולה על הדרך שבה עלינו להתייחס לעולם שה' ברא בעבורנו.

קיראו את שמות כ' 8-11. מה אנו מוצאים בדיבר זה, המתייחס לניהולנו את העולם כ"סוכנים נאמנים"?

"אלוהים כונן והקדיש את השבת כתזכורת קבועה למעשה הבריאה וכינון העולם. כשאנו, האדוונטיסטים שומרי שבת, נחים בשבת, אנו מחזקים את הקשר המיוחד שלנו עם הבורא ובריאתו. שמירת קדושת השבת מבליטה את חשיבות המיזוג שלנו עם הסביבה." (לקוח מתוך "דאגה לבריאה" – הצהרה על הסביבה מטעם האסיפה הכללית של האדוונטיסטים שומרי שבת.)

על ידי הדגשת העובדה שאלוהים ברא אותנו ואת העולם שאנו מאכלסים, משמשת השבת תזכורת מתמדת לכך שאיננו יצורים אוטונומיים לחלוטין, שביכולתם לעשות ככל העולה על רוחם לזולת ולעולם עצמו. השבת אמורה ללמדנו כי הננו סוכנים שהופקדו לנהל את העולם בנאמנות, וכי הדבר כרוך במחויבויות מצידנו. כפי שעולה, הלכה למעשה, מן הדיבר על השבת, מחויבות זו חלה גם לגבי הדרך שבה עלינו לנהוג כלפי הסביבה, בעלי החיים ויתר היצורים שניתנו תחת ידינו.

10

הגו ביחסכם לאנשים אחרים, במיוחד לאלה הנתונים תחת סמכותכם או שליטתכם. האם אתם נוהגים בהם בכבוד, בהגינות, בחסד ובחמלה? האם אתם מנצלים את כוחכם עליהם? אם אתם חלילה נוהגים כך, זיכרו כי יום יבוא בו תדרשו לתת דין וחשבון על מעשיכם.

מופקדים על בריאותנו

כפי שלמדנו במהלך הרבעון, בריאותנו המקורית של ה' היתה "טובה", ואפילו "טובה מאוד". כל דבר וכל יצור בבריאה נברא בידי הבורא ויצא מתחת ידיו כליל שלמות. בבריאה המושלמת לא היו חולי, מחלות ומוות. בניגוד למודל האבולוציוני, שבו מחלות ומוות הם חלק בלתי נפרד מן האמצעים שהבריאה נוצרה דרכם, מחלות ומוות הומטו על העולם רק אחרי החטא הקדמון, כלומר, לאחר שהחטא חדר לעולם. לפיכך, רק על רקע סיפור הבריאה המקראי נוכל להבין טוב יותר את תורת הריפוי והבריאות של כתבי הקודש.

קראו את האיגרת הראשונה אל הקורинתים ו' 19, 20. איזו מחיבות יש לנו כלפי אלוהים בהקשר לשמירה על גופנו ובריאותנו?

גופנו הוא כלי שרת של מוחנו. באמצעות מוחנו, רוח הקודש מתקשרת איתנו. אם ברצוננו לתקשר עם אלוהים, עלינו לטפל בגופנו, בנפשנו ובמוחנו. אם אנו עושים שימוש לרעה בגופנו, אנו הורסים את עצמנו, הן גופנית והן רוחנית. על פי הפסוקים שלעיל, סוגיית שמירת הבריאות ואופן הטיפול שלנו בגופנו (הנחשב ל"היכל האלוהים"), היא סוגיה מוסרית בעלת השלכות נצחיות.

שמירה על בריאותנו היא חלק חיוני מהקשר שלנו עם אלוהים. מובן שישנם מספר היבטים בבריאותנו שאינם בשליטתנו. כולנו לוקים בגנים פגומים, כולנו חשופים לכימיקלים לא מוכרים או לחומרים הרסניים אחרים, וכולנו עלולים להיפגע או להיפצע, וכתוצאה מכך לאבד את בריאותנו. אלוהים יודע את כל הדברים האלה. ואולם, ככל שהדבר נתון בידינו, עלינו לעשות כמיטב יכולתנו כדי לשמור על גופנו שנברא בצלם ה' ועל בריאותנו.

"בקרוב האנשים המתיימרים להיות בעלי יראת שמיים, בל יתייחסו איש באדישות לבריאות הגוף; בל ישלה איש מהם את עצמו להאמין שאי ריסון אינו חטא, ושהדבר לא ישפיע על חיי הרוח שלו. קיימת זיקה הדוקה בין הטבע הגופני לבין המוסריות שלנו. קני המידה למוסריות מושפעים לטובה או לרעה מההרגלים הגופניים שלנו... כל הרגל שאינו מקדם את בריאות הגוף, משחית את התכונות הנעלות והנאצלות שלנו." (אלן ג'. וויט, The Review and Herald, 25 בינואר, 1881).

עקרונות הניהול

"כָּל מִתְּנָה טוֹבָה וְכָל מִתְּנָה שְׁלֵמָה יוֹרֶדֶת מִמַּעַל מֵאֵת אֲבִי הָאֲזֵרוֹת אֲשֶׁר כָּל שְׁנוֹי וְכָל צֶל הַלֹּחֶף אֵין בּוֹ." (יעקב א' 17). כיצד מסייע לנו הפסוק לבסס את התשתית המקראית לרעיון הניהול?

בדרך כלל, אנו נוטים לחשוב על ניהול במונחים של כסף. אך כפי שלמדנו השבוע, ניהול כרוך בהרבה יותר מזה. ואולם, בין שאנו דנים בכסף, בסוגית שמירת הסביבה או בבריאותנו, ישנם מספר עקרונות הכרוכים בניהול נכון ונאמן. עקרונות אלה מעוגנים בבריאה, כמתואר בספר בראשית. בסופו של דבר, משום שה' הוא בוראנו, וכל מה שמצוי ברשותנו הוא מתת מידי, אנו מחויבים לשמש סוכנים נאמנים ולנהל כמיטב יכולתנו את כל מה שהופקד בידינו.

קיראו את מתי כ"ה 14-30 כדי ללמוד כיצד משל כיכרי הכסף ממחיש את הגמול המצפה לסוכן טוב ונאמן. מהו המסר העולה מן המשל בהקשר לעקרונות הניהול באופן כללי?

"המשיח מפקיד בידי משרתיו את "הונו", כדי שישקיעו אותו למענו. הוא נותן "לכל איש כפי כשרונו". לכל אדם יש תפקיד בתוכנית הגאולה הנצחית. כל אדם אמור לעבוד בשיתוף פעולה עם המשיח למען גאולת נפשות. המקום שהוכן בעבורנו במעוננו השמימי אינו מובטח יותר מן המקום המיוחד שיועד לנו עלי אדמות, שבו עלינו לעמול למען אלוהים." (אלן ג'י. ווייט, Christ's Object Lessons, עמ' 326, 327).

10

כיצד אתם משתמשים ב"כיכרי הכסף" (הכישרונות) שהופקדו בידיכם? (זיכרו שכל דבר טוב נובע מ"אבי המאורות השמימיים"). אילו בחירות תיטלו שיעזרו לכם להיטיב להשתמש במתנות הללו בשירות האדון?

לימוד נוסף: "תלמידי המשיח נגאלו לשם שירותו. אדוננו מלמדנו כי התכלית האמיתית של החיים היא שירות. המשיח, בכבודו ובעצמו, עמל כפועל, והעניק לכל תלמידיו את חוק השירות – שירות לאלוהים ושירות לבני האדם. כאן הציג המשיח לפני העולם רעיון נשגב ביותר על החיים. כשאדם מקדיש את חייו לשירות הזולת, הוא מתחבר עם המשיח. חוק השירות הופך לחוט המקשר בינו לבין אלוהים ואחינו בני האדם." (אלן ג'י. ווייט, Christ's Object Lessons, עמ' 326).

שאלות לדיון:

1 ישנם חילוניים הסבורים כי אין לאמוד את ערכם של החיים על פי אנושיותם, אלא על פי הפוטנציאל שלהם להיות נוחים ונעימים. אנשים כאלה עלולים להעריך יותר שימפנזה צעירה ובריאה מאשר אדם זקן וחולה... לדוגמה, קיראו את הציטוט מדבריו של פיטר סינגר, הטוען כי במקרים מסוימים, בני האדם אינם זכאים לזכויות יתר לעומת חלק מבעלי החיים: "במקום להביע דאגה לחיים בכללותם, או דאגה חסרת פניות המבוססת על טיבם של החיים, מפגינים אנשים שמוחים נגד הפלות, אבל ניזונים בקביעות מבשרם של תרנגולות, חזירים ועגלים, אך ורק דאגה משוחדת ומזויפת לחייהם של בני המין האנושי. לצורך השוואה הוגנת כלשהי של תכונות ומאפיינים מוסריים רלוונטיים (כגון, היגיון, תודעה, מודעות עצמית, אוטונומיה, הנאה, כאב וכו'), אזי העגל, החזיר ואפילו התרנגולת הנלעגת מפותחים יותר מעובר אנושי בכל שלב שהוא בהריון; ואם נשווה בין דג לבין עובר בן פחות משלושה חודשים, נגלה שהדג מפגין סימני תודעה רבים יותר." (פיטר סינגר, Writings on an Ethical Life New York, N.Y.: The Ecco Press, 2000, עמ' 156). מובן שסינגר דוגל באבולוציה. לדידו, אין הבדל חד וברור בינו לבין בעלי החיים מבחינה איכותית. אנו פשוט התפתחנו ליצורים שונים מהם, זה הכול. מה מוטעה, בגדול, בתמונה זו? כיצד עלינו להגיב, כמשיחיים, על הלך חשיבה כזה?

2 נסו למצוא את הפסקה "דאגה לבריאה" - הצהרה על הסביבה מטעם האסיפה הכללית של האדוונטיסטים שומרי שבת, והביאו אותה לשיעור בשבת. תוכלו לחפש אותה באתר: Adventist.org/beliefs/statements/main-stat5.html. אם לא מצאתם אותה, השתמשו בקטעים שצוטטו השבוע בשיעור של יום שבת. שימו לב כיצד ההצהרה מקשרת בין תיאור הבריאה המקראי לבין הסביבה. כיצד השקפה נכונה על הבריאה תגן עלינו מפני נקיטת עמדה קיצונית? התעמקו ברעיון.

השבת: מתת מגן עדן

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: ברא' ב' 1-3; עבר' ד' 3, 4; דברים ה' 12-15; יחזקאל כ' 12; מרקוס ב' 27, 28; פטר' ב' ג' 7-3.

פסוק לשינון: "שְׁהִי בֶן הָאָדָם הוּא אֲדוֹן הַשַּׁבָּת." (מתי י"ב 8).

בתום היום השישי, הבריאה הושלמה (ברא' ב' 1, 2). העולם נוצר ועוצב לשם אכלוסו, ואז נמלא יצורים חיים. אדם וחוה נבראו בצלם האלוהים וקיבלו למגוריהם גן יפהפה, גדוש בשפע מזונות ואמצעי מחייה. אבל דבר נפלא נוסף הוענק להם בנוסף לגן העדן: השבת שחלה ביום השביעי בשבוע (ראו ברא' ב' 1-3).

הכתוב בפרק ב' בבראשית מפרך את השקפה הרווחת שעל פיה היום השביעי הוא "השבת של היהודים". מדוע? מפני שאלוהים בירך את היום השביעי וקידש אותו (פס' 3) כבר מבראשית, לפני החטא הקדמון והרבה לפני כינונו של עם ישראל. בנוסף, השבת יועדה לשמש תזכורת לבריאה לכל האנושות כולה (לא רק לעם ישראל), ולכן האנושות כולה אמורה להתענג על ברכות השבת. השבוע נחקור את תורת כתבי הקודש על השבת, מתת נוספת שקיבלנו בגן עדן.

11

□ לימדו את השיעור השבועי, לקראת שבת, ה-16 במארס.

הבריאה והשבת

על פי שמות כ' 11-8, הדיבר הרביעי מתייחס ישירות לשבוע הבריאה. נודעת לכך חשיבות שכן הדבר מצביע על גן העדן עצמו שהיה עולם נטול חטא; עולם מושלם שזה עתה יצא מתחת ידיו של הבורא. "יום השבת אינו מוצג כאן כתקנה חדשה, אלא בתור יום שנקבע בידי ה' בשעת בריאת העולם. עלינו לזכור ולקדש את יום השבת כזכר למעשה הבריאה." (אלן ג'י. ווייט, אבות האומה ונביאי ישראל, כרך ב', עמ' 68).

קיראו את בראשית ב' 1-3. כיצד קשור היום השביעי, יום השבת, לבריאה עצמה? כיצד מסייעים לנו פסוקים אלה לחדד את הרעיון שאלוהים ברא את העולם בשישה ימים, ולא בשישה עיזנים ארוכים כפי שגורסת התיאוריה האבולוציונית התיאיסטית?

שימו לב לכך ששלושה פסוקים אלה כוללים 4 התייחסויות ליום השביעי: ב-3 מהן נאמר מפורשות "היום השביעי". בהתייחסות הרביעית נאמר: "בו". בפסוקים אלה נאמר חד משמעית כי השבת חלה ביום השביעי שבא מיד אחרי ששת ימי הבריאה.

קיראו את האגרת אל העברים ד' 3, 4. לאיזה אירוע התכוון מחבר האגרת בשעה שדן במנוחה, ומדוע חשוב הדבר?

בברית החדשה מופיעה כאן התייחסות מפורשת לסיפור הבריאה המקראי (המלווה בציטוט מספר בראשית). הדבר מעניק לנו אישוש נוסף לאמינות ההיסטורית של מעשה הבריאה בשישה ימים, ומיד אחריהם יום מנוחה.

אנשים רבים בימינו מתנגדים לרעיון שהבריאה נבראה בשישה ימים. הם דורשים לקבל ראיות מדעיות שיעידו על מהימנות התייעוד. אך הרי המדע עצמו גדוש השערות, אי ודאויות ואינספור אפשרויות, לא? חוץ מזה, כיצד ניתן בכלל להוכיח כי הבריאה נוצרה, הלכה למעשה, בשישה ימים?

אלוהים "לא מנע מאיתנו את האפשרות לפקפק; אמונה חייבת להיות מאוששת על ידי ראיות... למי שחפץ לפקפק יש שפע של הזדמנויות לעשות זאת; אבל מי שחפץ לדעת את האמת, ימצא שפע של ראיות חותכות לאמונה." (אלן ג'י. ווייט, Education, עמ' 169). אילו סיבות מאששות את אמונתכם? מדוע הן מכריעות יותר מאשר כל הסיבות שיש לכם לפקפק?

שלל משמעויותיה של מנוחת השבת

קיראו את דברים ה' 12-15. כיצד הדגש על דיבר השבת בקטע זה שונה מן הדגש המופיע בשמות כ' 11-8?

משה מזכיר כאן לבני ישראל כי עליהם לשמור את השבת, ומנמק זאת בטענה שאלוהים הוציאם מעבדות לחירות. פסוקים אלה אינם מזכירים את ששת ימי הבריאה או את העובדה שהשבת שימשה יום מנוחה לאלוהים. הדגש כאן הוא על גאולה, על חירות, ובמקרה שלפנינו, חירות מעבדות מצרים, סמל לגאולה האמיתית שנחלנו בישוע (ראו קור"א י' 3-1). במילים אחרות, אין כאן שום סתירה בין שני הקטעים. אין כאן שום דבר שיכול להצדיק את הניסיון להשתמש בקטע הראשון כדי לשלול את האמת הטמונה בקטע השני. משה הראה לבני ישראל שהם שייכים לה', תחילה בזכות הבריאה, ואז, באמצעות גאולה.

קיראו את יחזקאל כ' 12 ואת שמות ל"א 13. איזו סיבה נוספת ניתנה לשמירת השבת?

הקטעים הדנים בהתקדשות מזכירים לנו שרק אלוהים יכול לקדשנו ולעשותנו קדושים. רק הבורא יכול לברוא בקרבנו לב חדש. הגו בשלוש הסיבות שניתנו לשמירת השבת, ובזיקה ביניהן. אנו שומרים את השבת ביום השביעי מתוך הכרה בעובדה שה' ברא את העולם בשישה ימים, ואז נח ביום השביעי. סיבה נוספת לשמירתנו את השבת ביום השביעי היא שאלוהים הוא גואלנו: הוא הושיע אותנו במשיח. בנוסף, הוא האל המקדש אותנו, פעולה המתאפשרת אך ורק באמצעות כוח היצירה של ה' (ראו תהילים נ"א 10, קור"ב ה' 17). לפיכך, תיאוריות המתכחשות לבריאית העולם בשישה ימים נוטות למזער את חסד האל, ותחת זאת מגזימות בערכם של מאמציו להיות טובים דינו כדי להיוושע בכוחות עצמנו. סיפור הבריאה מזכיר לנו את התלות המוחלטת שלנו בחסד ה' ואת קורבן התמורה של המשיח, אשר נשא את חטאינו ומת במקומו.

הגו בכך שאנו תלויים באלוהים לגאולתנו, כשם שאנו תלויים בו לקיומנו (אחרי הכול, האם יכולנו להביע את דעתנו לגבי הולדתנו?). כיצד תסייע לנו השבת להיטיב להבין את הצורך המוחלט שלנו בחסד ה' לגבי כל היבט בחיינו? כיצד משפיע ידע זה על אורח חיינו?

ישוע והשבת

**קיראו את מרקוס ב' 27, 28. איזו אמיתה חשובה על השבת חושף כאן ישוע?
כיצד ניישם את העיקרון הזה בחוויית השבת?**

ישוע ותלמידיו טיילו בשדות תבואה. התלמידים שהיו רעבים, קטפו כמה שיבולים ואכלו אותן. קטיפת שיבולים בעת מעבר דרך שדה מעובד לא היתה אסורה, שכן חוקי הארץ התירו זאת. מזון הוא צורך קיומי הכרחי, והתלמידים היו בהחלט רשאים לאכול מן המזון שנקרה בדרכם כדי להקל על רעבונם. הבעיה היתה שמנהיגי הדת סברו שהחוקים שהם כוננו לגבי השבת חשובים יותר מן הצורך האנושי. נקודה זו עוררה מחלוקת מתמשכת בין המשיח לבין הפרושים. תגובת ישוע הראתה שסדר העדיפויות שלהם היה מוטעה. השבת אמורה לשמש ברכה לאדם, ולא תירוק להאריך את סבלו.

מה עוד עשה ישוע בשבת, על אף המחלוקת שמעשים אלה עוררו? (ראו מתי י"ב 9-13, לוקס י"ג 10-17, יוחנן ה' 1-17).

בשום מקום בכתבי הקודש שבו אוזכרו מחלוקות בנוגע לשבת, לא צוינה סוגיית תקפותה של השבת. להפך, הסוגיה שעמדה תמיד על הפרק היתה כיצד לשמור את השבת, ולא האם יש לבטל את השבת או להחליף אותה בנוהג אחר. מן המופת של ישוע אנו למדים, לא רק שהשבת נותרה יום מנוחה ועלינו לשמור על קדושתה, אלא גם כיצד עלינו לשמור אותה. דבר אחד עולה בברור מן המופת של ישוע: עבודה המתבצעת בשבת כדי להקל על סבלם של בני אדם אינה נחשבת לחילול השבת. אדרבא, המופת של ישוע מלמדנו כי עשיית חסד ועזרה לזולת היא בדיוק הדרך לשמירת השבת.

11

כיצד חייבנו לשקף בשמירתכם את השבת את העקרונות הטמונים במופת של ישוע בפסוקים שלעיל?

השבת ואחרית הימים

קיראו את פטר"ב ג' 7-3. השווו בין תיאור הלצים באחרית הימים, שילעגו לביאת המשיח, לבין החברה בימינו. למה מתכחשים לצים אלה? מדוע?

הלצים באחרית הימים יטענו כי הטבע ממשיך להתקיים כפי שהיה מראשית הבריאה. טענה זו מוכרת למדענים ומכונה "יוניפורמיטריניזם". היא זהה להכחשה בדבר התחוללותם של נסים. אנשים משתמשים בטענה זו כדי להכחיש את ביאת המשיח השנייה, שהובטחה בידי ישוע. ואולם, שימו לב כיצד פטרוס מקשר בין הכחשת ביאת המשיח השנייה לבין הכחשת סיפור הבריאה המקראי (והכחשת המבול). הכחשה של האירוע האחד מובילה להכחשה של שני האירועים האחרים!

קיראו את ההתגלות י"ד 6, 7. בתוך כל הספקות ודברי הלעג והגינוי של הלצים, איזה מסר יוכרז בגבורת ה'?

הלצים והספקנים טועים. יום המשפט ממשמש ובא, וכולנו נקראים לסגוד לאל האחד והיחיד, "עושה השמים והארץ והים ומעיינות המים" וכל יתר הדברים בבריאה. בהכרזה זו מהדהד סיפור הבריאה המקראי. היא רומזת על הכתוב בשמות כ' 11, ומצביעה על חשיבותן של הבריאה והשבת באחרית הימים. כשם שהשבת מסמלת את סיפור הבריאה והגאולה המקראי, כך אי קבלת סיפור הבריאה יוביל לכך שהשבת לא תיחגג ביום השביעי, והאדם יכונן מועד אחר ליום המנוחה. התוצאה, המתוארת בספר ההתגלות י"ד 8-10, היא ניאוף רוחני ונתק מה'. אלוהים קורא לבני האדם לעבוד אותו כבודא. אין בכתבי הקודש דבר אחר המעיד על אלוהים הבורא בצורה מלאה וחותרת יותר מאשר השבת שחלה ביום השביעי. לכן אין להתפלל על כך שהשבת, שנועדה מבראשית להעיד על ה' כבורא, תהווה גורם משמעותי כל כך באחרית הימים.

חישבו לעומק על הסוגיות הבאות: כיצד אי קבלת הרעיון בדבר ששת ימי הבריאה מגמדת את חשיבות השבת הנחגגת ביום השביעי? אם איננו מבינים לאשורה את חשיבות שמירת השבת ביום השביעי, מדוע שנמשיך לשמור את השבת לכשיבואו רדיפות?

מזמור ליום השבת

קיראו את תהילים צ"ב. מה נאמר במזמור, לפחות בחלקו, על חווית שמירת השבת, כפי שהיא אמורה להיות? מדוע, בשעה שאנו הוגים בה, עלינו להביע את סוג השמחה המתואר במזמור?

מחבר המזמור ודאי הכיר את ה', את טיבו, את תכונותיו, את מעשיו ואת מה שהוא עתיד לעשות. אלה היו הסיבות שגרמו לו להביע את שמחתו הרבה. בנוסף, שימו לב לעושר הביטויים הפיוטיים שהובעו במזמור זה שכותרתו "מזמור שיר ליום השבת".

בראש וראשונה יש כאן דברי שבח, הלל והודיה לאלוהים על חסדו, אהבתו ונאמנותו. בנוסף, מובן שכל "שיר ליום השבת" אמור להלל את אלוהים בתור הבורא, כפי שאנו רואים זאת כאן. שנית, שימו לב לנושא משפט ה' במזמור. על פי כתבי הקודש, משפט ה' לא רק ירשיע את הרשעים, אלא אף יזכה את הצדיקים. (ראו דניאל ז' 28-20). שני היבטים אלה במשפט ה' נחשפים גם במזמור זה. גם אם איננו חוזים כרגע בהתגשמות ההבטחות הללו, בידינו ההבטחה כי משפט ה' בוא יבוא בקץ העיתים, כאשר אלוהים יבא את הכול מחדש (ההתגלות כ"א 5). גם אם לא נפיק דבר אחר ממזמור זה, נוכל לפחות לראות כי השבת, קדושה ככל שתהיה, נועדה לשמש יום שבו עלינו להתענג על ה', לשמוח בו, בכל מעשיו בעבורנו, ובכל מה שהבטיח לעשות למעננו. נימת המזמור כולו היא של הודיה, שמחה וששון, שאינם נובעים מדבר שעשה מחבר המזמור, אלא בשל כל מה שה' עשה והבטיח לעשות.

איזו מתת נפלאה נפלה בחלקנו: שביעית מחיינו מוקדשת מדי שבוע בשבוע למנוחה ולחירות מכל עיסוקינו ולחצי היום, וכן להתענגות ולשמחה במעשי ידיו של ה' בעבורנו.

11

כיצד תלמדו לשמוח בשבת כפי שעושה כאן מחבר המזמור? אם אינכם שמחים בשבת, מהי הסיבה לכך?

לימוד נוסף: "אלוהים יצר את האדם בצלמו. אין כאן שום מסתורין. אין בסיס להשערה כי האדם התפתח באופן איטי והדרגתי מצורות חיים נחותות של עולם החי והצומח. תורה כזו מורידה את פועלו הכביר של הבורא לרמה המוגבלת וצרת האופקים שבתפיסתו של האדם. בני האדם להוטים כל כך לשלול מאלוהים את ריבונותו על היקום, עד שהם מבזים את האנושות וגוזלים ממנה את הכבוד הטמון במוצאה הרם. האל אשר זרע את השמיים בכוכבים, צבע את העולמות במימונות עדינה בשלל צבעים מרהיבים של פרחי השדה, וגדש את השמיים והארץ בפלאים רבים מעשי ידי גבורתו, יצא להכתיר את פועלו המפואר ולברוא את נזר הבריאה: ברייה שתמשול על האדמה הנאה. ואכן, הוא ברא ברייה הראויה ליד שהעניקה לה חיים. הגנאלוגיה של הגזע האנושי, שתועדה בהשראת רוח הקודש ומתחקה על מוצא האנושות, לא עוסקת בשושלות של חיידקים, רכיכות והולכי על ארבע שמתפתחים בהדרגה, אלא מצביעה על בורא נשגב וכביר." (אלן ג'י. ווייט, אבות האומה ונביאי ישראל, כרך א', עמ' 8).

שאלות לדיון:

- 1 מדוע הקשר בין השבת לבריאה משמעותי כל כך באחרית הימים? כיצד אמיתה זו הובעה בהתגלות י"ד 6, 7? בזמן שאתם דנים בשאלה, שובו והגו בשאלה שהוצגה בסוף השיעור ביום ד'.
- 2 בערך באותו הזמן שבו דרווין החל לקדם את תיאוריית האבולוציה, אלוהים כונן קהילה שדגלה בשמירת השבת ביום השביעי בתור עיקר אמונה מיוחדת. זאת ועוד, אלוהים הקים את הקהילה הזו כדי להכריז דרכה את בשורת שלושת המלאכים המתועדת בהתגלות י"ד, הקוראת לנו מפורשות לסגוד לאלוהים, בורא השמיים והארץ. לכן, אין דבר טריג יותר או חורג יותר מן האמונה, מאשר שחברי הקהילה האדוונטיסטית יצדדו בתורת האבולוציה.
- 3 בשנים האחרונות גילה המדע מורכבות חיים המטלטלת את מחשבת האדם. לדרוין לא היה שמץ של מושג על מורכבותו האמתית של תא "פשוט". אבל היום אנו יודעים שאפילו התא ה"פשוט" ביותר מורכב יותר ומסובך יותר ממה שדרוין תיאר לעצמו.
- 4 שימו לב לאירוניה הטמונה כאן: מדענים רבים מאמינים כי החיים צצו מתוך עצמם ביד המקרה בלבד. ואולם, ככל שהמדע מגלה מורכבות רבה יותר במערכות החיים, כך פוחתת הסבירות שיד המקרה יצרה אותן. כלומר, ככל שהמדע חושף מידע רב יותר על מורכבות החיים, כך פוחתת סבירותה של תיאוריית המדע הרחבה על מוצא החיים באמצעות אבולוציה, ללא בורא תבוני. דונו בסוגיה.

הבריאה והבשורה

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: ברא' ג' 21, תהילים ק"ד 29, יוחנן א' 4, רומ' ה' 11-6, גלט' ג' 13, מתי כ"ז 46.

פסוק לשינון: "שִׁכְן כְּמוֹ שֶׁבְּאָדָם הַכֹּל יִמְתִּים, כִּי גַם בְּמִשְׁיַח הַכֹּל יִחְיוּ." (א' אל הקוריינתיים ט"ז 22).

על פי סיפור הבריאה המקראי, אדם וחווה נוצרו בצלם אלוהים. הם היו כלילי שלמות, ושום פגם מוסרי לא העיב על אופיים. הם נהנו מחופש בחירה שהיה תנאי מוקדם ליכולתם לאהוב. כשאדם וחווה מרדו באלוהים, הם נכנעו לשטן וניתנו תחת שלטונו. (ראו האיגרת אל העברים ב' 14). צעד זה הביא גם את העולם כולו תחת שלטון השטן. אבל ישוע בא כדי להרוס את פועלו של השטן (יוח"א ג' 8), ולשחרר אותנו משליטתו. הוא ביצע זאת כאשר מת במקומו והנחיל לנו חיי נצח. על הצלב, ישוע הפך לחטא בעבורנו (קור"ב ה' 21). בעטיו של החטא, הוא חווה נתק מוחלט מאביו שבשמיים. באמצעות מותו, ישוע שיקם את הקשר בין אלוהים לאדם, שהופר בשל חטאם של אדם וחווה.

כל הנקודות הללו קשורות הגיונית לסיפור הבריאה. הבריאה נכנסת שוב לתמונה כשגבורת ה' פועלת בשעה שאלוהים בורא לב חדש בילדיו (קור"ב ה' 17), מחדש את צלם האלוהים בקרבם ומשקם את הקשר שלהם עימו.

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, ה-23 במארס.

חסד בגן עדן

כפי שידוע לכולנו, בני האדם הראשונים, שהיו בריות מושלמות שנוצרו "בצלם אלוהים", חטאו והמיטו על עצמם מוות. הם הוזהרו מראש והבינו את מה שנאמר להם. חווה אפילו חזרה באוזני השטן על הדברים שה' אמר להם. ואולם, הם חטאו חרף האזהרה שניתנה להם. לפעמים גם אנו, בדומה לחווה, מתפתים וחוטאים עקב הולכת שולל; ולפעמים אנו חוטאים בכוונה תחילה, בדומה לאדם הראשון. בכל מקרה, אנו חוטאים האשמים בחילול תורת ה'.

קיראו את בראשית ג' 9-15. מה היתה תגובת ה' על חטאם של אדם וחווה?

ה' ערך לאדם ולחווה מעין "משפט". מטרת המשפט לא נועדה ללמד את אלוהים את עובדות המקרה, שהרי ידע אותן מלכתחילה. המטרה היתה לתת לבני הזוג הזדמנות ליטול אחריות על מעשיהם – הצעד הראשון בדרך לחרטה ולשיקום. אלוהים שאל את אדם וחווה מה קרה, והם התוודו על מעשיהם, אם כי באי רצון בולט. על אף שהיו אשמים, ועל אף שלחטאם היו השלכות מידיות, ההבטחה הראשונה של הבשורה הוענקה להם כבר בגן עדן (ראו שיעור 6).

קיראו את בראשית ג' 21. איזה מעשה חסד נוסף נחשף כאן?

המוות מגיע באופן לא צפוי. במקום שאדם וחווה ימותו מיד עקב חטאם, מספר בעלי חיים (או בעל חיים אחד) מתו במקומם. תארו לעצמכם כיצד הרגיש אדם הראשון כאשר החיה מתה, אולי במקומו, בתור קורבן תמורה. זו היתה הפעם הראשונה שבה אדם הראשון חזה במוות, ואין ספק שהדבר גרם לו סבל נפשי רב. כשבעל החיים הופשט מעורו, ה' יצר מן העור כותונת. עור החיה הונח על גופו של אדם הראשון כדי לכסות את מערומיו. בכל פעם שאדם הראשון הביט בכותונת או מישש אותה, הוא נזכר ודאי במה שעשה ובמה שאיבד. והעיקר, הכותונת שימשה תזכורת לחסד ה'.

יום שני

12

אין ספק שכולנו אמורים להעריך ולהוקיר מאוד (אם לדבר בלשון המעטה) את חסד ה' המורעף עלינו. לכן הדרך הטובה ביותר להביע את הערכתנו היא לנהוג בחסד עם הזולת. כלפי מי תוכלו להפגין חסד, כאן ועכשיו, גם אם אדם זה אינו ראוי לו?

חטא ומוות

על פי בראשית ג' 19, נאמר לאדם הראשון כי בשעת המוות הוא ישוב לאדמה שממנה נוצר. זה מה שקורה לכולנו אחרי המוות. שימו לב: אחרי המוות איננו חוזרים להיות קופים, שכן לא נוצרנו מן הקופים. נוצרנו מעפר האדמה, ואל עפר האדמה נשוב.

קיראו את בראשית ב' 7; תהילים ק"ד 29, 30; יוחנן א' 4; מה"ש י"ז 24, 25. מהי המשמעות הסופית של הפסוקים הללו בעבורנו? כיצד אמורה אמיתה זו להשפיע על אורחות חיינו?

החיים הם תופעה מופלאה. כולנו מכירים אותם, אבל עדיין טמון בהם משהו מסתורי. אנו יכולים לבתר יצור חי לחתיכות, אבל בסופו של דבר, לא נגלה דבר זולת מגוון אטומים ומולקולות. אנו יכולים לאסוף מולקולות במכל, להעביר דרכן זיק חשמלי או לחמם את המכל. אנו יכולים לערוך אינספור ניסויים אחרים, אבל לעולם לא נצליח ליצור מן המולקולות הללו חיים. בתוך גוף חי או תא חי לא קיימת ישות המכונה "חיים". חיים הם תכונה המאפיינת מערכת חיים שלמה; הם אינם ישות שניתן להפיקה מתאים, ואז לנתקה ולהעבירה הלאה.

מאידך, אנו יודעים לא מעט על הדרך לגרימת מוות. המצאנו דרכים רבות להריגת יצורים חיים. חלק מן השיטות הללו חושפות פרטים מדהימים על האכזריות והאלימות הטבועות בליבנו הרע וטבענו החוטא. ביכולתנו לגרום מוות, אבל נבצר מאיתנו ליצור חיים. רק אלוהים יכול לברוא יצורים חיים. מדענים ניסו ליצור חיים במחשבה שאם יצליחו בכך, יהיה להם תירוץ לא להאמין באלוהים. עד כה, מאמצים אלה נכשלו.

קיראו את ישעיהו נ"ט 2. כיצד משפיע החטא על יחסנו אל הבורא, מעניק החיים?

אם החיים נובעים אך ורק מיד ה', מכאן שנתק מה' מנתק אותנו ממקור החיים. התוצאה הבלתי נמנעת של נתק מאלוהים היא מוות. אפילו אם מישוהו יחיה 969 שנים, כמו מתושלח, סיפורו עדיין יסתיים במילות ההספד "והוא מת." חטא מטבעו גורם לנתק מן החיים, והתוצאה היא מוות.

"כאשר עוד היינו אנשים חוטאים..."

כל אורכם של כתבי הקודש, אנו מוצאים כי תגובת ה' לטבעם החוטא של בני האדם היא הענקת מתת גאולה מתוך אהבה כנה ונטולת אנוכיות. ה' היה צודק לגמרי אילו נתן את אדם וחוה תחת כוחו המשחית של השטן. אחרי הכול, הם נטלו את בחירתם במו ידיהם. אבל אלוהים ידע שאדם וחוה לא הבינו את מלוא חומרת מעשיהם, ולכן החליט להעניק להם הזדמנות לקבל מידע רב יותר ולבחור מחדש.

קיראו את האיגרת אל הרומים ה' 11-6. כיצד מסייעים לנו פסוקים אלה להבין את חסד ה'?

כשמישהו עושה לנו עוול, אנו מצפים שהוא יתנצל בפנינו לפני שנאות לשמור איתו על קשר טוב כבעבר. מובן שההתנצלות הולמת בנסיבות כאלה. ריפוי מוחלט של מערכת יחסים משובשת, יכלול הבעת חרטה וקבלת אחריות על הטעות או העוול שנעשו. אבל אלוהים לא חיכה עד שנתנצל ונבקש סליחה; הוא נטל את היוזמה במו ידיו. בעודנו שרויים בחטא, הוא הקריב את עצמו ומת בעבורנו. זוהי הפגנה נפלאה של אהבת האל כלפינו. האם ניתן בכלל להשוות בין התנהגותנו לזו של אלוהים? הרי לעיתים קרובות כל כך אנו נפגעים, נעלבים, כועסים, ואז מבקשים לנקום במקום להתפייס. לפיכך, עלינו להיות אסירי תודה לנצח על כך שאלוהים אינו נוהג בנו בדרך זו. יחסו של ה' אל החוטאים מעיד על המשמעות האמיתית של האהבה. האהבה אינה רק רגש, אלא התנהגות עקבית שבה נעשה כל מאמץ כדי לפייס בין הפוגע לנפגע למען שיקום היחסים. טיפולו של אלוהים באדם ובחוה ממחיש כיצד ה' מתייחס לחטאינו.

"הצליבה בגולגולתא אמורה לעורר את הרגש העמוק ביותר. אם תפגינו רגש עז לנוכח הצלב, יימחל לכם, וזאת על אף שנבצר ממחשבתנו ורוחנו להבין לאשורה את העובדה שהמשיח, שהיה כה זך, טהור ונעלה נאלץ לסבול מוות כה מייסר, בעודו נושא על גבו את משא חטאי העולם כולו. לא ניתן לרדת לעומקה, לאורכה, לרוחבה ולגובהה של אהבה מדהימה כזו." (אלן ג'יי. ווייט, Testimonies for the Church, כרך ב', עמ' 213). ייתכן שאיינו מסוגלים לרדת לעומקה של אהבה כזו, אך מדוע חשוב שננסה לעשות זאת?

12

קורבן תמורה

"הַמְּשִׁיחַ פָּדָה אוֹתָנוּ מִקְלָלַת הַתּוֹרָה בְּכֶן שֶׁהָיָה לְקַלְלָה בְּעֵדְנוּ, שֶׁכֵּן הַכְּתוּב אוֹמֵר, 'קְלָלַת אֱלֹהִים תְּלִי עַל עַץ.' " (אל הגלטים ג' 13). הגו במשמעויות המדהימות העולות מן הפסוק, בעודכם זוכרים את עובדת אלוהותו של המשיח. מה מלמדנו הפסוק על מה שאלוהים היה מוכן לעשות כדי להושיענו? והעיקר, כיצד נבין ממנו את מידת הטרגיות הטמונה בסירובם של בני האדם לקבל את פועל הכפרה של המשיח למעננו?

בכך שישוע נשא את אשמת חטאינו ומת על הצלב בעודו מנותק מאלוהים, הוא הגשים את ההבטחה שניתנה לראשונה בגן עדן, שלפיה זרע האישה יכה וימחץ את ראש הנחש. קורבן התמורה של ישוע הביא לפיוס בין אלוהים ומשפחת האדם, ויביא בסופו של דבר לסילוקו הסופי של הרוע מן היקום (אל העברים ב' 14, ההתגלות כ' 14).

שימרו בזיכרונכם את הכתוב באל הגלטים ג' 13, וקיראו את מתי כ"ז 46. מה חושפות מילות זעקתו של ישוע על מה שעבר עליו בצלב?

על הצלב, ישוע נשא במקומו את קללת החטא. הדבר חולל שינוי במעמדו לפני ה'. בשעה ששה החטאת הובל למזבח, הוא הפך לקורבן תמורה שמת במקומו של החוטא. בדומה, כשהמשיח הלך אל הצלב, חל שינוי במעמדו לפני אביו שבשמיים. מנותק משכינת ה', הוא חש את משא הקללה הכבד שחטאי האנושות המיטו עליו. במילים אחרות, ישוע, שהיה אחד עם האב מנצח נצחים, חווה נתק מן האב, שכונה בפי אלן ג'י. ווייט "נתק מגבורת ה'" (Manuscript 93, 1899). ואולם, על אף שנבצר מאיתנו להבין לאשורו את מה שהתרחש על הצלב, נוכל לדעת דינו כדי להיווכח במחיר הכבד ששולם בעבור גאולתנו.

כיצד נמצא את האיזון הנכון, כלומר, כיצד נחיה בציפייה לביאת המשיח השנייה, ובעת ובעונה אחת נימנע מלראות בכל כותרת חדשותית אות לקץ הימים? כיצד נמנע משאננות מחד ומקנאות מאידך?

בריאה חדשה

הבשורות הטובות של המשיח מתמקדות במותו של ישוע כקורבן תמורה או כפרה. ישוע נטל על עצמו את חטאינו ונשא בעונש שאנו היינו אמורים, ובצדק, לשאת בו. בנוסף, כפי שראינו עד כה, הרעיון כולו על המשיח, אשר מת על הצלב כקורבן תמורה ונשא בעונש על חטאי העולם, קשור הדוקות לסיפור הבריאה. אילו אלוהים היה בוחר לברוא את בני האדם בדרך של אבולוציה, משמעות הדבר הייתה שהמוות לא היה נחשב חריג או אויב, אלא חלק בלתי נפרד מתוכניתו המקורית של ה' בעבור האנושות. למוות יש אכן תפקיד נכבד בדרך שבה ה' ברא אותנו. לפיכך, אין זה פלא שהמשיחיים חייבים לדחות על הסף את תיאוריית האבולוציה התאיסטית כדרך אפשרית להבנת סיפור הבריאה.

על אף שסיפור הבריאה בבראשית חיוני להבנתנו את מות המשיח במקומו, הוא אף מסייע לנו להבין הבט אחר בתוכנית הגאולה, דהיינו: ה' בורא אותנו עתה מחדש, ואנו נוטלים חלק בקדושתו.

קיראו את תהילים נ"א 10; יחזקאל ל"ו 26, 27; אל הקולוסים ג' 10; קור"ב ה' 17. אילו הבטחות ניתנו לנו בפסוקים אלה, הקשורות לרעיון של אלוהים בתור הבורא, כמתואר בבראשית א' ו-ב'?

לב חדש הוא בריאה שרק אלוהים יכול ליצור. אין ביכולתנו לברוא לעצמנו לב חדש; עלינו להסתמך על אותו בורא עולם שברא את אבות האנושות. דוד המלך זיהה בעצמו את הצורך הזה, ואז ביקש מאלוהים לפתור את הבעיה ולברוא בקרבו לב חדש. ואכן, מי שחי "במשיח", הוא בריאה חדשה. יש לעקור את הלך החשיבה הישן ולהחליפו במוח חדש שנברא ביד ה'. ליבנו החדש נברא כדי שנעשה מעשי חסד העולים בקנה אחד עם רצון האלוהים. מעשה בריאה שכזה מתבצע בתהליך על טבעי דרך גבורת רוח הקודש. כוח היוצר של ה', כפי שנחשף בבריאה המקורית, מעניק לנו את הביטחון בכך שגבורת ה' מסוגלת לחולל שינוי בחיינו ולהחזיר אותנו לקשר עם אלוהים.

12

כיצד חוויתם את משמעות היותכם "בריאה חדשה במשיח"? כיצד מתבטא הדבר באופן מעשי בחיי היומיום שלכם? מה משתנה בחייו של אדם שחווה זאת?

לימוד נוסף: "הַנְּסִתָּה לַיהוָה, אֱלֹהֵינוּ; וְהִנָּגַלְתָּ לָנוּ וּלְבָנֵינוּ, [דברים כ"ט 28]. הקדוש ברוך הוא לא גילה מעולם לאדם באיזה אופן הוא חולל את מעשה הבריאה. המדע האנושי אינו מסוגל לחקור את צפונותיו של מלך מלכי המלכים. כוח היוצר של ה' נבצר מבינתנו, ממש כשם שקיומו של הבורא אינו נהיר לנו." (אלן ג'י. ווייט, אבות האומה ונביאי ישראל, כרך א', עמ' 19).

"שכינת ה' הוצפנה בעלטה הכבדה. מן החושך ה' נטה את אוהלו, ואז הסתיר את הדרו מעין אנוש. אלוהים ומלאכי קודשו ניצבו לצד הצלב. האב השמימי היה עם בנו, אך שכינתו לא נגלתה. אילו נצנץ זוהר הדרו מן הענן, כל רואהו היה נכחד. באותה שעה נוראה, המשיח לא זכה לנחמה מאביו שבשמיים. הוא דרך על "ענבי" הגת לבדו, ואיש מן הנוכחים במקום לא היה עימו." (אלן ג'י. ווייט, The Desire of Ages, עמ' 753, 754).

שאלות לדיון:

- ❶ כיצד קשורה הבשורה לסיפור הבריאה? אילו היבטים מסוימים הטמונים בבראשית פרקים א'-ג', מאששים את הבשורה? כיצד מבוסס סיפור חייו ומותו של ישוע על התיעוד ההיסטורי המהימן של בראשית? כיצד ניתן היה לספר את סיפורו של ישוע אילו אדם וחווה לא היו קיימים?
- ❷ על פי כתבי הקודש, הבריאה נבראה באמצעות תהליכים על טבעיים שאינם נהירים או נגישים למדע, אך ניתן ללמוד עליהם רק באמצעות התגלות מיוחדת. לפיכך, הסתירה בין כתבי הקודש למדע אינה מפתיעה. לכן, מדוע זו טעות לצפות מן המדע להסביר את כל מעשי ידיו של ה' בבריאה?
- ❸ על פי הכתוב בספר ההתגלות י"ד 6, 7, מה מקשר בין הבשורה, הבריאה ומשפט ה'?
- ❹ מבקרי האמונה המשיחית טוענים לפעמים שישוע ידע מראש שלמרות שהוא ימות, הוא יקום לתחייה. ולכן הם שואלים: "למה אתם עושים עניין גדול כל כך ממותו? הרי הוא ידע שזה היה רק מצב זמני." כיצד יסייע לנו הכתוב במתי כ"ז 4 והציטוט לעיל מספרה של אלן ג'י. ווייט, להשיב על שאלה מכשילה זו?

בריאה חדשה

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: התג' כ"א 5-1, ברא' ג' 19, קור"א ט"ו 58-52, ברא' ו' 13-11, ישעיה י"א 9-6, יוחנן י"ד 3-1.

פסוק לשינון: "וְאַנְחֵנוּ מִחַמִּים, עַל פִּי הַבְּטָחָתוֹ, לְשָׁמַיִם חֲדָשִׁים וְלָאָרֶץ חֲדָשָׁה אֲשֶׁר צִדְקָה יִשְׁכֵּן בָּם." (פטר"ב ג' 13).

בפרק ג' פסוקים 10-13 באיגרת פטרוס השנייה, כיפא מתאר את גורלם של השמיים והארץ באחרית הימים: השמים והארץ וכל אשר בהם יושמדו. אך זה אינו סוף הסיפור, שכן שמיים חדשים וארץ חדשה ייבראו במקומם. שימו לב להבדל החד בין השמיים והארץ הנוכחיים לבין השמיים החדשים והארץ החדשה. בעולם הזה שולט חטא, ואילו בעולם החדש ישלוט צדק. בעולם הזה שולט המוות, ואילו בעולם החדש שולטים החיים. ההבדל בין השניים לא יכול להיות חד יותר או מוחלט יותר. בנוסף, נוכל לראות בהבטחות אלה, כי תפקידו של אלוהים כבורא לא הסתיים בבריאת הארץ מבראשית. ה' ממשיך לפעול בנו כדי ליצור מאיתנו בריות חדשות במשיח. אותו האל שבאמצעות גבורת דברו ברא את העולם פעם אחת, יברא אותנו שוב, וגם הפעם בגבורתו העל טבעית.

ואכן, ללא מעשה בריאה אחרון זה, כל העולמות שנבראו מבראשית יעלו בתוהו. השמיים החדשים והארץ החדשה הם שיא השיאים של התגשמות הבטחות ה' אלינו.

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, ה-30 במארס.

13

התחלה חדשה

דבר אחד משותף למדע ולכתבי הקודש: האמונה שכדור הארץ, במצבו הנוכחי, לא ישרוד לנצח. על פי המדע (או חלק מגרסאותיו), אותם כוחות קרים ונטולי תודעה שנבעו מיד המקרה והביאו את הארץ ואת החיים לידי קיום, ישמידו לבסוף הן את כדור הארץ והן את החיים שבו. גם כתבי הקודש מלמדים כי הארץ הנוכחית לא תאריך ימים, אלא תושמד. ואולם, על פי התרחיש המדעי, השמדה זו תביא לכיליון הסופי של הכול לנצח נצחים. ואילו על פי כתבי הקודש, אירוע זה יסמן את התחלתו של דבר מה חדש ונפלא, שיתקיים לנצח נצחים.

קיראו את ההתגלות כ"א 5-1. איזו תמונה עתידית מוצגת כאן? אילו הבטחות נפלאות צפונות לנו? מדוע רק ה' יכול להגשימן בעבורנו?

אין ספק שאחת ההבטחות הטובות ביותר שתתגשם בחיינו החדשים בעולם הבא היא שהמוות והסבל ייעלמו לנצח. ברור שאלוהים אינו רואה את החוויות הללו בחיוב. מוות וסבל לא היו חלק מן הבריאה המקורית, שה' הכריז לגביה: "טוב מאוד" (ברא' א' 31). הם היו זרים לחלוטין לחיים בגן העדן. הם לא נועדו מעולם להיות חלק מן הבריאה המקורית, והם לא יהיו חלק מן הבריאה החדשה. ישוע בא כדי להכחיד את המוות והסבל, ואנו לא נצטרך לחוות אותם שוב על בשרנו.

הבריאה החדשה נושאת עימה התחלה חדשה. אותו ניסוי אומלל שנערך לגבי החטא יסתיים אחת ולתמיד. התוצאות ברורות: החטא מביא עימו מוות וסבל, ואילו תורת ה' היא תורת חיים. כשם שאלוהים ברא את השמיים ואת הארץ בבראשית, הוא יברא שמיים חדשים ועולם חדש שיציעו לנו התחלה חדשה. רק ה' הבורא יכול לעשות זאת למעננו. כל הדברים האלה יהיו נחלתנו בזכות פועלו של ישוע בעבורנו. ללא תוכנית הגאולה לא הייתה לנו שום תקווה, זולת זו שחיי העולם הזה מציעים לנו. מחשבה מדכאת למדי, נכון?

מדוע הבטחות אלו לחיים חדשים חשובות לנו כל כך? מה היתה אמונתנו בלעדיהן?

מעפר לחיים

קיראו את בראשית ב' 7 ו-ג' 19. מאיזה חומר נברא אדם הראשון? מה תהיה תוצאת חטאו?

ה' יצר את האדם "עפר מן האדמה", ועשה אותו "לנפש חיה". כל עוד אדם הראשון קיים מערכת יחסים עם אלוהים, חייו היו מובטחים. אבל בשעה שחטא הוא נותק מה', ממקור החיים. כתוצאה מכך הוא מת ושב אל עפר אדמה.

קיראו את ישעיהו כ"ו 19 ואת דניאל י"ב 2. מה יעלה בגורלם של אותם "ישיני עפר"?

ההבטחה לתחיית המתים מפיתה תקווה בליבו של המשיח. איוב הביע את התקווה הזו כשאמר: "וְאֲנִי יָדַעְתִּי, גִּאֲלִי חַי; וְאַחֲרָיו, עַל עֶפֶר יָקוּם... וּמִבְּשָׂרִי, אֶחְיֶה אֱלֹהִים." (איוב י"ט 25, 26). מבחינתם של חסידי ה', המוות הוא אך ורק מצב זמני. ה' אלוהים, שיצר את אדם הראשון מן העפר והפיה חיים באפו, לא שכח כיצד ליצור בני אנוש מעפר. תחיית המתים תהיה מעשה בריאה, ממש כמו מעשה הבריאה מבראשית.

קיראו את האיגרת הראשונה אל הקורינתים ט"ו 52-58. מה נאמר כאן, וכיצד קשור הדבר הדוקות לסיפור הבריאה המקראי?

תחיית הצדיקים תתרחש בעת ובעונה אחת עם ביאת המשיח השנייה. כפי שקרה בבריאת האנושות הראשונה, כך יחולל ה' את כל האירועים הללו בדרך נס. דבר זה סותר לחלוטין את תיאורית האבולוציה התאיסטית. אחרי הכול, הרי אלוהים לא הולך לברוא אותנו מחדש במשך מיליוני שנות אבולוציה, אלא יעשה זאת כהרף עין. אם כך, אין ספק שהיה יכול לברוא אותנו ללא אבולוציה בסבב הראשון. לפיכך, כמו בנוגע לכל דבר בכתבי הקודש, התקווה לתחיית המתים מבוססת על ראיות רבות מכתבי הקודש, המפריכות את תיאורית האבולוציה התאיסטית.

מה אמור הדבר ללמדנו על מגבלות המדע, אשר שופך אור קלוש בלבד, אם בכלל, על אירוע מכריע ומכונן כל כך כמו תחיית המתים?

השבת השלטון לידי האדם

השוו בין בראשית א' 28 לבין יוחנן י"ב 31. מה היה מעמדו של אדם וחווה בעולם החדש שזה עתה נברא? מי חמס את השלטון והפך לשר העולם הזה?

אדם הראשון מונה לתפקיד מושל העולם. כאשר חטא, שלטונו הועמד בסכנה. השטן חמס את שלטונו בבריאה והחל למשול בה, ובכך עורר את האלימות, ההרס וההשחתה הפושים בעולם. ואולם, לאחר מעשה הכפרה בצלב, ישוע נחל מחדש את סמכותו ושלטונו בארץ והפקיע אותם מידי השטן. (ראו מתי כ"ח 18, ההתגלות י"ב 10, יוחנן י"ב 31). על אף שהשטן רשאי עדיין לפעול בארץ ולהשחיתה, נוכל לשמוח בידיעה שימיו קצרים: הניצחון שישוע המשיח נחל בצלב מבטיח זאת.

קיראו את האיגרת השנייה אל טימותיאוס ב' 11, 12, ואת ההתגלות ה' 10. אילו אמיתות נפיק מן הפסוקים האלה? (קיראו גם קור"א ו' 2,3).

הנושעים יקבלו סמכות כשל מלכים וכוהנים. רעיון המלכות רומז על סוג של סמכות; הביטוי "ממלכת כוהנים" רומז על הקשר בין אלוהים לבין ברואיו; ייתכן אפילו שאלה יצורים מעולמות אחרים שנבראו, יצורים שלא חטאו מעולם ולא חוו את הצער והצרות הבאים בעקבות החטא.

"כל אוצרות היקום ייחשפו לפני גאולי ה' ויעמדו לחקירתם. בהיותם חופשיים מכבלי המוות, הם מתעופפים ללא ליאות אל עולמות רחוקים, עולמות הרוטטים מצער למראה היגון האנושי, ומזהזים ניגוני שמחה על הבשורות הטובות של נשמה שנגאלה. בשמחה שלא ניתן להביע במילים, ילדי האדמה יצטרפו אל שמחתם של היצורים שלא חטאו מעולם, וילמדו מחוכמתם." (אלן ג'וויט, The Great Controversy, עמ' 677). מהו לדעתכם פשר המשפט "יצטרפו אל שמחתם של היצורים שלא חטאו מעולם, וילמדו מחוכמתם"? מה נוכל ללמוד מיצורים שלא חטאו מעולם? מה יוכלו הם ללמוד מאיתנו?

שיקום גוסף

בעולם שאנו מכירים, בעלי חיים רבים הם טורפים, וטרף הוא "לחם חוקם". המונח "שרשרת המזון" משמש תזכורת לחשיבות הטרף באקולוגיה של עולמנו, ואנו מתקשים לדמיין עולם המתקיים בלעדיו. אבל מבראשית, כל היצורים החיים אכלו צמחים. (ברא' א' 30). אף בעל חיים לא ניזון מבעל חיים אחר. אומנם בבראשית א' 30 לא מוזכר מזונם של בעלי החיים הימיים, אבל אין ספק שאותו העיקרון חל גם עליהם, שכן לאחר שה' סקר את כל מעשי ידיו בבריאה, הוא הכריז: "טוב מאוד."

קיראו את בראשית ו' 3-11, ט' 4-2. אילו שינויים התחוללו בעולם הטבע בעקבות המבול? איזו השחתה נוספת אירעה בקשר שבין בני האדם ובעלי החיים לאחר המבול?

הארץ השלווה נמלאה אלימות, עושק, גזל ורשע שנבעו מן החטא. העולם שהיה בעבר "טוב מאוד" הפך רע ומושחת כל כך, עד שממש הצדיק את השמדתו. לאחר המבול, בעלי החיים החלו לפחד מבני האדם. הדבר היה נכון לגבי כל בעלי החיים עלי אדמות, הן ביבשה והן באוויר. ברור שמצב זה שונה בתכלית שינוי מן המצב הקודם ששרר בעולם. דומה ששלטונם של בני האדם על בעלי החיים נחלש עתה.

קיראו את ישעיהו ס"ה 25, י"א 9-6. כיצד שונים היחסים בין היצורים בעולמנו מאלו שהובטחו בידי ה' ויתגשמו בעתיד?

באמצעות שפה פיוטית יפהפייה, ישעיהו מתאר בפנינו את העולם החדש שיהיה נטול אלימות. השחיתות והאלימות שאפיינו את העולם לפני המבול ודרשו את השמדתו, ייעדרו מן העולם החדש. בממלכה החדשה ישררו שלום ושלווה, הרמוניה ושיתוף פעולה. אנו מורגלים כל כך לאלימות, טרף ומוות, עד שאנו מתקשים לדמיין תמונה אחרת.

כפי שאנו רואים, הבשורה קשורה רבות לשיקום ולהחזרת עטרה ליושנה. אומנם רק אלוהים יכול לחולל את השיקום הסופי, אבל אילו בחירות נוכל אנו ליטול כדי לסייע בהשגת חלק מן השיקום הנדרש לעולמנו כאן ועכשיו?

שיקום הקשר עם ה'

"לפני חדירת החטא לעולם, אדם הראשון נהנה מקשר פתוח ובלתי אמצעי עם בוראו." (אלן ג'י. ווייט, The Great Controversy, עמ' 7). אולם, לאחר המבול, קשר זה של קרבה יתרה השתנה לחלוטין במובנים רבים.

קיראו את בראשית ג' 24, שמות ל"ג 20 ודברים ה' 24-26. מה חולל החטא בקרבה היתרה ששררה בין האנושות לבין אלוהים?

החטא הפר את קשר הקרבה בין אלוהים לאנושות. אלוהים גירש את אדם וחוה מלפניו למען ביטחונם האישי. בני האדם לא יכלו עוד לראות את ה' פנים אל פנים ולהמשיך לחיות. אולם ה', ביוזמתו שלו, כונן את תוכנית הגאולה, שדרכה יתוקן הקשר שהופר, ואפילו במחיר נורא שיהיה עליו לשלם.

קיראו את יוחנן י"ד 3-1 ואת ההתגלות כ"ב 3-5. איזו הבטחה העניק ישוע לתלמידיו לפני שהלך אל הצלב, ומה תהיה תוצאת התגשמותה?

אלוהים והאנושות יתפייסו, יתאחדו וייפגשו פנים אל פנים. הארץ תהיה חופשיה מקללה וכל אשר אבד ישוב על כנו. הנושעים יזכו לעולם חדש, חיים חדשים ושלטון חדש, וייהנו משלום חדש עם כל הבריאה ומקשר חדש עם ה'. התכלית המקורית של בריאת האדם תתגשם עתה. אלוהים, האנושות והבריאה ישרו בהרמוניה שלא תופר לעולם.

כיצד נלמד ליהנות, אפילו כיום, בטרם בריאת השמיים החדשים והארץ החדשה, מקרבה יתרה עם אלוהים? אילו בחירות אנו נוטלים העשויות להשפיע, לחיוב או לשלילה, על הקשר שלנו עם ה'?

לימוד נוסף: "בחלוף שנות הנצח, ייחשפו התגלויות עשירות יותר ונשגבות יותר על אלוהים ועל המשיח. ככל שיגדל הידע, כך יגברו האהבה, יראת הכבוד והשמחה. ככל שבני האדם ילמדו יותר על אלוהים, כך תגדל הערצתם את אופיו. בשעה שישוע יחשוף בפניהם את אוצרות הגאולה ויגולל בפניהם את ההישגים והניצחונות המדהימים שנחל בעימות הגדול עם השטן, לבבות הנושעים ירטטו בסגידה נלהבת יותר. בשמחה ובאוויר עילאי, הם יפרטו על נבלי זהב; ורבבות רבבות קולות יתאחדו במקהלה שתפצח בשיר הלל אדיר..."

"העימות הגדול הסתיים. החטא והחוטאים נכחדו ואינם עוד. היקום כולו זך וטהור. פעימה אחת של הרמוניה ושמחה תפעם ברחבי הבריאה העצומה. מן האל שברא את הכול ינבעו חיים, אור וחדווה אל כל תחומי החלל שאין קצה לו. מן האטום הזעיר ביותר ועד לעולם הכביר ביותר, כל הדברים, הן החיים והן הדוממים, ביופיים כליל השלמות ובשמחתם השלמה, יכריזו כי אלוהים הוא אהבה." (אלן ג'י. ווייט, The Great Controversy, עמ' 678).

שאלות לדיון:

- 1 מיצאו כמה שיותר פסוקים, במיוחד מספר ההתגלות, הדנים בעולם החדש. דונו בכיתה במשמעותם. אילו היבטים בעולם החדש הכי קוסמים לכם? אילו היבטים קשים להבנתכם?
- 2 כיצד תורת הבריאה על פי בראשית א' ו-ב' קשורה לבריאה מחדש של השמיים והארץ? כיצד היינו אמורים להבין את הבריאה החדשה, אילו תיאוריית האבולוציה המאיסטית היתה נכונה?
- 3 קיראו את האיגרת אל הרומים ח' 18 ואת האיגרת השנייה אל הקורינתים ד' 16, 17. מה אומר כאן שאול, וכיצד נשאב נחמה ממילותיו?
- 4 הגו לעומק ברעיון של הבשורה כ"שיקום". מהי משמעות המילה בהקשר של הבשורה? (שימו לב: "רסטורציה" משמעה שחזור, שיקום, השבת דבר מה על כנו). מה ישוקם? כיצד יקרה הדבר? מהו התפקיד שלנו, אם בכלל, בתהליך השיקום כולו?
- 5 מה חושפת בפנינו ההבטחה על בריאת השמיים החדשים והארץ החדשה לגבי אופיו של אלוהים?

Mission Projects

Our Thirteenth Sabbath Offering this quarter will help the South Pacific Division with these projects:

- 1 Build clinics in at least four isolated areas in Papua New Guinea
- 2 Purchase solar-powered MP3 players (God Pods) for Papua New Guinea, Solomon Islands, and Vanuatu
- CHILDREN'S PROJECT: Provide 15,000 Bibles for children in the islands of the South Pacific to use and share with their families

For more information, visit www.AdventistMission.org

Map not drawn to scale

Unions	Churches	Companies	Members	Population
Australian	421	98	56,741	22,674,000
New Zealand Pacific	135	60	17,998	4,970,000
Papua New Guinea	904	2,812	247,756	6,888,000
Trans Pacific	461	581	101,084	2,137,000
Totals	1,921	3,551	423,579	36,669,000